

THE MEDICAL
FROM MEDICAL AND CHEMICAL
THEMATIC REPORTS

№ 567

ΠΡΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟΙ

ΚΑΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΕΡΑΚΟΠΟΡΕΥΣΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ 2: Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- 2.1 Το περιφερειακό πρόβλημα της Ελλάδας
- 2.2 Η Ελληνική Περιφερειακή Πολιτική
 - 2.2.1 Τα προβλήματα της Στρατηγικής Περιφερειακής Ανάπτυξης
 - 2.2.2 Μέσα άσκησης Περιφερειακής Πολιτικής
 - 2.2.3 Οι Υπηρεσίες και τα Όργανα Άσκησης της Ελληνικής Περιφερειακής Πολιτικής
 - 2.2.4 Αποτελέσματα της Περιφερειακής Πολιτικής-Προοπτικές

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ 3: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 3.1 Θεωρία και Πολιτική Οικονομικής Ανάπτυξης
- 3.2 Φορείς της Οικονομικής Ανάπτυξης
- 3.3 Προβλήματα κατάρτισης και εφαρμογής ενός προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης
- 3.4 Οικονομική Πολιτική
 - 3.4.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή
 - 3.4.2 Το πρόβλημα της Οικονομίας της Ελλάδας, σήμερα
 - 3.4.3 Οι 2 μεγάλοι ασθενείς
 - 3.4.4 Προτεινόμενα Μέτρα νέας Οικονομικής Πολιτικής
- 3.5 Η αλληλεξάρτηση Ενέργειας και Οικονομικής Ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ 4: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 4.1 Νέες Τεχνολογίες-Δημόσια Διοίκηση-Ανάπτυξη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ 5: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 5.1 Συνθήκη της Ρώμης
- 5.2 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πρόξηση(Ε.Ε.Π)-Α' Πακέτο Ντελδρ
 - 5.2.1 Ανάπτυξιακή Πολιτική στα πλαίσια του Α' Πακέτου Ντελδρ [Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης(Κ.Π.Σ) και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα(Π.Ε.Π)]
 - 5.2.2 Δομή-Περιεχόμενο των Π.Ε.Π
 - 5.2.3 Χρηματοδοτικές Πηγές και Φορείς Υλοποίησης των ΠΕΠ

5.2.4 Παρακολούθηση και διαχείριση των ΠΕΠ και του ΚΠΣ

5.3 Συνθήκη του Μάαστριχτ

5.4 Το Πακέτο Ντελέρ ΙΙ

5.5 Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα(Μ.Ο.Π)

5.5.1 Στόχοι των ΜΟΠ

5.5.2 Τα ΜΟΠ και η Ελλάδα

5.5.3 Πηγές των ΜΟΠ

5.5.4 Έγκριση, Εφαρμογή και Εκτέλεση των ΜΟΠ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΚΤΟ 6:ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

6.1 Κρατικός Προϋπολογισμός και Ανάπτυξη

6.2 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΒΔΟΜΟ 7:ΤΑ ΝΕΑ ΈΡΓΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΌΓΔΩΟ 8:Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ Ν.1892/90

8.1 Φορείς Εφαρμογής του Αναπτυξιακού Νόμου

8.2 Κριτήρια Βιωσιμότητας και Υπαγωγής μιας Επένδυσης στον Ν.1892/90

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΝΑΤΟ 9:ΤΑ ΝΕΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟ-ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ(ΜΜΕ)

9.1 Η σημασία των Εγγυήσεων των Δανείων των ΜΜΕ

9.2 Τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Επενδύσεων(ΕΤΕ)

9.3 Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση

9.4 Η Αιτιολόγηση της δράσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ 10:ΠΙΟ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ

10.1 Διαρθρωτικές σχέσεις μεταξύ περιβάλλοντος και απασχόλησης

10.1.1 Η αναποτελεσματική εκμετάλλευση των Πόρων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

10.1.2 Η αναζήτηση ενός Νέου Πρότυπου "Βιώσιμης Ανάπτυξης"

10.1.3 Ο νευραλγικός ρόλος των "Καθαρών Τεχνολογιών"

10.2 Μέσα διευκόλυνσης διαρθρωτικού μετασχηματισμού

10.2.1 Μία στρατηγική Μικροοικονομική Πολιτική

10.2.2 Τα Μέσα Πολιτικής στο Μακροοικονομικό Επίπεδο

10.2.3 Μέσα Πολιτικής σε Τομεακό Επίπεδο

10.2.4 Συστάσεις στο Βραχυπρόθεσμο Επίπεδο

10.3 Συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ 11: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ 12: ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΟΣ ΩΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΜΗΡΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ-ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΜΗΡΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η ανάπτυξη είναι μία σύνθετη διαδικασία που για να ξεκινήσει, να προχωρήσει και να ωριμάσει προϋποθέτει πολλές, επιτυχείς και σταθερές πολιτικές και κατάλληλα μέτρα. Αν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις αυτές τότε η προσπάθεια για ανάπτυξη καταλήγει σε τραγωδία, γίνεται δονκιωτική και τυχοδιωκτική.

Στο πρόσφατο παρελθόν πολλές φορές, άλλοτε με την άθροιστη χορήγηση δανείων για να τονωθεί κυρίως η οικοδομή και άλλοτε με την χορήγηση μεγάλων αυξήσεων στους μισθωτούς και την μεγέθυνση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επεχειρήθη η άσκηση επεκτατικής πολιτικής με στόχο να επιταχυνθεί η ανάπτυξη. Και όντως υπάρχουν πολλές χρονιές μετά την αντιπολίτευση που γνωρίσαμε ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ 3,5, 4, ακόμη και 4,5%. Τι συνέβη όμως μετά; Ο πληθωρισμός φούτωσε, το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε απειλητικά και οι ίδιες ακριβώς κυβερνήσεις που άσκησαν επεκτατική πολιτική πανικόβλητες επέστρεψαν σε περιοριστικές πολιτικές με αποτέλεσμα η οικονομία να βουλιάξει στην ύφεση.

Η θλιβερή αλήθεια λοιπόν είναι ότι σε όλη τη διάρκεια της μεταπολίτευσης δεν ακολουθήθηκε αναπτυξιακή πολιτική και γι' αυτό δεν είναι τυχαίο ότι η χώρα μας έχασε τεράστιο έδαφος στο διεθνές ανταγωνισμό και ο λαός της υποφέρει από την υπερδεκαετή σταθεροποιητική λιτότητα. Κι αυτό γιατί οι κυβερνήσεις και οι πολιτικοί που στα λόγια είναι υπέρ της ανάπτυξης, στην πράξη δεν παίρνουν κανένα μέτρο για να την ενισχύσουν.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ λοιπόν δεν είναι θέμα γενικής φιλοσοφίας και θεωρητικών διακηρύξεων, αλλά μια συγκεκριμένη πολιτική που υλοποιείται μέσα από πρακτικά μέτρα.

Η ανάπτυξη ακόμη και τώρα που με την επιτυχία του σταθεροποιητικού προγράμματος αρχίζει να γίνεται ορατή, καθώς οι ρυθμοί μεγέθυνσης

του ΑΕΠ βελτιώνονται, παραμένει η μεγάλη πρόκληση για το πολιτικό μας σύστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2.1 Το περιφερειακό πρόβλημα της Ελλάδας.

Η Ελλάδα, αν λάβουμε υπόψη μας την ταξινόμηση που είχε κάνει ο SCARDIGI το 1977 για τις περιφέρειες, ανήκει στην κατηγορία των κα-
θάρα αγροτικών και εν μέρει στην κατηγορία των περιοχών που παρουσι-
άζουν κάποια βιομηχανική ανάπτυξη με κύριο χαρακτηριστικό τον διοικη-
τικό, οικονομικό και πληθυσμιακό συγκεντρωτισμό σε μία μόνο πόλη, την
Αθήνα.

Ολόκληρη η αναπτυξιακή προσπάθεια στην Ελλάδα έγινε με άξονα την
πρωτεύουσα και χωρίς καμμία εφετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημά-
των που θα είχαν περιοχές εκτός κέντρου. Εάν ο πυθμός ανάπτυξης της
πρωτεύουσας ήταν μόνο ο προπομπός και προετοίμαζε το δρόμο για την
σταδιακή ανάπτυξη και των άλλων περιοχών τότε τα αποτελέσματα θα ή-
ταν αξιοθαύμαστα.

Δυστυχώς, όμως, συνεχίστηκε η μονόδρομη πολιτική ανάπτυξης της Α-
θήνας στερώντας από τις περιφέρειες εκείνα τα μέσα που θα τις έδιναν
τη δυνατότητα να την διαδεχτούν στο μέλλον και να ακολουθήσουν και
αυτές τον κύκλο τους.

Η ερήμωση της υπαίθρου και ο γιγαντισμός της πρωτεύουσας αποτε-
λούν τον πυρήνα του περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα. Αυτό απο-
τελεί το βασικό χαρακτηριστικό της Ελληνικής Οικονομίας, με κύριο
στοιχείο την υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού στην Πρωτεύουσα και στο
δεύτερο μεγάλο αστικό κέντρο τη Θεσσαλονίκη (στοιχεία περιφερειακής
υπανάπτυξης).

Φυσικό επακόλουθο αυτού του συγκεντρωτισμού είναι και η παράλληλη
υπερσυγκέντρωση όλων των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και
πολιτικών-διοικητικών δραστηριοτήτων στις 2 αυτές πόλεις και τον
κοινωνικό και πολιτιστικό μαρμασμό της Ελληνικής Υπαίθρου. Στον πλη-
θυσμιακό αυτό μαρμασμό συνετέλεσε και το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα

που παρατηρήθηκε κυρίως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και στη διάρκεια της δικτατορίας.

Η συμφόρηση των 2 μεγάλων αστικών κέντρων είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση μεγάλου αριθμού προβλημάτων οικονομικής και κοινωνικής φύσης όπως η συγκράτηση των μισθών σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, προβληματικές μεταφορικές υπηρεσίες, πρόβλημα στέγης, αλόγιστη ρυμοτομία, καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και τη δημιουργία ατόμων με έντονα προβλήματα άγχους και νευρώσεων.

Ακόμη η ελλάτωση του πληθυσμού σε κάτριες από εθνικής έποψης περιοχές, όπως η παραμεθόρια ηπειρωτική και νησιωτική ζώνη δημιούργησαν και δημιουργούν τεράστιο εθνικό περιφερειακό πρόβλημα.

Το περιφερειακό πρόβλημα εντάθηκε από τον υπερσυγκεντρωτισμό διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών, Πανεπιστημίων, Νοσοκομείων στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας και της Θεσσαλονίκης.

Παρόλο που η γενικότερη φιλοσοφία της περιφερειακής πολιτικής είναι ότι διαχρονικά οι ανισότητες που υπάρχουν, μεταξύ περιφέρειας-κέντρου, τείνουν να μειωθούν, η ελληνική πραγματικότητα αντίθετα δείχνει ότι αμβλύνονται, παρά το γεγονός ότι στην περιφέρεια παρατηρήθηκε κάποια οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και παρόλο που η Ελληνική Οικονομία πέρασε από το στάδιο της υπανάπτυξης στην ανάπτυξη.

Τα αίτια που οδήγησαν στη δημιουργία και στην έξυψη του Περιφερειακού Προβλήματος είναι: α) Ιστορικά, β) Γεωγραφικά, γ) Οικονομικά και Κοινωνικά, και δ) Θεσμικά.

2 Η Ελληνική Περιφερειακή Πολιτική.

Κατά την έκδοση της περιφερειακής πολιτικής πρέπει να ακολουθηθεί μία Στρατηγική Περιφερειακής Ανάπτυξης, δηλαδή μία πορεία από τα κέντρα λήψης αποφάσεων, για να πραγματοποιηθούν οι σκοποί και οι στόχοι που έθεσαν, με την ενίσχυση των υπάρχοντων μέσων χωρίς να δημιουργηθεί πρόβλημα κοινωνικό και οικονομικό στον πληθυσμό και στις βιομηχανίες ή στις κάθε είδους οικονομικές δραστηριότητες.

2.1 Τα Προβλήματα της Στρατηγικής Περιφερειακής Ανάπτυξης

Οι αποφάσεις και οι στρατηγικές επιλογές εξαρτώνται από τα πολύπλοκα προβλήματα που εμπλέκονται κατά την άσκηση της Περιφερειακής Πολιτικής. Τέτοια προβλήματα μπορεί να είναι:

1. Ο βαθμός ανάπτυξης κάθε περιοχής ή και της ίδιας της χώρας (ο σημερινός βαθμός ανάπτυξης της Ελλάδας είναι 3,3%, ενώ ο βαθμός που απαιτείται για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση στην Ευρώπη, είναι το 4,5%).
2. Ο αριθμός και η κατανομή των μεγάλων αστικών κέντρων.
3. Τα μέσα συγκοινωνίας και οι οδικές αρτηρίες.
4. Η πολιτική φιλοσοφία του κράτους, που συνδέεται άμεσα με την αποκέντρωση των εξουσιών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά και επιπρόσθετων οικονομικών και διοικητικών αρμοδιοτήτων που πρέπει να παραχωρηθούν στην τοπική αυτοδιοίκηση.
5. Το πολιτικό κόστος.
6. Ο καθορισμός του αριθμού των προβληματικών περιφερειών, του τρόπου αξιολόγησής τους και επιλογής τους (Πρόβλημα χωροδότησης περιφερειακής υπανάπτυξης).
7. Ενώ, στην πράξη το δυσκολότερο ίσως πρόβλημα που έχει να αντιμετωπίσει η περιφερειακή πολιτική, δεν είναι η εκπόνηση κάποιου συγκεκριμένου περιφερειακού προγράμματος, αλλά η εφαρμογή του προγράμματος το οποίο απαιτεί συντονισμό υπηρεσιών και συνέπεια.

2.2.2 Μέσα άσκησης Περιφερειακής Πολιτικής

Τα σημαντικότερα μέσα άσκησης της Περιφερειακής Πολιτικής είναι:

1. Η Οικονομική και Κοινωνική Αναδιάρθρωση.

Με την οικονομική ανάπτυξη που επιτυγχάνεται μέσω της οικονομικής αναδιάρθρωσης, επιτυγχάνεται και η κοινωνική ανάπτυξη με την εγκατάσταση σχολείων, νοσοκομείων, κέντρα ερευνών, κέντρα εξειδίκευσης εργατικού δυναμικού.

2. Οι επιδοτήσεις-επιχορηγήσεις.

Οι επιδοτήσεις και οι επιχορηγήσεις αποτελούν τα πιο προσφιλή κίνητρα για τους επιχειρηματίες προκειμένου να αναλάβουν επενδυτική

δραστηριότητα σε νέους κλάδους. Το κίνητρο αυτό εφαρμόζεται απ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα.

3. Οι φορολογικές απαλλαγές.

Τέτοιες απαλλαγές μπορεί να είναι: α) Η μείωση του φόρου εισοδήματος για τις αποταμιεύσεις, β) Η μείωση του φόρου εισοδήματος κινήτων, γ) Η μείωση των δαμών, δ) Η μείωση της φορολογίας των κερδών μιας επιχείρησης.

Το μειονέκτημα του κινήτρου αυτού, το οποίο φάνηκε καθαρά με την εφαρμογή του νόμου στην Ελλάδα, είναι ο κίνδυνος που έχει το κράτος να χάσει σημαντικά έσοδα, που κάτω από άλλες συνθήκες, θα μπορούσε να τα χρησιμοποιήσει, αναλαμβάνοντας το ίδιο παραγωγικές οικονομικές δραστηριότητες.

Έτσι, λοιπόν, αυτό το κίνητρο δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα στην Ελλάδα για την τόνωση της επενδυτικής δραστηριότητας.

4. Τα πιστωτικά κίνητρα.

Σύμφωνα με αυτό το κίνητρο χορηγούνται δάνεια στους επενδυτές, που επενδύουν σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές. Ακόμη τους παρέχονται ευνοϊκότεροι όροι εγκατάστασης ή και καμιά φορά τους επιχορηγείται το επιτόκιο των τραπεζικών δανείων.

Εδώ στηρίζεται η φιλοσοφία της εκπόνησης περιφερειακού προγράμματος για την περιοχή της Θράκης και των Παραμεθόριων περιοχών.

5. Τα μέτρα αποδάρρευσης ή Αντικίνητρα.

Εφαρμόζονται σε περιοχές που είναι ήδη κορεσμένες και αποσκοπούν στη μείωση νέων επενδυτικών δραστηριοτήτων σ' αυτές. Επίσης αποβλέπουν στην έμμεση αποσυμφόρηση και αποκέντρωση των αστικών κέντρων. Τέτοια μέτρα είναι π.χ οι ειδικοί φόροι εγκατάστασης, η χορήγηση αδειών κ.λ.π.

Τα περισσότερα από αυτά τα μέτρα, είναι βραχυχρόνιου σχεδιασμού και οδηγούν σε αναδιάρθρωση της οικονομίας, ταυτόχρονα όμως, από την άλλη πλευρά, προσπαθούν να αντιμετωπίσουν, πρόσκαιρα μόνο, κάποιο πρόβλημα που δημιουργείται στην περιφέρεια.

6. Τα Δευτερεύοντα Μέσα Περιφερειακής Πολιτικής.

Τέτοια μέτρα μπορεί να είναι:

- α) Οι ενισχύσεις για μετεγκατάσταση βιομηχανιών.
- β) Οι επιχορηγήσεις για την εισαγωγή νέας τεχνολογίας και έρευνας.
- γ) Οι επιδοτήσεις για έργα υποδομής, όπως ο καθαρισμός αποβλήτων ή η κατασκευή αρδευτικών και αποχετευτικών έργων.

2.2.3 Οι Υπηρεσίες και τα Όργανα Άσκησης της Ελληνικής Περιφερειακής Πολιτικής.

Η Περιφερειακή Πολιτική ασκείται από Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών. Το 1976 ιδρύθηκε η Κεντρική Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στην οποία υπάγονται οι επιμέρους υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Οι υπηρεσίες αυτές αποσκοπούν στην εκπόνηση προγραμμάτων περιφερειακού χαρακτήρα, στην παρακολούθηση της εφαρμογής τους και στην ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Τα όργανα που ασκούν Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα είναι:

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας συνεπικουρούμενο από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (Ε.Σ.Υ.Ε) και το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ).

Η ΕΣΥΕ συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία, ενώ το ΚΕΠΕ μελετά τα πιθανά μακροχρόνια ή βραχυχρόνια προγράμματα για τον σχεδιασμό Περιφερειακής Πολιτικής.

Το Υπουργείο Εσωτερικών. Με την κατάλληλη εκπόνηση προγραμμάτων μπορεί να κατορθώσει το ακριβέστερο, την αποκέντρωση τουλάχιστον των διοικητικών υπηρεσιών. Επίσης, στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών συμπεριλαμβάνεται και η λειτουργία του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α).

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Υ.ΠΕ.-ΧΩ.ΔΕ) που θα έπρεπε να είναι το κατεξοχήν υπουργείο για τη σωστή Περιφερειακή Πολιτική, αλλά στην πράξη οι αρμοδιότητες του περιορίζονται σε θέματα μόνο πολεοδομίας.

Η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Β.Α), • Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ) όπως και άλλα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ).

2.2.4 Αποτελέσματα της Περιφερειακής Πολιτικής-Προοπτικές.

Παρόλο που το περιφερειακό πρόβλημα στη χώρα μας είναι έντονο και υπάρχει επιτακτική ανάγκη επίλυσής του, οι διάφορες κυβερνήσεις απλά αναγνωρίζουν στα προγράμματά τους την ανάγκη αποκέντρωσης και προώθησης Περιφερειακής Πολιτικής, χωρίς να προβούν και στην ανάληψη πρωτοβουλίας, με οργανωμένο σχεδιασμό και εκπόνηση μελέτης.

Σήμερα γίνεται μια προσπάθεια για την αποκέντρωση μέσω θεσμικών μέσων και ιδιαίτερα της ενίσχυσης του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αποφασιστικής σημασίας είναι η προσπάθεια αναδιάρθρωσης των Νομαρχιακών Συμβουλίων, με συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσω της Επιτροπής Δήμων και Κοινοτήτων.

Είναι λοιπόν απαραίτητο, αν όχι άμεσα αναγκαίο, να οριοθετηθούν οι περιφέρειες με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους (φυσικοί πόροι, επίπεδο απασχόλησης κ.λ.π). Η ταξινόμηση σε περιφέρειες πρέπει να ξεπερνά τα όρια της γεωγραφικής και διοικητικής κατανομής.

Επίσης, πρέπει οι κερμόδιοι φορείς να δουν τη σημασία της ταξινόμησης σε περιφέρειες προγραμματισμού που λείπουν εντελώς από την Ελληνική Πολιτική Περιφερειακής Ανάπτυξης και η οποία στηρίζεται στην ενότητα όλων των φορέων, τόσο για τη λήψη αποφάσεων, όσο και για την εκτέλεση αυτών. Οι κυβερνώντες πρέπει να παραβλέψουν το πολιτικό κόστος και να προβούν σε δραστικό χωρισμό της Ελληνικής Γης σε περιφέρειες με βασικά χαρακτηριστικά:

α) Τη διοικητική και οικονομική αποκέντρωση

β) Τον εκσυγχρονισμό και τη δραστηριοποίηση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και την σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

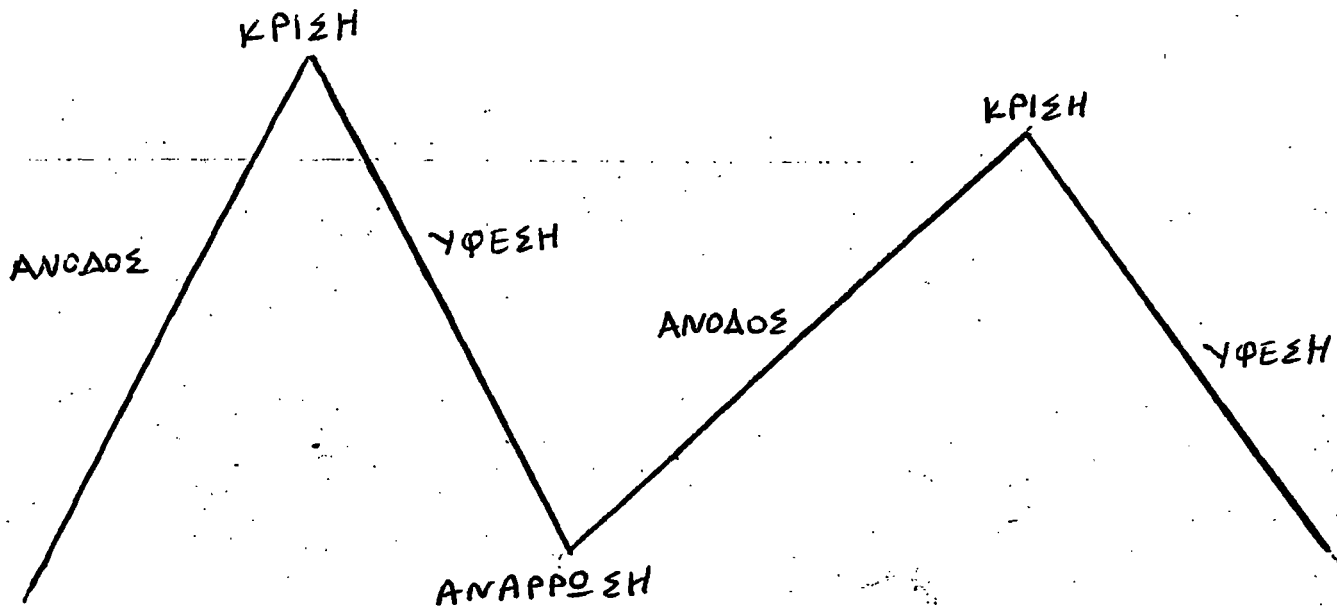
των περιφερειών, όπως για παράδειγμα, τη σωστή αξιοποίηση των νέων γιατί έτσι θα καταπολεμηθεί η ανεργία και η αστυφιλία.

Κατευθυντήριοσ ακόμη στόχος είναι η οικολογική ανασυγκρότηση και η σωστή χρήση των φυσικών πόρων χωρίς να επιτελείται ανεπανόρθωτη καταστροφή στο φυσικό περιβάλλον, γιατί τα τελευταία χρόνια το περιβάλλον έχει θυσιάστει στο βωμό της τεχνολογικής ανάπτυξης, χωρίς κάποια ακολουθούμενη δημόσια πολιτική που να έχει χαρακτήρα προστατευτικό προς το περιβάλλον.

Συμπερασματικά, λοιπόν, χρειάζεται μια έγκαιρη και ικανοποιητική ενεργοποίηση του κυβερνητικού μηχανισμού, που θα θέσει τα θεμέλια μιας μακροπρόθεσμης Περιφερειακής Ανάπτυξης, μέσω ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Σχήμα 1

3.1 Θεωρία και Πολιτική Οικονομικής Ανάπτυξης

Η θεωρία της Οικονομικής Ανάπτυξης είναι ένας κλάδος της Οικονομικής Επιστήμης, ο οποίος άρχισε να αναπτύσσεται μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με τον όρο Οικονομική Ανάπτυξη, εννοούμε την αύξηση του Αναθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ή του Αναθάριστου Εθνικού Εισοδήματος ή του Καθαρού Εθνικού Εισοδήματος μιας χώρας. Μερικοί συγγραφείς αναφέρονται στην αύξηση του κατά κεφαλήν Εθνικού Προϊόντος όταν μιλάνε για Οικονομική Ανάπτυξη. Βέβαια όλοι οι παραπάνω ορισμοί οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα, αφού ο ένας προκύπτει απ' τον άλλο μέσω κάποιες μαθηματικής σχέσης και όλοι αναφέρονται και υπολογίζονται σε σταθερό νόμισμα.

Το σύνολο των μέτρων, με τα οποία το κράτος επιδιώκει την αύξηση του Εθνικού Εισοδήματος με ταχύτερο ρυθμό από εκείνο που θα σημειωνόταν, αποτελεί την Πολιτική της Οικονομικής Ανάπτυξης.

Σαν δείκτης της Οικονομικής Ανάπτυξης χρησιμοποιείται το Εθνικό Προϊόν(ακόμη και το κατά κεφαλήν Εθνικό Εισόδημα) της χώρας.

3.2 Φορείς της Οικονομικής Ανάπτυξης

Δε νοείται Οικονομική Ανάπτυξη αν δεν βρεθούν πρώτα εκείνοι, οι οποίοι θα μελετήσουν, αν πρέπει να γίνει. Έπειτα θα αναζητήσουν τους οικονομικούς τρόπους πραγματοποίησης των αναγκών.

Φορείς λοιπόν της Οικονομικής Ανάπτυξης είναι:

- 1) Μία ιδιωτική επιχείρηση.
- 2) Μία ιδιωτική επιχείρηση με ιδιαίτερα προνόμια (διέ νόμου).
- 3) Μία τραπεζική επιχείρηση.
- 4) Κρατικός οργανισμός (αυτόνομος).
- 5) Κάποιο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).

Είναι επίσης δυνατόν για έργο μεγάλης σημασίας για την Οικονομική Ανάπτυξη και όταν δεν μπορεί κανείς από τους παραπάνω φορείς να το εκτελέσει είτε λόγω έλλειψης των απαραίτητων κεφαλαίων, είτε λόγω έλλειψης της οργάνωσης κ.λ.π να ανατεθεί σε αλλοδαπό φορέα ή να εγκαταληφθεί. Αλλοδαποί φορείς είναι:

- 1) Μία επιχείρηση.
- 2) Μία επιχείρηση που θα λειτουργήσει με σύμβαση.
- 3) Κάποιος οργανισμός που εξαρτάται από ξένη κυβέρνηση ή ξένη Τράπεζα κ.λ.π.

Με την μέχρι τώρα πείρα των υπανεπτυγμένων χωρών προκύπτουν 2 βασικές διαπιστώσεις σε σχέση προς τους φορείς της εφαρμογής του προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης. Αφενός, ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία των καθυστερημένων οικονομικά χωρών δεν είναι σε θέση να προωθήσει επαρκώς την ανάπτυξη ελλείψει επιχειρηματικού πνεύματος, οργανωτικών ικανοτήτων και τεχνικών γνώσεων. Αφετέρου, ότι δεν είναι δυνατόν μέσα σε ελεύθερη υπό ανάπτυξη οικονομία το κράτος να υποκαταστήσει σε ευρεία κλίμακα και με επιτυχία την ιδιωτική πρωτοβουλία, από τις αδυναμίες της οποίας χαρακτηρίζεται και ο δημόσιος κοινωνικοοικονομικός τομέας.

Εξάλλου, η ξένη ιδιωτική πρωτοβουλία, η οποία διαθέτει τις απαιτούμενες ικανότητες για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν δείχνει επαρκή διάθεση να παίξει το ρόλο αυτό στις υπανάπτυκτες χώρες σε ευρεία κλίμακα ή όταν την δείχνει, δεν προσαρμόζεται κατάλληλα προς το κλίμα ανάπτυξης αυτών των χωρών.

Έτσι οι βασικές αρχές οι οποίες θα έπρεπε να διέπουν τη λειτουργία ενός προτεινόμενου συστήματος και που απορρέουν από την κεντρική ιδέα την οποία εκφράζει είναι οι επόμενες:

Πρώτον: Δεδομένου ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός, είναι η προώθηση του ιδιωτικού κεφαλαίου και της ιδιωτικής επιχειρηματικότητας στις επενδύσεις και η παραγωγική δραστηριότητα και όχι η υποκατάσταση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για δημόσιες επενδύσεις, η ταχύτερη δυνατή μεταβίβαση των ιδρυόμενων επιχειρήσεων στους ιδιώτες επιχειρηματίες αποτελεί βασική προϋπόθεση εκπλήρωσης του προορισμού του όλου συστήματος.

Δεύτερον: Τα κριτήρια, βάσει των οποίων οι οργανισμοί βιομηχανικής ανάπτυξης θα επιλέγουν τομείς δραστηριότητας και θα ιδρύουν επιχειρήσεις, πρέπει να είναι κριτήρια ιδιωτικοοικονομικά, για να είναι δυνατή η τελική μεταβίβαση των ιδρυόμενων επιχειρήσεων ή των τίτλων αυτών σε ιδιώτες επιχειρηματίες και κεφαλαιούχους.

Τρίτον: Οι οργανισμοί αποτελώντας και αυτοί όργανα της Πολιτικής Οικονομικής Ανάπτυξης, θα πρέπει να εκπληρούν το δικό τους προορισμό κατά τρόπο που να εξυπηρετούν το γενικότερο σκοπό. Για να πετύχουν την προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και τη δημιουργία επιχειρηματικότητας, θα πρέπει, οι ιδρυόμενες απ' αυτούς παραγωγικές μονάδες να ανταποκρίνονται στην ιδιωτικοοικονομική αρχή της επικέρδειας. Συγχρόνως όμως, για να συντελέσουν όσο το δυνατόν περισσότερο αποτελεσματικά στην Οικονομική Ανάπτυξη, οι οργανισμοί θα πρέπει να επιλέγουν γι' αυτό τα κατάλληλα για εκτέλεση παραγωγικά σχέδια ακολουθώντας την επιβαλλόμενη, από τις γενικότερες κοινωνικοοικονομικές επιδιώξεις, σειρά προτεραιότητας.

Τέταρτον: Βασική σημασία θα ήταν η συνεργασία των οργανισμών βιομηχανικής ανάπτυξης με τις τράπεζες, με σκοπό την υποβοήθηση της ανάπτυξης της κεφαλαιαγοράς. Η προσφορά τίτλων των ιδρυόμενων απ' αυτούς νέων επιχειρηματικών μονάδων, έρτια οργανωμένων και με εγγυήσεις αποδοτικότητας, ακόμη δε και τίτλων υφιστάμενων επιχειρήσεων, το κύρος των οποίων, θα ενισχύει η κατοχή και προβολή αυτών των οργανισμών, θα καθιστά ευχερέστερη την προσέλκυση αποταμιευτικού κοινού.

Μέσω, όσο είναι δυνατόν της ευρύτερης διασποράς των μετοχών των οργανισμών αυτών βιομηχανικής ανάπτυξης των ιδρυόμενων επιχειρήσεων θα επιτευχθεί, εξάλλου, η βαθμιαία δημοκρατικοποίηση των Ανώνυμων Εταιρειών, η οποία αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την πρόοδο των υπανάπτυκτων χωρών.

Πέμπτον: Η σύμπραξη της ξένης επιχειρηματικότητας στην εκβιομηχάνιση των υπανάπτυκτων χωρών θα πρέπει να εκδηλωθεί κυρίως μέσω μεικτών επιχειρήσεων, οι οποίες παρουσιάζουν ιδίως το πλεονέκτημα ότι επιτρέπουν τον συνδυασμό των οργανωτικών ικανοτήτων και την εμπειρία των επιχειρηματιών των βιομηχανικών χωρών με την ειδική πείρα και τις ειδικές γνώσεις των τοπικών συνθηκών, την οποία διαθέτουν οι εγχώριοι επιχειρηματίες.

3.3 Προβλήματα κατάρτισης και εκπαίδευσης ενός προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης.

Η Ελληνική Οικονομία εισέρχεται ήδη σε μια φάση ανάπτυξης κατά την οποία η σημασία του Οικονομικού Προγραμματισμού καθίσταται μεγαλύτερη και η ανάγκη προώθησης στο ρόλο που τις αρμόζει πλέον επιτακτική.

Ο προγραμματισμός πρέπει να βασίζεται πάνω στις σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους και να αξιοποιεί πλήρως τις παρεχόμενες δυνατότητες βελτίωσης του προσανατολισμού της ανάπτυξης της οικονομίας. Και σε τούτο προϋπόθεση πάλι είναι η κατάλληλη εκπαίδευση και ειδίκευση των φορέων της επεξεργασίας και καταρτίσεως του προγράμματος.

Η αρτιότητα του προγραμματισμού επιβάλλεται και από την άποψη της εξασφάλισης ψυχολογικού κλίματος εμπιστοσύνης του συνόλου του πληθυσμού στην αποτελεσματικότητα της καταβαλλόμενης προσπάθειας η οποία, είναι και προϋπόθεση για την εξασφάλιση πνεύματος συνεργασίας προς τους κοινούς σκοπούς.

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή διαμόρφωση και διάρθρωση του προγράμματος ανάπτυξης είναι το σαφές διάγραμμα των αντικειμενικών στόχων και της κλιμάκωσης αυτών, καθώς η οικονομική ανάπτυξη αποτελεί πολύπλευρη διαδικασία.

Η εφαρμογή των σύγχρονων μεθόδων προγραμματισμού και γενικότερα, η ακριβής εκτίμηση των προβλημάτων και δυνατοτήτων ανάπτυξης της χώρας, προϋποθέτει τη συστηματική ανάλυση των χαρακτηριστικών μεγεθών της Ελληνικής Οικονομίας και των παραμέτρων στρατηγικής φύσεως αυτής. Άνευ σαφούς ποσοτικής γνώσης των κρίσιμων οικονομικών μεγεθών και της μορφής αλληλοεξαρτήσεώς τους, ο προγραμματισμός της ανάπτυξης κατ' ανάγκη θα παρουσιάζει ουσιαστικά κενά και σοβαρές ατέλειες. Αυτή η γνώση είναι απαραίτητη, όχι μόνο για την ορθολογική άσκηση πολιτικής παρέμβασης, αλλά και για την ασφαλή και συνεπή πρόβλεψη της μελλοντικής διαμόρφωσης των επιμέρους οικονομικών τομέων και μεγεθών. Η εξασφάλιση του παραπάνω αναλυτικού και στατιστικού υλικού αποτελεί την απαραίτητη υποδομή του σύγχρονου προγραμματισμού.

3.4 Οικονομική Πολιτική.

3.4.1 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή.

Από το 1926 μέχρι το 1936, παρά τις μεγάλες δυσχέρειες έγιναν σημαντικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση των βασικών οικονομικών προβλημάτων της χώρας. Αντιμετωπίστηκε με σχετική επιτυχία η αποκατάσταση των προσφύγων μετά την μικρασιατική καταστροφή, καθώς και οι γενικότερες επιπτώσεις από τη διεθνή οικονομική κρίση του 1929. Παράλληλα ετέθησαν οι πρώτες βάσεις για τη βελτίωση της γεωργικής παρα-

γωγής και τη δημιουργία κάποιας αξιόλογης βιομηχανίας. Και αυτά με τη σημαντική συμβολή του προσφυγικού κόσμου και με τα εξωτερικά δάνεια που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεση παραγωγικών έργων στη Μακεδονία και την κατασκευή δρόμων, δάνεια δηλαδή που χρησιμοποιήθηκαν κατά τρόπο περισσότερο παραγωγικό από κάθε άλλη φορά.

Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η Ελλάδα ήταν κυρίως αγροτική χώρα, αφού το 60% του πληθυσμού της ασχολείται με τη γεωργία και συνέβαλε κατά 45% στην παραγωγή του Εθνικού Εισοδήματος, η δε βιομηχανία της, που στηριζόταν σε υψηλή δασμολογική προστασία, ήταν περιορισμένης συμβολής.

3.4.2 Το πρόβλημα της Οικονομίας της Ελλάδας, σήμερα.

Το κύριο πρόβλημα της Ελληνικής Οικονομίας σήμερα είναι το τεράστιο έλλειμμα του Δημόσιου Τομέα, που πυροδοτεί τον πληθωρισμό και ανατρέπει την ισορροπία των εξωτερικών πληρωμών.

Η πολιτική "σταθεροποίησης της Οικονομίας" που εφαρμόζεται από τον Οκτώβριο του 1985, δεν έχει αποδώσει ακόμα τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και εμφανίζει αρκετές αδυναμίες.

α) Δεν συνοδεύεται από Αναπτυξιακή Πολιτική που θα επέτρεπε την παράλληλη αύξηση της παραγωγής και της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας.

β) Δόγω των φορολογικών απαλλαγών, η πολιτική "σταθεροποίησης", καταλήγει να είναι πολιτική μονόπλευρης λιτότητας.

γ) Οι υποτιμήσεις της δραχμής δεν ωφέλησαν ούτε τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ούτε την εγχώρια παραγωγή, αλλά τους κερδοσκόπους και την παρασιτική οικονομία.

3.4.3 Οι 2 μεγάλοι ασθενείς.

Τι είναι εκείνο που φταίει;

Δύο είναι οι μεγάλοι ασθενείς στη χώρα μας, που εμποδίζουν την προκοπή της: η Διοίκηση και η Παιδεία.

Η Διοίκηση στη χώρα μας όπως είναι οργανωμένη δεν είναι σε θέση

να ανταποκριθεί στη σημερινή της μεγάλη αποστολή. Πολυπληθής, αλλά ανεπαρκώς προετοιμασμένη και πενιχρά αμειβόμενη, δε φαίνεται να βοηθούσε τους ηγέτες όπως θα έπρεπε, στο έργο της ανάπτυξης. Παρεμβάλλει εμπόδια, άλλοτε από έγνοια, άλλοτε από γραφειοκρατικές διακτυπώσεις, με αποτέλεσμα τα εξαγγελόμενα μέτρα να μην εφαρμόζονται ή να καθυστερούν. Η έλλειψη ικανών στελεχών για τη διαχείριση των δημοσίων και εν γένει κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων, εξηγεί το χάος που παρατηρείται στο εν γένει Δημόσιο Τομέα. Ας σημειωθεί ότι όλες οι ευρωπαϊκές χώρες απέδωσαν και αποδίδουν -ιδρύοντας μάλιστα ειδικές σχολές προετοιμασίας- ιδιαίτερη σημασία στη Διοίκηση του κράτους.

Η Παιδεία που πρέπει να αποτελεί το υπόβαθρο της Διοίκησης, είναι η δεύτερη αδύναμη στη χώρα μας. Η Παιδεία στη χώρα μας είναι γνωστό πως περνάει κρίση. Ανεπάρκεια διδακτικού προσωπικού, ανεπάρκεια εγκαταστάσεων και εκπαιδευτικού εξοπλισμού, ανεπαρκής μόρφωση των νέων στη Μέση και Ανώτατη Εκπαίδευση, είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της Ελληνικής Παιδείας, καθώς και η απρογραμματιστή διασπορά των νέων που σπουδάζουν μέσα στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό.

Χωρίς Παιδεία, είναι αδύνατη η αξιοποίηση της επιστήμης και της τεχνολογίας και στη συνέχεια ο τεχνοοικονομικός εξοπλισμός της χώρας με το απαιτούμενο έμφυχο υλικό, δηλαδή τον ανθρώπινο παράγοντα που θα εξυψώσει το επίπεδο της Διοικήσεως και γενικότερα του λαού.

3.4.4 Προτεινόμενα Μέτρα νέας Οικονομικής Πολιτικής.

Τα κυριότερα μέτρα που πρέπει να ληφθούν είναι, τα εξής:

1) Σαφής διαχωρισμός των δραστηριοτήτων του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα. Εφόσον ο Δημόσιος Τομέας δεν μπορεί να υποκαταστήσει την ιδιωτική πρωτοβουλία στους τομείς εκείνους που κατά παράδοση της ανήκουν, πρέπει το κράτος να σεβαστεί τις αρχές της, χωρίς τις οποίες είναι αδύνατη η αποτελεσματική συμβολή της στην ανάπτυξη.

Δεν πρέπει όμως να λησμονείται ότι το κράτος είναι συνεταίρος στις

ιδιωτικές επιχειρήσεις, αφού διά της φορολογίας, συμμετέχει κατά 50% κέρπου στα κέρδη τους και οι εγκαταστάσεις εντάσσονται στα πλαίσια του γενικότερου Εθνικού Προϋπολογισμού.

2) Διακίνηση προσωπικού και Ταμείου Ανεργίας. Η πρόσληψη και η απόλυση του προσωπικού στις επιχειρήσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, πρέπει να γίνει με κριτήρια την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης, αλλά και με την πλήρη προστασία του εργάτη, υπό την γενική εποπτεία των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Η διατήρηση του υπεραπασχολούμενου προσωπικού μειώνει την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης.

Παράλληλα πρέπει να υπάρξει ισχυρό "Ταμείο Ανεργίας", για να απεζητιώνει τους κλεισμένους μέχρι το 70 ή 80% της αμοιβής. Η ρύθμιση του θέματος αυτού, είναι βασικής σημασίας για την ομαλή λειτουργία των ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων.

3) Εκκαθάριση των προβληματικών και προώθηση των βιώσιμων επιχειρήσεων. Είναι βασικής σημασίας για την εξυγίανση της Ελληνικής Οικονομίας και για τη δημιουργία κλίματος διενέργειας νέων παραγωγικών επενδύσεων. Στην εκκαθάριση αυτή βαρύνουσα γνώμη πρέπει να έχουν και οι πιστώτριες τράπεζες.

4) Σημαντική ενίσχυση των επενδύσεων τόσο προς ανανέωση του υπάρχοντος, αλλά παραμεληθέντος κατά τα τελευταία έτη παραγωγικού εξοπλισμού, όσο και για τη σημαντική επέκτασή του, στα πλαίσια της νέας τεχνολογίας και μιας σύγχρονης βιομηχανικής πολιτικής.

5) Προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Παράλληλα πρέπει να διευκολυνθεί η προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ιδίως σε τομείς αιχμής, δίχως προνόμια. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι ζούμε σήμερα στην περίοδο στενής οικονομικής αλληλεξάρτησης και συνεργασίας, που αποτελεί την προϋπόθεση για την ανάπτυξη κάθε επιμέρους χώρας. Η εχθρότητα κατά του ξένου κεφαλαίου που επικρατεί σε ορισμένους κύκλους, δε δικαιολογείται, εφόσον το ξένο κεφάλαιο δε θα έχει "μονοπωλιακό χαρακτήρα", αλλά θα

κινείται "επί ίσοις όροις" με τις ελληνικές επιχειρήσεις.

6) Ρύθμιση του εξωτερικού χρέους. Το Ισοζύγιο Πληρωμών είναι, ως γνωστόν, καθοριστικός παράγοντας της αναπτύξεως κάθε χώρας. Αν δεν μειωθεί ή δεν εξουδετερωθεί πλήρως το έλλειμμα του Ισοζυγίου Πληρωμών δε θα επιτραπεί και η χρησιμοποίηση των περισσευμάτων που θα προκύψουν, για τη διενέργεια παραγωγικών επενδύσεων που έχει ανάγκη τόσο η χώρα μας.

Χωρίς ένα διακανονισμό του εξωτερικού χρέους, η επιβίωση της Ελληνικής Οικονομίας θα εξαρτάται από τις εκάστοτε διαθέσεις των ξένων τραπεζών.

3.5 Η αλληλεξάρτηση Ενέργειας και Οικονομικής Ανάπτυξης.

Ενέργεια-περιβάλλον-οικονομία είναι αλληλένδετα φαινόμενα και προβλήματα, που απασχολούν όλες τις χώρες του κόσμου. Η ανοδική πορεία της Οικονομικής Ανάπτυξης αρχίζει από τότε, που η μυτική δύναμη αντικαθίσταται από άλλες μορφές ενέργειας στη βιομηχανία, στη γεωργία, στις μεταφορές, στο εμπόριο και στον οικιστικό τομέα. Η άμεση σχέση μεταξύ της καταναλισκόμενης ενέργειας και της Οικονομικής Ανάπτυξης έχει επιβεβαιωθεί στην ιστορία των βιομηχανικά αναπτυγμένων χωρών.

Μια ανωμαλία στην Οικονομική Ανάπτυξη παγκοσμίως π.χ μια δραστική αύξηση της τιμής του πετρελαίου, λόγω γνωστών γεωπολιτικών λόγων δηλαδή μια οικονομική κρίση προκαλεί τα γνωστά συμπτώματα του στασιμοληθωρισμού, της ανεργίας, του ελλείματος στο Ισοζύγιο Πληρωμών και μείωσης του Εθνικού Εισοδήματος.

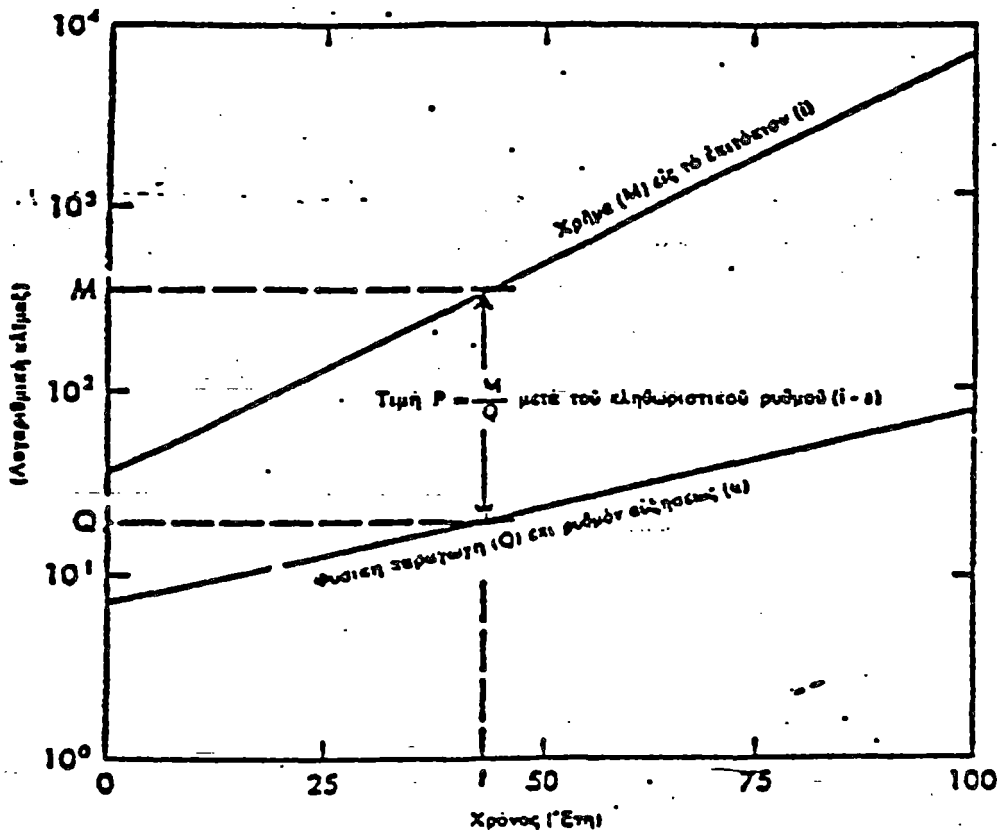
Για παράδειγμα τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το έτος 1973 και μετά, λόγω της οικονομικής κρίσης που προκλήθηκε από τις ανατιμήσεις του πετρελαίου, αναγκάστηκαν να περιορίσουν δραστικά τη βιομηχανική τους παραγωγή, με αποτέλεσμα τη σημαντική πτώση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) και την ανεργία. Όλες οι χώρες της Κοινής Αγοράς παρουσίασαν σημαντικά ελλείματα στο Ισοζύγιο Πληρωμών, λόγω της αύξησης της τιμής του πετρελαίου. Παρόλα αυτά, με τα συνεχώς

αυξανόμενα ποσοστά ανέργων επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού, αναζωπυρώθηκε και ο πληθωρισμός που έρχισε να κινείται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Άλλη συνέπεια της κρίσης υπήρξε και η μείωση του όγκου του εξωτερικού εμπορίου σε ποσοστιαία αναλογία με το ΑΕΠ. Η χειροτέρευση των όρων του εμπορίου ήταν κυρίως το αποτέλεσμα των δαπανών της αύξησης στις τιμές του πετρελαίου.

Πίνακας . Η εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης ανά δεκαετία, της περιόδου 1950-1992

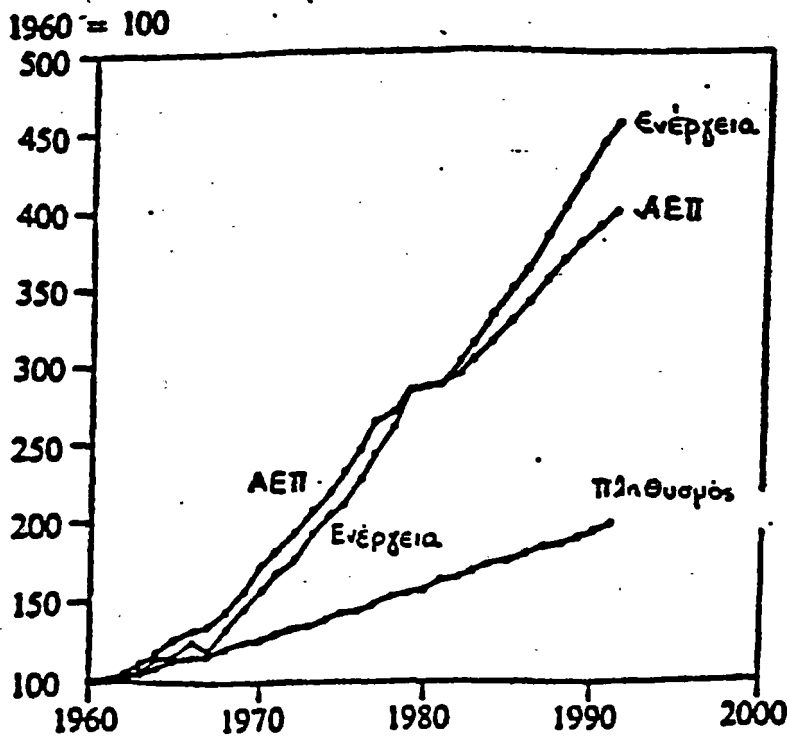
Δεκαετία	Ετήσια αύξηση της Παγκόσμιας Οικονομίας	Ετήσια αύξηση ανά άτομο , %
1950-60	4,9	3.1
1960-70	5,2	3.2
1970-80	3,4	1.6
1980-90	2,9	1.6
1990-92	0,6	- 1.1

(Πηγή: Brown, 1993).

Σχήμα 2. Φυσικός ρυθμός αύξησης, επιτόκιο και πληθωρισμός τιμών (Hubbert, 1975).

Το σχήμα 3 παρέχει την άμεσο σχέση μεταξύ της καταναλισκομένης ενέργειας, του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και του πληθυσμού στις ανεπτυγσόμενες χώρες. Αλλά και οι κυριότεροι δείκτες της οικονομικής αναπτύξεως έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την ενέργεια.

Σχήμα 3. Αύξηση ενέργειας, ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και πληθυσμού σε ανεπτυγσόμενες χώρες, 1960-91. (Brown, 1993)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, ο άνθρωπος ξεκίνησε την τεχνολογική ανάπτυξη. Η αρχή της τεχνολογικής ανάπτυξης χάνεται στην ιστορία της ανθρωπότητας, που σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, άρχισε πριν 2 εκατομμύρια χρόνια. Η ποιότητα του περιβάλλοντος (του χώρου που μας περιβάλλει) μεταβάλλεται κάθε φορά που δημιουργούνται νέες ανάγκες και απαιτήσεις για τον άνθρωπο που συνεχώς θέλει και επιδιώκει τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Η σύγχρονη οικονομική ανάπτυξη προσδιορίζεται χρονικά στο διάστημα από τα μέσα του 18ου αιώνα, δηλαδή από την έναρξη της βιομηχανικής επανάστασης. Η σπουδαιότερη ανακάλυψη των ιδιοτήτων του ατμού και η κατασκευή της ατμομηχανής επέφερε ριζική αλλαγή στις διαδικασίες παραγωγής, απαλλάσσοντας την κίνηση από την πεπερασμένη μυϊκή δύναμη του ανθρώπου. Δίκαια λοιπόν μπορεί να θεωρηθεί πως η κατασκευή της ατμομηχανής ήταν η σημαντικότερη βιομηχανική ανακάλυψη. Αυτή η κατασκευή άνοιξε νέους ορίζοντες για την παραγωγή. Αύξησε τον παραγόμενο όγκο προϊόντων και μείωσε το κόστος τους, αυξάνοντας έτσι τις πωλήσεις και επιφέροντας οικονομική άνθηση. Η ορθή αξιοποίηση της ανακάλυψης με την κατασκευή και εξάπλωση του σιδηροδρόμου θα πρέπει να θεωρηθεί ως ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες της αύξησης της διακίνησης των αγαθών, της ανάπτυξης νέων περιοχών και της συσσώρευσης πλούτου.

4.1 Νέες Τεχνολογίες-Δημόσια Διοίκηση-Ανάπτυξη.

Η μόνη σύγχρονη απάντηση στο πρόβλημα του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης είναι πρώτα ο ριζικός ανασχεδιασμός και μετά η Μηχανογράφηση. Αυτή θα είναι η γνήσια πράξη υπέρβασης της καθυστέρησης και ένα πέρασμα στην πραγματική ανάπτυξη.

Ταυτόχρονα θα έχει αποφευχθεί ο κίνδυνος της επιλογής φαινομενικά

γρήγορων λύσεων, χωρίς πρώτα ανασχεδιασμό και απλοποίηση των υφιστάμενων δομών, λειτουργιών, ιεραρχιών, διαδικασιών και νοοτροπιών δηλαδή θα αποφευχθεί ο κίνδυνος μίας απλής Μηχανογράφησης τους από Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (Η/Υ) των οποίων οι αγορές θα είναι μαζικές προς όφελος των εταιρειών Η/Υ οι οποίες και πιέζουν προς την κατεύθυνση αυτή. Έτσι, λοιπόν με τη Μηχανογράφηση των αναχρονισμών η αποδοτικότητα της Δημόσιας Διοίκησης θα αυξηθεί μόνο κατά 7% ως 10%, ενώ, παράλληλα θα τους δοθεί παράταση ζωής και θα μείνουμε ευραγείς σε σχέση με τις ανεπτυγμένες διοικητικά χώρες (Ολλανδία, Βρετανία, σκανδιναβικές χώρες).

Αντίθετα, όμως, με τον ανασχεδιασμό οι αποδόσεις της Δημόσιας Διοίκησης θα είναι της τάξεως του 100% και ενώ, ενώ, παράλληλα θα έχουμε θεμελιώσει ένα υπερασύγχρονο και ανταγωνιστικό σύστημα Δημόσιας Διοίκησης για τα επόμενα 20 ως 30 χρόνια.

Γι' αυτό πρέπει να έρθει η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση στις συνθήκες των νέων τεχνολογιών, της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Οι νέες τεχνολογίες ανατρέπουν παντελώς το παλιό υπόδειγμα οργάνωσης και λειτουργίας της βιομηχανικής κοινωνίας. Στη θέση της μπαίνει γοργά το υπόδειγμα της κοινωνίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, οι οποίες έχουν καταργήσει τις έννοιες του χώρου και του χρόνου. Ήδη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν γίνει καθημερινή ρουτίνα π.χ το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο ή οι Τηλεδιασκέψεις, όπου χωρίς να χρειαστεί η μετακίνηση των επικοινωνούντων, οι πληροφορίες μεταβιβάζονται και η επικοινωνία γίνεται σε χρόνο μηδέν.

Οι τεράστιες συνέπειες της οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης με βάση τις Νέες Τεχνολογίες είναι:

1) Ταχύτετη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών με το να μπορούν, σε πολλές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι πολίτες να μπαίνουν στο σύστημα, να αντλούν γενικές ή ειδικές πληροφορίες ή να παίρνουν τα πιστοποιητικά χωρίς τη διαμεσολάβηση υπαλλήλων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι γνωστές Ταμειολογιστικές Μηχανές που λειτουργούν σήμερα σε

πολλές Τράπεζες.

2) Διασφάλιση, πλήρους διαφάνειας για τον πολίτη, γιατί μπορεί να πάρνει από τον εκτυπωτή όλον τον χειρισμό της υποθέσεώς του και να ελέγχει, αφενός, αν οι δικές του ιδιαίτερες συνθήκες ελήφθησαν επαρκώς υπόψη και, αφετέρου, πώς ελήφθη η απόφαση γι' αυτόν.

3) Σταδιακή εξαφάνιση, με το χρόνο, από την υπηρεσιακή πυραμίδα των μεσαίων στελεχών που διαμεσολαβούν μεταξύ των υπαλλήλων της πρώτης γραμμής, που έχουν άμεση επαφή με τους πολίτες-"πελάτες" της Δημόσιας Διοίκησης και των ηγεσιών των υπηρεσιών, υπηρεσιακών και πολιτικών.

Έτσι, λοιπόν, η αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης επί τη βάσει των νέων τεχνολογιών θα την προσανατολίσει στην ταχεία παραγωγή αποτελεσμάτων, εξαλείφοντας τις χρονοβόρες διαδικασίες. Ενώ, ο νέος προσανατολισμός των υπηρεσιών στο αποτέλεσμα θα τις βοηθήσει να αυτο-οργανωθούν και να αυτοδιοικηθούν με κριτήριο επιτυχίας τους (γιατί όχι και αμοιβής;) την προσφορά υπηρεσιών και όχι τις ώρες εργασίας που δαπανούνται στις χρονοβόρες διαδικασίες. Ίσως έτσι οδηγηθούμε σε μια Δημόσια Διοίκηση με πραγματική ανεξαρτησία και αυτοδιαχείριση απαλλαγμένη από τις αυταρχικές, μη δημοκρατικές δομές εξουσίας που επικρατούν στο Δημόσιο, αλλά και στην κοινωνία ευρύτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

5.1 Συνθήκη της Ρώμης.

Η Κοινότητα για να υλοποιήσει την πολιτική της για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη των λιγότερων αναπτυγμένων περιοχών της έχει στη διάθεσή της κάποια "εργαλεία". Αυτά είναι: 1) Τα 3 Διαρθρωτικά Ταμεία και 2) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ).

1) Τα Ταμεία είναι: α) Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), β) το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), γ) το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

α) Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, συμβάλλει στην εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής της Κοινότητας, γιατί μέσω αυτού καταβάλλονται αφενός οι εισοδηματικές ενισχύσεις προς τους γεωργούς (τιμήμα εγγυήσεων), αφετέρου οι επιχορηγήσεις που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό της γεωργίας στα κράτη-μέλη.

β) Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, ιδρύθηκε με στόχο την καταπολέμηση της διαρθρωτικής μορφής ανεργίας που οφείλεται στην έλλειψη επαρκών επαγγελματιών προσόντων εκ μέρους του εργατικού δυναμικού, αλλά ακόμη και στην έλλειψη γεωγραφικής κινητικότητας. Για την υλοποίηση των στόχων του το ΕΚΤ επιχορηγεί τις χώρες-μέλη για να εφαρμόσουν τα αντίστοιχα προγράμματα.

γ) Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, δημιουργήθηκε το 1975. Έτσι μέσω αυτού η Κοινότητα επιχορηγεί προγράμματα έργων υποδομής ή στήριξης παραγωγικών τομέων της οικονομίας για την εφαρμογή της Περιφερειακής της Πολιτικής.

2) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) η οποία είναι το όργανο που δανειοδοτεί τις χώρες-μέλη με δρους που γενικά είναι ευνοϊκότεροι σε σύγκριση με αυτούς της ελεύθερης αγοράς, με στόχο την διενέργεια επενδύσεων στον τομέα των υποδομών μιας χώρας, ή για βελτίωση της θέσης των επιχειρήσεων, κυρίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Η δημιουργία των 2 πρώτων Ταμείων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων αποφασίσθηκε με την ιδρυτική-για την οικονομική ολοκλήρωση της Ευρώπης- συνθήκη της Ρώμης το 1957. Έτσι θα αποτελούσαν τα "μέσα" για την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και της Κοινής Πολιτικής Μεταφορών οι οποίες είχαν προβλεφθεί αρχικά από τα πρώτα κράτη-μέλη της Κοινής Αγοράς.

Όμως πέραν των κοινών πολιτικών που προέβλεπε η ίδια η Συνθήκη της Ρώμης, σταδιακά αναπτύχθηκαν Κοινοτικές πολιτικές σε διάφορους άλλους τομείς, που στόχο είχαν την σταδιακή εναρμόνιση των αντίστοιχων εθνικών πολιτικών. Τέτοιες πολιτικές είναι π.χ η Ενεργειακή πολιτική, η πολιτική Έρευνας και Τεχνολογίας, η Κοινωνική πολιτική, η Περιφερειακή πολιτική, η πολιτική Προστασίας του Περιβάλλοντος και των Καταναλωτών.

Έτσι λοιπόν όταν υπεγράφη η Συνθήκη της Ρώμης δεν είχε προβλεφθεί η εφαρμογή Περιφερειακής Πολιτικής και η δημιουργία Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης. Αφού τα πρώτα ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας χαρακτηρίζονταν από σχετική ομοιογένεια όσον αφορά το επίπεδο Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης, ενώ οι όποιες υπάρχουσες περιφερειακές ανισότητες της εποχής εκείνης, προβλεπόταν να εξομαλυνθούν κατά το μέλλον ή ήττον από τη δυναμική που θα δημιουργούσε η ίδια λειτουργία της Κοινής Αγοράς.

5.2 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (Ε.Ε.Π)-Α΄ Πακέτο Ντελντό.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του Δουξεμβούργου το Δεκέβριο του 1985 αποτέλεσε ιστορικό γεγονός με ύψιστη οικονομική, κοινωνική και πολιτική σημασία τόσο για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ως ενιαία οντότητα, όσο και για τα επιμέρους κράτη-μέλη που την απαρτίζουν.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της Ενιαίας Πράξης ήταν η μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων που στην ουσία σήμαινε τον προοδευτικό διπλασιασμό των πόρων από 7 δισεκ. ECU το 1989 στα 14 δισεκ. ECU το 1993(ετήσιο ύψος). Αυτό σημαίνει ότι για την 5ετία 1989-1993 τα 3 Διαρθρωτικά Ταμεία(ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Γεωργικό) θα διαχειριζόταν περίπου 60 δισεκ. ECU.

Παράλληλα προς τον διπλασιασμό των πόρων καθιερώθηκε η λεγόμενη "δημοσιονομική πειθαρχία" στην εξέλιξη των δαπανών(κυρίως των γεωργικών), καθώς επίσης ένα νέο καθεστώς ιδίων πόρων. Τα παραπάνω αποτέλεσαν την ουσία του ονομασθέντος Α' Πακέτου Ντελόρ.

Η νέα Κοινοτική διαρθρωτική δράση στα πλαίσια του Α' Πακέτου Ντελόρ κατευθύνει τις παρεμβάσεις της στους ακόλουθους 5 στόχους:

Στόχος 1: Ανάπτυξη και προσαρμογή περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη. Ως μέτρο/κριτήριο λαμβάνεται το κατά κεφαλή ΑΕΠ των περιοχών αυτών που δεν πρέπει να ξεπερνά το 75% του Κοινοτικού Μ.Ο(Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, περιοχές της Ισπανίας, Ιταλίας, Ηνωμένου Βασιλείου και Γαλλίας).

Στόχος 2: Στήριξη περιοχών που έχουν υποστεί ζημιές από βιομηχανική παρακμή(Βέλγιο, Δανία, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

Στόχος 3: Καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας.

Στόχος 4: Επαγγελματική ένταξη των νέων μέχρι 25 ετών.

Στόχος 5α: Προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων(όλες οι χώρες πλην Λουξεμβούργου).

Στόχος 5β: Αγροτική Ανάπτυξη με προοπτική τη μεταρρύθμιση της Κοινοτικής Αγροτικής Πολιτικής(προώθηση νέων γεωργικών τομέων και δραστηριοτήτων σε σχέση με τις παραδοσιακές δραστηριότητες).

Οι βασικές αρχές που ίσχυσαν κατά τη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων ήταν:

(1) Συγκέντρωση των παρεμβάσεων σε χώρες και περιοχές ή περιφέρειες

που παρουσιάζονται σημαντικότερα προβλήματα Ανάπτυξης και ανασυγκρότησης (καθορισμός των στόχων 1 έως 5β).

(2) Προγραμματισμός των παρεμβάσεων (συμμετοχή στις συζητήσεις όλων των φορέων μιας περιοχής ή περιφέρειας, 5ετής διάρκεια του προγράμματος).

(3) Εταιρική σχέση (Επιτροπή-Κεντρικές Εθνικές Αρχές-Περιφέρειες).

(4) Αρχή της προσδετικότητας (δέσμευση των κρατών-μελών να μη μειώσουν την χρηματοδοτική τους προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων αυτών. Επαλήθευση σε τακτά χρονικά διαστήματα εκ μέρους της Επιτροπής).

5.2.1 Αναπτυξιακή Πολιτική στα πλαίσια του Α' Πακέτου Ντελόρ [Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ) και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π)].

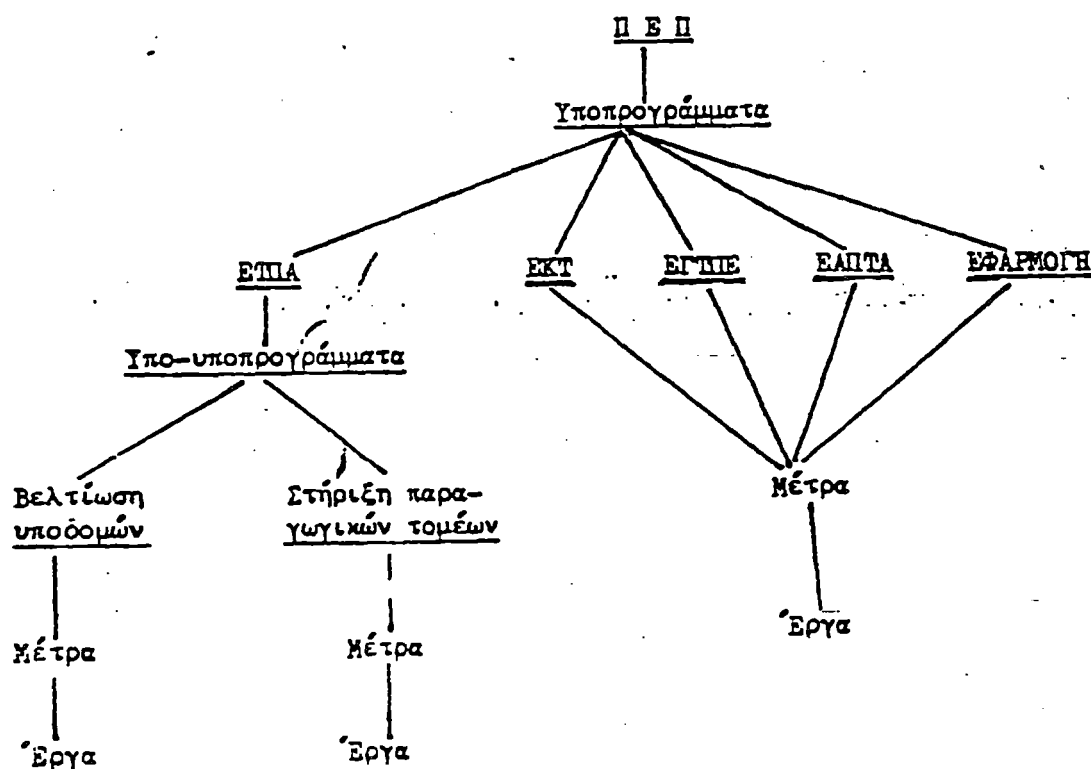
Το πρώτο σημαντικό βήμα για τη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων που αποφασίστηκε το 1988 αποτέλεσε το Κοινωνικό Πλαίσιο (Κ.Π.Σ). Το ΚΠΣ που αναφέρεται στις περιοχές του στόχου 1 (δηλ. περιοχές που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην Ανάπτυξη) προσδιορίζει τις προτεραιότητες ανάπτυξης που συμφωνήθηκαν μεταξύ των συγκεκριμένων χωρών ή περιοχών και της Ε.Κ, ενώ γύρω από αυτές τις προτεραιότητες πρέπει να συγκεντρωθεί η Εθνική και Κοινωνική χρηματοδότηση για τη διαρθρωτική προσαρμογή και την Οικονομική Ανάπτυξη των συγκεκριμένων περιοχών.

Το ΚΠΣ του στόχου 1 αφορά ειδικότερα την προώθηση της Ανάπτυξης και την προσαρμογή των περιφερειών με αναπτυξιακή καθυστέρηση, δηλαδή κατά κεφαλή ΑΕΠ μικρότερο του 75% του Κοινωνικού Μ.Ο. Το ΚΠΣ καθιέρωσε ακόμη τη λεγόμενη "εταιρική σχέση", δηλαδή την υποχρέωση των περιφερειακών και τοπικών αρχών και φορέων να συνεργασθούν στενά με την Επιτροπή και τις Εθνικές Αρχές κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των αναπτυξιακών μέτρων στις περιοχές τους.

Έτσι για την Ελλάδα το ΚΠΣ αποτέλεσε το κλειδί της χρηματοδοτικής στήριξης της Κοινότητας για την διαρθρωτική προσαρμογή και την Οικο-

Τα 4 πρώτα μέρη αποτελούν το θεωρητικό τμήμα του προγράμματος, ενώ το 5 περιλαμβάνει τα διάφορα επιμέρους έργα με τις ετήσιες δεσμεύσεις των απαιτούμενων Χρηματοδοτικών Πόρων και στην ουσία είναι αυτό που ενδιαφέρει από καθαρά πρακτικής πλευράς, από πλευράς υλοποίησης της αναπτυξιακής πρότασης. Στην πράξη δηλαδή όταν μιλούμε για πρόγραμμα εννοούμε το προαναφερθέν 5 κεφάλαιο ή μέρος του προγράμματος.

Από πλευράς δομής το πρόγραμμα χωρίζεται σε υποπρογράμματα, υπό-υποπρογράμματα (όπου κρίνεται σκόπιμο), μέτρα και έργα. Έτσι για παράδειγμα ένα ΠΕΠ μπορεί σχηματικά να έχει την ακόλουθη μορφή:

Σχήμα 4

Το υποπρόγραμμα ΕΠΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), είναι το βασικότερο υποπρόγραμμα και καλύπτει συνήθως το 80% περίπου του συνολικού προγράμματος. Εδώ περιλαμβάνονται όλα τα έργα υποδομής, όπως λιμάνια, αεροδρόμια, υδρεύσεις-αποχετεύσεις, οδοποιία, εκπαιδευτήρια, συνεδριακά κέντρα, κ.λ.π).

Το υποπρόγραμμα ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), περιλαμβάνει ενέργειες κατάρτισης-επιμόρφωσης εργαζομένων ή ανέργων στους διάφορους

τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Το υποπρόγραμμα ΕΓΤΠΕ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων), περιλαμβάνει ενέργειες εκσυγχρονισμού και στήριξης του Γεωργικού τομέα.

Το υποπρόγραμμα ΕΑΠΤΑ (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης), περιλαμβάνει ενέργειες παρεμφερείς του υποπρογράμματος Ε-ΤΠΑ, μικρότερου ύψους, που υλοποιούνται από τους ΟΤΑ, δηλαδή Δήμους και Κοινότητες. Είναι καθαρά τοπικού ενδιαφέροντος.

Το υποπρόγραμμα Εφαρμογή, περιλαμβάνει ενέργειες, όπως π.χ μελέτες, σεμινάρια, υλικοτεχνική στήριξη που έχουν σχέση άμεση με το συγκεκριμένο ΠΕΠ και συμβάλλουν στην υλοποίησή του.

5.2.3 Χρηματοδοτικές Πηγές και Φορείς Υλοποίησης των ΠΕΠ.

Οι Χρηματοδοτικές Πόροι-Πηγές, προέρχονται συνήθως κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και κατά 25% από τον Εθνικό Προϋπολογισμό του κράτους. Σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει και Ιδιωτική συνεισφορά, όποτε μειώνεται αντίστοιχα τόσο η Κοινοτική, όσο και η Εθνική Χρηματοδότηση.

Φορείς Υλοποίησης μπορεί να είναι είτε κεντρικοί Φορείς (π.χ ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας, ΙΚΑ, ΕΛΚΕΠΑ, Υπουργείο Εργασίας), είτε περιφερειακοί, κατά βάση Νομαρχίες και ΟΤΑ. Οι Περιφέρειες δεν έχουν δυνατότητα να είναι οι ίδιες Φορείς Υλοποίησης, διότι ασκούν μόνο συντονιστική αρμοδιότητα.

Οι Φορείς Υλοποίησης (Υπουργεία, Νομαρχίες) έχουν στον Προϋπολογισμό τους ειδικό κωδικό με τις πιστώσεις που αφορούν έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Έτσι τα Υπουργεία έχουν τη λεγόμενη ΣΑΕ 2 (ΣΑΕ=Συλλογική Απόφαση Έργου) σε αντίθεση με την ΣΑΕ 1 για τα έργα με αποκλειστικά Εθνική Χρηματοδότηση, και οι Νομαρχίες την ΣΑΝΤ 2 (ΣΑΝΤ=Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακού Ταμείου) με τις πιστώσεις που αναφέρονται σε έργα Κοινοτικών προγραμμάτων, σε αντίθεση με την ΣΑΝΤ 1 για έργα Εθνικών προγραμμάτων. Η χρηματοδότηση Υπουργείων

και Νομαρχιών γίνεται από το ΥΠΕΘΟ(Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας) που και αυτό τηρεί στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων τον προαναφερθέντα διαχωρισμό σε Κοινοτική ΣΑΕ(ΣΑΕ 2) και Εθνική(ΣΑΕ 1).

5.2.4 Παρακολούθηση και διαχείριση ΠΕΠ και ΚΠΣ.

Για την π α ρ α κ ο λ ο ύ θ η σ η της πορείας των μέτρων και έργων που συμπεριλαμβάνονται στο κάθε ένα υποπρόγραμμα του προγράμματος του ΠΕΠ, ορίζεται ένας υπεύθυνος υποπρογράμματος. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει συνεχής ενημέρωση και καταγραφή των στοιχείων των Νομαρχιών και των λοιπών Φορέων της Υλοποίησης των έργων(Υπουργεία, Οργανισμοί, ΟΤΑ), σχετικά με την απορρόφηση των δεσμευμένων πιστώσεων, την ύπαρξη ενδεχομένως προβλημάτων και τη δυνατότητα επίλυσής του, καθώς και την εισήγηση στον Περιφερειάρχη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ για λήψη διορθωτικών ή άλλων μέτρων που εξυγιάνουν το πρόγραμμα και βελτιώνουν την απορροφητικότητα.

Για τη δ ι α χ ε ί ρ ι σ η του ΠΕΠ υπάρχει ένα όργανο που λαμβάνει τις αποφάσεις που αφορούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα, είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ. Στην Επιτροπή αυτή, πρόεδρος είναι ο Περιφερειάρχης και μέλη είναι οι Νομάρχες της Περιφέρειας, οι Υπεύθυνοι των υποπρογραμμάτων, 3 εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Κοινότητας(ένας για κάθε Ταμείο), εκπρόσωποι του ΥΠΕΘΟ, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Εργασίας, του ΥΠΕΧΩΔΕ, καθώς και οι Σύμβουλοι διαχείρισης και αξιολόγησης. Η Επιτροπή παρακολούθησης ασχολείται λεπτομερειακά με την πορεία όλων των υποπρογραμμάτων, μέτρων και έργων που περιλαμβάνονται στο ΠΕΠ και λαμβάνει αποφάσεις που αφορούν τροποποιήσεις του προγράμματος(π.χ διαγραφές έργων ή ένταξη νέων, ανακατανομή πιστώσεων μεταξύ μέτρων και έργων, κατανομή αποπληρωριστή) ή εγκρίσεις διαφόρων ενεργειών.

Επιτροπή Παρακολούθησης υπάρχει και για το ΚΠΣ, και ασχολείται με την πορεία όλων των προγραμμάτων του Εθνικού και Περιφερειακού σκέ-

λους που είναι ενταγμένα στο ΚΠΣ. Προεδρεύει ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και συμμετέχουν οι Γενικοί Γραμματείς των Υπουργείων που υλοποιούν έργα, οι 13 Περιφερειάρχες και υψηλόβαθμοι εκπρόσωποι (Δ/ντές) της Γενικής Δ/σης Περιφερειακών Πολιτικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των 3 Διαρθρωτικών Ταμείων. Από τις σημαντικές αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτή την Επιτροπή είναι η ανακατανομή κονδυλίων από το Εθνικό σκέλος στο Περιφερειακό, μεταξύ υποπρογραμμάτων του Εθνικού σκέλους, αλλά και μεταξύ Περιφερειών.

Σύμβουλοι διαχείρισης και αξιολόγησης. Με απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ και από τον Προϋπολογισμό της Τεχνικής Βοήθειας του ΚΠΣ, αποφασίσθηκε η πρόσληψη, μετά από επιλογή που διενεργήθηκε από το ΥΠΕΘΟ, τους εκπροσώπους των Περιφερειάρχων και την Ε.Κ, μελετητικών γραφείων αφενός ως Συμβούλων διαχείρισης, αφετέρου ως Αξιολογητών των ΠΕΠ. Ο Σύμβουλος διαχείρισης συμβουλεύει τον Περιφερειάρχη σε ότι έχει σχέση με την πορεία του προγράμματος, συνεργάζεται με τους Υπεύθυνους των υποπρογραμμάτων και έχει υποχρέωση να εκφέρει μια ανεξάρτητη επιστημονική άποψη και πρόταση για τα διάφορα έργα που υλοποιούνται, με στόχο την καλύτερη δυνατή πορεία του προγράμματος.

Ο Σύμβουλος αξιολόγησης αξιολογεί την συνάφεια στόχων και μέτρων του προγράμματος, το σύστημα διοίκησης και διαχείρισης της εφαρμογής του προγράμματος και γενικά τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του ΠΕΠ.

5.3 Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Στις 11 Δεκεμβρίου 1991, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των Δώδεκα ενέκριναν τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία και υπεγράφη επίσημα στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992.

Η συνθήκη αυτή αποτελεί και την τρίτη φάση για την οικονομική ολοκλήρωση στην Ευρώπη μετά την Συνθήκη της Ρώμης που αποτέλεσε την πρώτη φάση και την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που αποτέλεσε τη δεύτερη φάση. Προβλέπει αφενός την πολιτική ένωση, βασικά μέσω της εξωτερι-

κής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και αφετέρου την οικονομική και νομισματική ένωση σε 3 στάδια. Η νέα Συνθήκη διευρύνει τις αρμοδιότητες της Κοινότητας και επεκτείνει το πεδίο δράσης της σε Τομείς που ήδη αναφέρονταν στις Συνθήκες, αλλά και σε Νέους Τομείς δράσης.

Η νέα Συνθήκη συμπληρώνει τις ήδη υπάρχουσες διατάξεις για τις αρμοδιότητες της Κοινότητας στους ακόλουθους Τομείς:

1) Κοινωνικός Τομέας.

2) Οικονομική και Κοινωνική Συνεχία. Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε η δημιουργία, το Δεκέμβριο του 1993, του Ταμείου Συνεχίας για να συμβάλει στη χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση έργων στον Τομέα του περιβάλλοντος και στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα μεταφορών, για τα κράτη-μέλη των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 90% του Κοινοτικού Μέσου Όρου, και τα οποία έχουν θέσει σε εφαρμογή με στόχο την οικονομική σύγκλιση. Επίσης προβλέπεται με πρωτόκολλο ο επαναπροσδιορισμός του τρόπου επέμβασης των 3 υπάρχοντων Διαρθρωτικών Ταμείων.

3) Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη που βρίσκονται σήμερα στην καρδιά του διεθνούς οικονομικού ανταγωνισμού. Όμως, η έρευνα στην Κοινότητα εξακολουθεί να υπόκειται σε πολλούς περιορισμούς, από τους οποίους ο πιο προφανής και σημαντικός είναι το κόστος της. Πράγματι, η υλοποίηση πολλών ερευνητικών σχεδίων ξεπερνά τις δυνατότητες ακόμη και των μεγαλύτερων από τα κράτη-μέλη. Πολύ συχνά η περιχαράκωση μέσα στα εθνικά σύνορα οδήγησε σε άσκοπες αντιπαράθεσεις ή σε δαπανηρή επικάλυψη δραστηριοτήτων.

4) Περιβάλλον.

ΝΕΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ

1) Βιομηχανία. Όπου έχουν καθοριστεί 4 βασικοί στόχοι στην Βιομηχανική Πολιτική της Κοινότητας. Αυτοί είναι:

α) να επιταχύνει την προσαρμογή της Βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές,

β) να προάγει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη πρωτοβουλιών και

την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου της Κοινότητας, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ),

γ) να προάγει περιβάλλον που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων,

δ) να βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών της Κοινότητας στους Τομείς της Καινοτομίας, της Έρευνας και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

2) Μεγάλα Διευρωπαϊκά Δίκτυα. Τα Δίκτυα αυτά θα επιτρέψουν την Ανάπτυξη των Περιφερειών, διευκολύνοντας την πρόσβαση και την επαφή τους με τις Κεντρικές Περιοχές και έτσι θα εξασφαλιστεί η διασύνδεση και η διαλειτουργικότητα των Εθνικών Δικτύων, καθώς και η πρόσβαση στα Δίκτυα αυτά.

3) Προστασία των καταναλωτών.

4) Εκπαίδευση και Επαγγελματική Κατάρτιση. Η Ένωση θα πρέπει να συμβάλει στην Ανάπτυξη Παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, ενώ ταυτόχρονα να σέβεται πλήρως τις αρμοδιότητές τους στον Τομέα αυτόν και την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία.

Η δράση της Κοινότητας επιτρέπει ιδίως την Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης της Εκπαίδευσης π.χ με την προώθηση της εκμάθησης ξένων γλωσσών, την ενθάρρυνση της κινητικότητας των φοιτητών και των διδασκόντων και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Η Κοινότητα θέτει επίσης σε εφαρμογή Πολιτική Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που αποβλέπει να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της Βιομηχανίας, να βελτιώσει την αρχική, αλλά και τη συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση, να διευκολύνει την πρόσβαση σ' αυτήν και να προωθήσει την κινητικότητα και τη συνεργασία στον Τομέα της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

5) Υγεία. Στον Τομέα της Υγείας, η Κοινότητα συμβάλλει στην εξασφάλιση

υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου, επικεντρώνοντας τη δράση της στην πρόληψη των ασθενειών και ιδίως των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας.

6) Πολιτισμός. Τέλος, η Ένωση συμβάλλει στην Ανάπτυξη του Πολιτισμού των κρατών-μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει και την κοινή πολιτιστική κληρονομιά.

5.4 Το Πακέτο Ντελόρ ΙΙ.

Το Πακέτο Ντελόρ ΙΙ συνέβαλε στον διπλασιασμό των Κοινοτικών Κονδυλίων που ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός διέθεσε για τα Διαρθρωτικά Ταμεία το 1993 σε σχέση με τα ανάλογα του 1987, καθώς και στον ακριβέστερο προσδιορισμό Στρατηγικών Στόχων της Κοινότητας.

5.5 Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π).

5.5.1 Στόχοι των ΜΟΠ.

Ο άμεσος στόχος των ΜΟΠ, είναι η αναβάθμιση των καθυστερημένων περιοχών του "Νότου" στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ισόρροπη Οικονομική Ανάπτυξη μεταξύ των αναπτυσσόμενων χωρών του "Νότου" και των αναπτυγμένων βιομηχανικών χωρών του "Βορρά". Δηλαδή στη μη ύπαρξη της "Ευρώπης των 2 ταχυτήτων" όπου θα υπάρχουν από τη μία πλευρά ευρωπαϊκές περιοχές με κυρίαρχο το Γεωργικό Τομέα, που θα εξακολουθούν να παραμένουν μη προνομιούχες και από την άλλη να υπάρχουν τα αναπτυγμένα βιομηχανικά κέντρα που θα εξακολουθούν να ευημερούν συγκριτικά, παρ' όλη την κρίση που πρόσφατα αντιμετωπίζουν.

Τα ΜΟΠ δεν περιορίζουν τη δραστηριότητά τους στη Γεωργική μόνο Ανάπτυξη, επεκτείνουν την προσπάθειά τους να ενισχύσουν τις τοπικές βιομηχανίες, τις υπηρεσίες, τις υποδομές, τις επικοινωνίες, την επαγγελματική κατάρτιση, την ποιότητα ζωής.

Ειδικότερα, οι Στόχοι των ΜΟΠ είναι:

(1) Η Ανάπτυξη των νότιων περιοχών, δηλαδή η αξιοποίηση του ανθρώπι-

νου δυναμικού τους και ιδιαίτερα των νέων, η Αναδιάρθρωση του παραγωγικού τους δυναμικού, γεωργικού, βιομηχανικού και υπηρεσιών, η Ανάπτυξη Νέων Τεχνολογιών, η εξισορρόπηση των αγροτικών περιοχών με τις αστικές ζώνες, η Ανάπτυξη νέων τρόπων ζωής και νέων υπηρεσιών.

(2) Η ανάπτυξη επιτόπιων δραστηριοτήτων και η βελτίωση των συνθηκών της ζωής στις ίδιες τις περιοχές, ώστε να υπάρξει η τάση συγκρότησης του ανθρώπινου δυναμικού τους υπό όρους δεκτούς από τον πληθυσμό.

(3) Η προσαρμογή των περιοχών στις νέες συνθήκες, διεθνείς και Κοινωνικές, ιδίως μετά τη διεύρυνση, δηλαδή ο εξοπλισμός και αναπροσανατολισμός της παραγωγής με τρόπο, ώστε να γίνουν ικανές να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά τον ανταγωνισμό σε Τομείς και περιοχές που έχουν συχνά ισχυρές παραδόσεις και πλεονεκτήματα.

5.5.2 Τα ΜΟΠ και η Ελλάδα.

Στο άρθρο 1 του κανονισμού για τα ΜΟΠ αναγνωρίζεται και επισημαίνεται ειδικά η ιδιαιτερότητα της Ελλάδας. Επίσης για την Ελλάδα γίνεται μια ειδική εξαίρεση και ορίζεται εκ των προτέρων, το σύνολο των πόρων που θα της χορηγηθούν. Έχει αποφασιστεί, το 50% των πόρων. Αυτό φυσικά δε σημαίνει ότι τα Ελληνικά ΜΟΠ θα εγκριθούν χωρίς να κριθεί η ποιότητά τους, αλλά ότι εφόσον ανταποκρίνονται στα κριτήρια επιλογής είναι εκ των προτέρων βέβαιο πως θα τύχουν του ύψους της Χρηματοδότησης που προαναφέρθηκε.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να τονιστεί, είναι πως η Ελλάδα αναγνωρίζεται ως ενιαία περιοχή. Αυτή η ρύθμιση επιτρέπει να καταρτιστούν προγράμματα που περιλαμβάνουν την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, ενώ για την Ιταλία και τη Γαλλία εξαιρούνται οι μεγάλες αστικές περιοχές.

Ο κανονισμός για τα ΜΟΠ προβλέπει, και θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα το σημείο αυτό, ότι τα ΜΟΠ τα διαχειρίζονται οι Περιφερειακές Αρχές ή όποια άλλη Αρχή οριστεί από την κυβέρνηση. Αυτό σημαί-

νει ότι υπάρχουν εξίσου οι δυνατότητες άμεσης παρουσίας και συμμετοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή και των άλλων Περιφερειακών Αρχών στην προετοιμασία και υλοποίηση των ΜΟΠ.

Με τις παραπάνω ρυθμίσεις που τονίζουν την ιδιαιτερότητα της Ελλάδας, παρέχονται μια σειρά από δυνατότητες και διευκολύνσεις και δίνεται η ευκαιρία στη χώρα μας για μια συντονισμένη επεξεργασία, υποβολή και υλοποίηση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων που ασφαλώς θα έχουν ευεργετική επίδραση στην Αναπτυξιακή της Πορεία και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στη χώρα.

5.5.3 Πηγές των ΜΟΠ.

Τα ΜΟΠ χρηματοδοτούνται από τις ακόλουθες 3 Πηγές:

- 1) Από πρόσθετους Πόρους του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.
- 2) Από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας (ΕΡΤΠΕ, ΕΤΠΑ, ΕΚΤ).

Στον Κανονισμό των ΜΟΠ (άρθρο 11) προβλέπεται ότι: "Για την περίοδο εφαρμογής των ΜΟΠ οι πραγματικές αυξήσεις των Πόρων των Ταμείων θα χρησιμεύσουν για να χρηματοδοτηθούν τα ΜΟΠ".

Κατανουμή για την Ελλάδα: 50% των Πόρων.

5.5.4 Έγκριση, Εφαρμογή και Εκτέλεση των ΜΟΠ.

Οι ενδιαφερόμενες χώρες (π.χ Γαλλία, Ιταλία, η Ελλάδα) υποβάλλουν τις προτάσεις για τα ΜΟΠ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και αν επιθυμούν τους παρέχεται και τεχνική βοήθεια. Ιδρύεται ειδικό όργανο, η "Συμβουλευτική Επιτροπή των ΜΟΠ" που αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών-μελών και 1 εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και ύστερα από μελέτη εκφέρει τη γνώμη της για την Έγκριση ή όχι του συγκεκριμένου ΜΟΠ. Αν η απάντηση είναι αρνητική, το ΜΟΠ τροποποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ξαναυποβάλλεται προς Έγκριση ενώ, αν είναι θετική αποφασίζει την Εφαρμογή του.

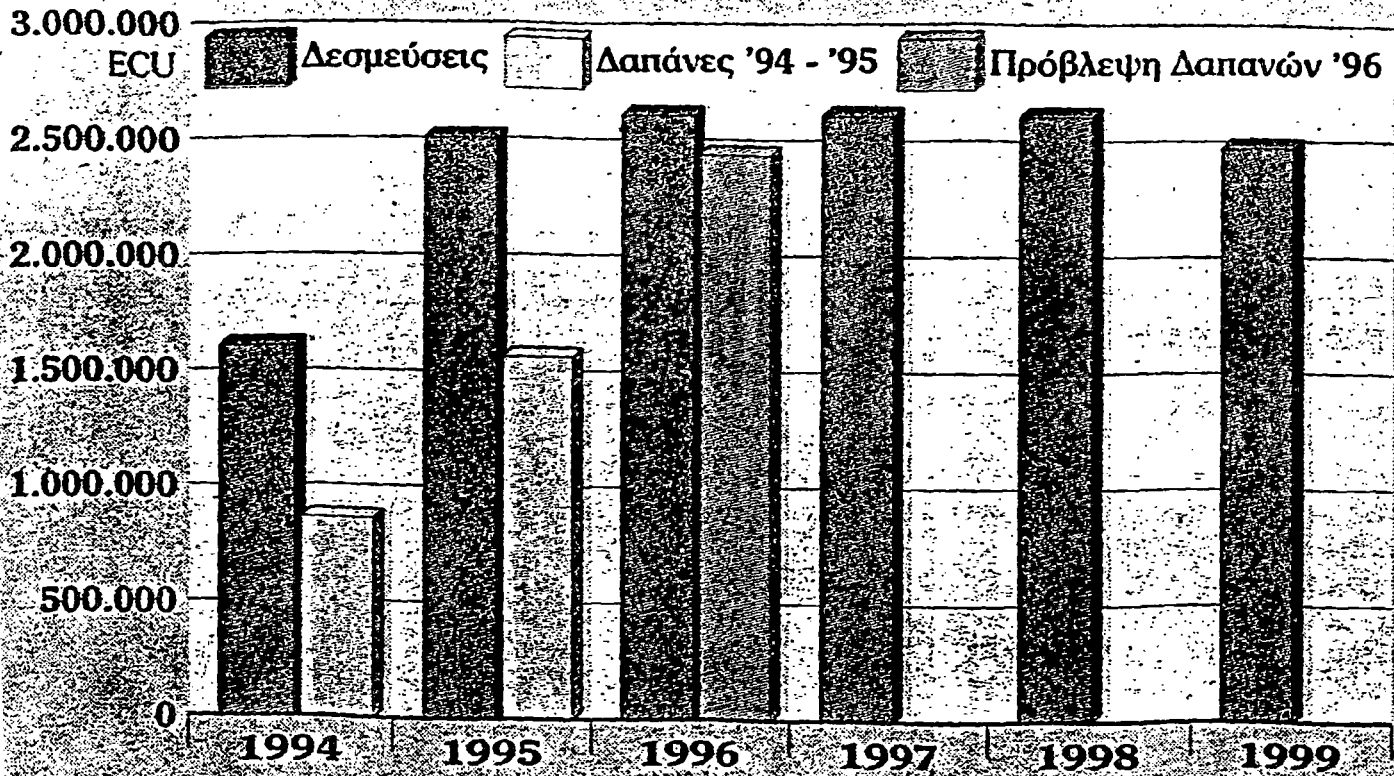
Μετά την Έγκριση δημιουργείται και μια "Επιτροπή Παρακολούθησης" η οποία βοηθάει το κράτος-μέλος για την Εκτέλεση του ΜΟΠ. Οι λεπτομέρειες της Εκτέλεσης του κάθε ΜΟΠ προβλέπονται σε μια "Προγραμματική Σύμβαση" μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενδιαφερόμενων μελών (Κράτους-μέλους ή Περιφερειακών Αρχών). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να τη-

ρείται συνεχώς ενήμερη για τις εξελίξεις των ΜΟΠ ενώ μπορεί, αν το θεωρεί, σκόπιμο να προβαίνει σε ελέγχους, και επαληθεύσεις σχετικά με όσα είχαν συμφωνηθεί. Σε περίπτωση διαπίστωσης ανωμαλιών στη Διαχείριση και στην Εκτέλεση μπορεί να μειώσει, να αναστείλει ή ακόμα και να καταργήσει τις προβλεπόμενες Χρηματοδοτήσεις.

ΕΘΝΙΚΟ ΟΚΕΛΟΣ Κ.Π.Σ.

Ετήσιες Κατανομές Δεσμεύσεων και Δαπανών

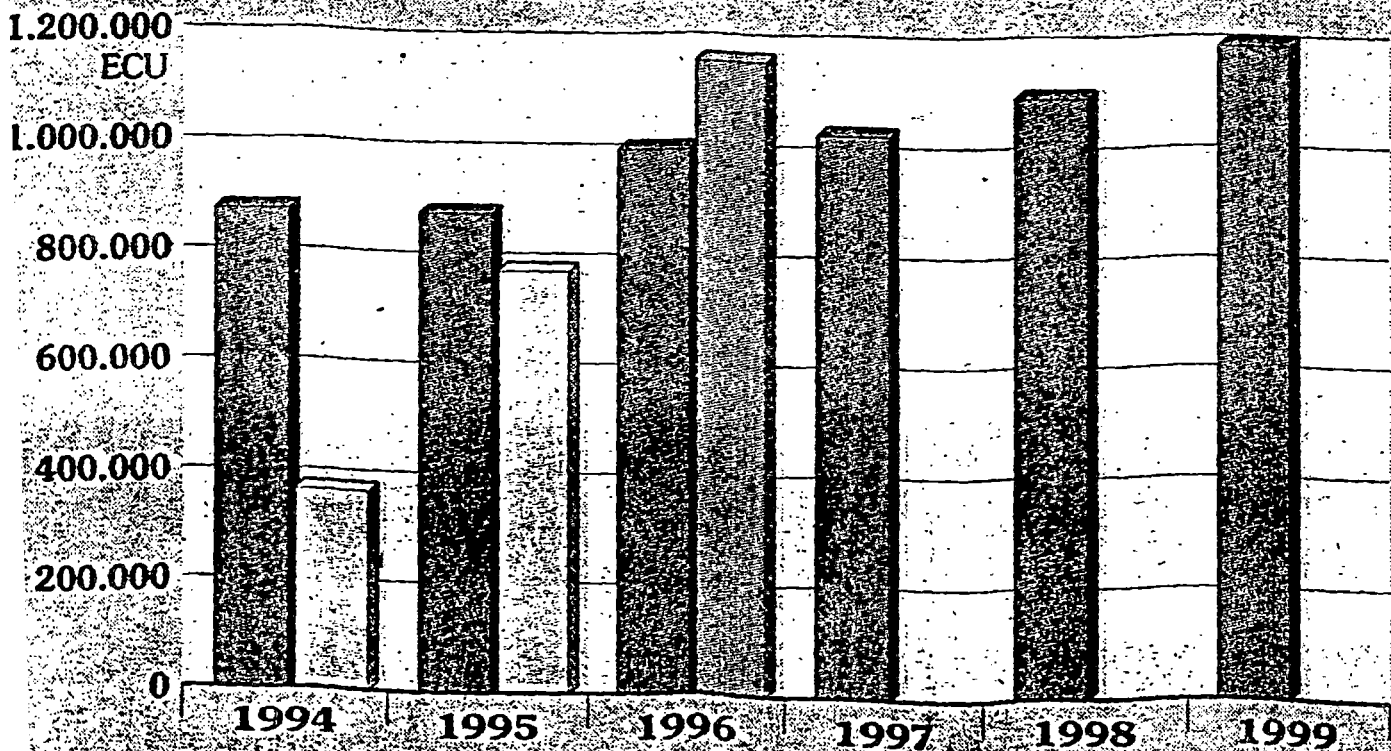

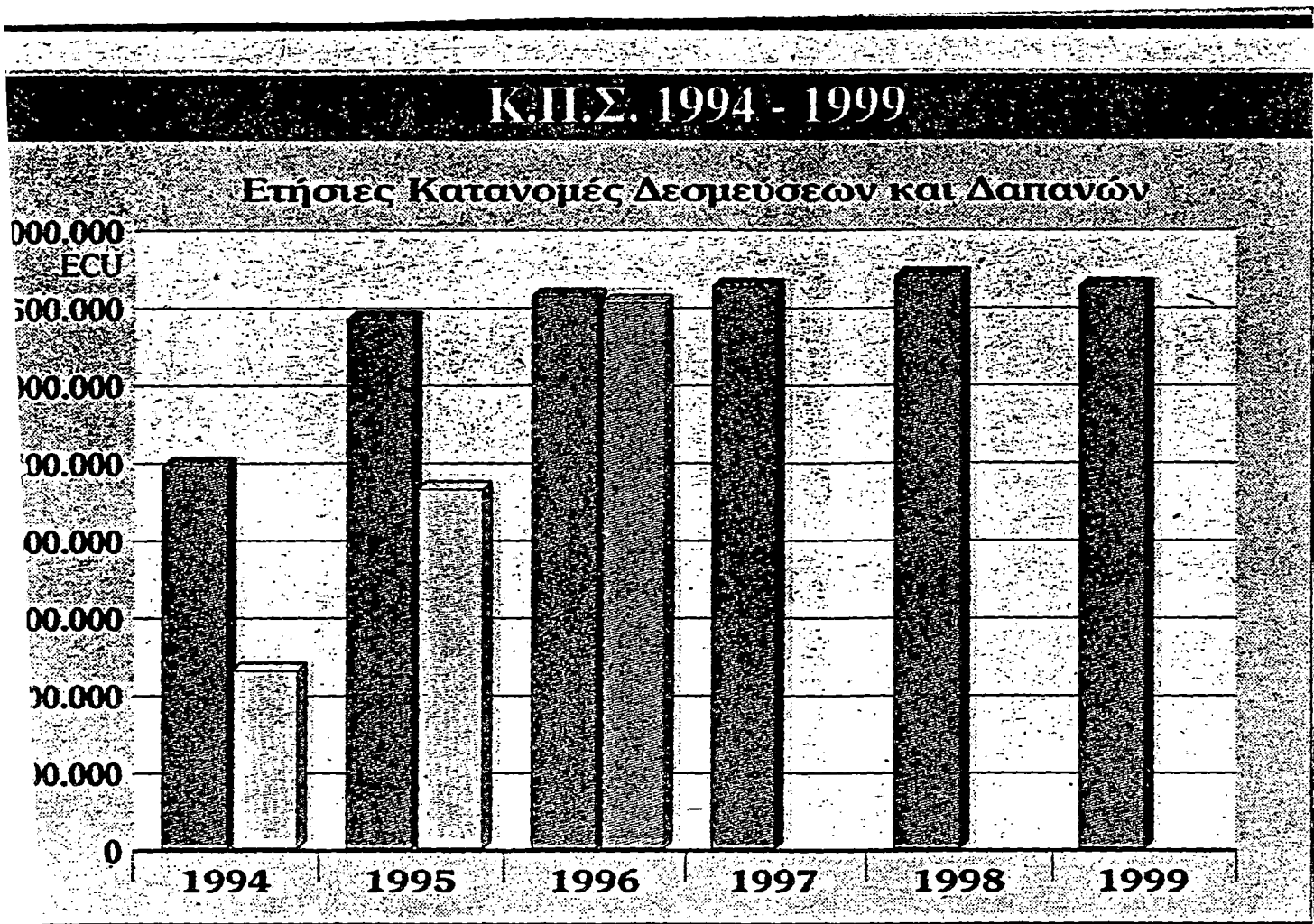
Σχήμα 5

Σχήμα 6

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΚΕΛΟΣ Κ.Π.Σ.

Ετήσιες Κατανομές Δεσμεύσεων και Δαπανών

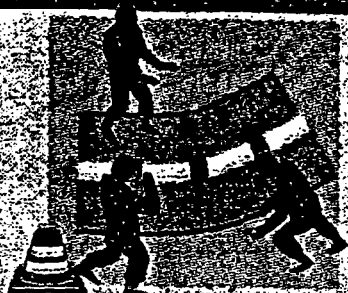

Σχήμα 7

Τα έργα του ταμείου συνοχής

Τα ποσά σε χιλ. ECU

ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

ως 30/6/1996

ως 30/8/1996

ΔΑΠΑΝΕΣ | ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ | ΚΟΣΤΟΣ | ΔΑΠΑΝΕΣ | ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ | ΚΟΣΤΟΣ

	ΔΑΠΑΝΕΣ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ	ΚΟΣΤΟΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ	ΚΟΣΤΟΣ
1 ΠΑΘΕ (Πάτρα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη)	96.255	195,5%	37,5%	126.401	256,8%	49,2%
2 ΕΓΝΑΤΙΑ	40.963	45,6%	45,5%	44.977	50,0%	50,0%
3 ΛΟΙΠΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	11.706	16,0%	15,8%	13.206	18,0%	17,8%
ΣΥΝΟΛΟ	148.924	70,1%	35,4%	184.584	86,9%	43,9%

Σχήμα 8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΚΤΟ

6. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

6.1 Κρατικός Προϋπολογισμός και Ανάπτυξη.

Μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού επιβάλλεται Πολιτική Αναπτύξεως (Εκπαιδευτική, Βιομηχανική, Γεωργική, Τουριστική κ.λ.π), με την κατασκευή από το Κράτος βασικών Έργων, για τα οποία η Ιδιωτική δραστηριότητα δε θα εδεικνυε τόσο μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί δεν αποδίδουν άμεσο κέρδος στον ιδιώτη και γιατί από τη φύση τους τα Έργα αυτά δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης από την Ιδιωτική Πρωτοβουλία (Λιμένες, Οδοποιία, Εγγειοβελτιωτικά Έργα, Αεροδρόμια, Υδροηλεκτρικά φράγματα κ.λ.π).

6.2 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων.

Αντικείμενο του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, είναι η πρόβλεψη των Κρατικών Δαπανών για κατασκευή και βελτίωση Αναπτυξιακών Έργων, προμήθεια νέου Μηχανικού και Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού.

Αυτές οι Δαπάνες ονομάζονται Αναπτυξιακές και αποσκοπούν στην απόκτηση Κεφαλαιουχικών Αγαθών για την ενίσχυση του Πάγιου Κεφαλαίου της Χώρας και στην κατασκευή ή βελτίωση των Έργων Επενδύσεων (π.χ Αεροδρόμια, Υδραυλικά φράγματα, Υδροηλεκτρικά Έργα, Έργα Οδοποιίας, Λιμενικά Έργα, Εγγειοβελτιωτικά Έργα κ.λ.π).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΒΔΟΜΟ

7. ΤΑ ΝΕΑ ΈΡΓΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Από μία πρόσφατη μελέτη του Κέντρου Προγραμματισμού και Ερευνών (Κ.Ε.Π.Ε), προκύπτει ότι περισσότερες από 200.000 νέες θέσεις εργασίας (40.000 ετησίως επί 1 πενταετία) θα δημιουργηθούν κατά την κατασκευή των μεγάλων Έργων. Αυτό σημαίνει αύξηση της απασχόλησης 1% στη συνολική απασχόληση της Χώρας και κατά 2,2% στη Βιομηχανία ετησίως, σε σύγκριση με το 1992.

Τα μεγάλα αυτά Έργα είναι: 1) Το νέο Αεροδρόμιο των Σπάτων, 2) Η Εγνατία Οδός, 3) Το Μετρό της Αθήνας, 4) Η Δεωφόρος των Σπάτων-Σταυρού-Ελευσίνας, 5) Η ζεύξη Ρίου-Αντίρριου, και 6) Η Εκτροπή του Αχελώου.

Η εκτέλεση των μεγάλων αυτών Έργων, συνολικού Προϋπολογισμού άνω των 2,8 τρισεκ. δ.ρ.χ σε τιμές 1995, θα οδηγήσει σαφώς σε αναθέρμανση της Ελληνικής Οικονομίας με αύξηση της απασχόλησης και έκρηξη της Εγχώριας Παραγωγής. Τα Έργα θα κατασκευαστούν με το σύστημα της Αυτοχρηματοδότησης με παράλληλη την Κοινοτική και την Ελληνική συμμετοχή.

Π.χ η Δεωφόρος των Σπάτων-Σταυρού-Ελευσίνας θα κατασκευαστεί με κεφάλαια των Επενδυτών (Κοινοπραξία με επικεφαλής την ΑΚΤΩΡ) κατά 16%, με Εθνικούς και Κοινοτικούς Πόρους κατά 30% και με δανειακά κεφάλαια για το υπόλοιπο 54%. Το έργο θα εκτελεσθεί μέσα σε 5 χρόνια και θα λειτουργήσει με το σύστημα ΒΟΟΤ για 18 χρόνια, οπότε και θα παραδοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο.

Πέρα, όμως, αυτών των μεγάλων Έργων θα γίνουν και μικρότερα Έργα με χαμηλότερους Προϋπολογισμούς, όπως ο Βιολογικός Καθαρισμός της Ψιττάλλειας, η αποκατάσταση των σεισμοπλήκτων, η ζεύξη Ακτίου-Πρέβεζας, τα γκαράζ αυτοκινήτων, τα Λιμάνια, η αποχέτευση Θεσσαλονίκης και αεροδρόμια ανά τη χώρα, πέρα από αυτά των Σπάτων.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΚΕΠΕ όλα αυτά τα Έργα θα έχουν αποτέλεσμα: 1) Την αύξηση της άμεσης απασχόλησης στην κατασκευή αυτών των Έργων. 2) Την αύξηση της απασχόλησης στη Βιομηχανία από τη ζήτηση εγχώριων ενδιάμεσων και τελικών Βιομηχανικών προϊόντων.

3) Την έμμεση πολλαπλασιαστική απασχόληση στη Βιομηχανία που θα προκύψει από τη ζήτηση Εγχώριων Βιομηχανικών προϊόντων με αιτία τη γενικότερη αύξηση του εισοδήματος.

4) Την αύξηση της απασχόλησης στους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας που θα προκύψει από πολλαπλασιαστικές εισοδηματικές αυξήσεις.

Στα 13 Έργα που προαναφέρθηκαν θα απασχολούνται σε ετήσια βάση περίπου 14.530 εργαζόμενοι: 3.000 στα Σπάτα, 3.000 άτομα στο Μετρό, 2.730 στην Εγνατία και 2.000 στη Λεωφόρο Σπάτων-Σταυρού-Ελευσίνας.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των μεγάλων Έργων εκτιμάται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις ότι θα ζητηθούν και θα καταναλωθούν εγχώρια βιομηχανικά υλικά αξίας 167,7 δισεκ. δρχ. σε ετήσια βάση και σε τιμές 1995.

Για να παραχθούν αυτά τα προϊόντα θα απαιτηθεί ανάλογη αύξηση της απασχόλησης. Υπολογίσθηκε ότι η κατ' έτος απασχόληση στη Βιομηχανία θα αυξάνεται κατά 4.429 άτομα, με πρώτο έτος το 1996.

Οι δαπάνες για τα μεγάλα Έργα δημιουργούν άμεσα και έμμεσα εισοδήματα, τα οποία με τη σειρά τους αυξάνουν την ενεργό ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες. Η μελέτη του ΚΕΠΕ προσπάθησε να εκτιμήσει τις επιδράσεις στη ζήτηση εγχώριων Βιομηχανικών προϊόντων και την αντίστοιχη αύξηση της απασχόλησης, με την προϋπόθεση ότι Δημόσιες Δαπάνες που θα γίνουν για τα μεγάλα Έργα δε μειώνουν αντίστοιχα τις Δημόσιες Δαπάνες που θα πραγματοποιούνται για άλλα Δημόσια Έργα.

Από τη μελέτη προκύπτει ότι η πρόσθετη έμμεση απασχόληση για αυτόν τον λόγο αφορά 10.679 άτομα. Συνολικά η άμεση και έμμεση πρόσθετη βιομηχανική απασχόληση ανέρχεται σε 15.108 άτομα ετησίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

8. Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ Ν.1892/90

Ο Νόμος 1892/90 επιδιώκει την παροχή κινήτρων για Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της Χώρας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου προβλέπεται η **επιχορήγηση**, δηλαδή η δωρεάν κεφαλαιακή-χρηματική ενίσχυση που παρέχεται απ' το Δημόσιο σε ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, για την κάλυψη μέρους των Παραγωγικών Επενδύσεων τους που θα πραγματοποιήσουν και που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Νόμου στο άρθρο 2.

ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Τα Αναπτυξιακά Κίνητρα, που προβλέπει ο Νόμος είναι τα ακόλουθα:

- Α)Επιδότηση Επιτοκίου
- Β)Επιχορήγηση Κεφαλαίου
- Γ)Αφορολόγητες Εκπτώσεις
- Δ)Αυξημένες Αποσβέσεις

Ο Επενδυτής έχει δικαίωμα επιλογής μεταξύ δύο ομάδων Κινήτρων: **Επιχορήγηση Κεφαλαίου-Επιδότηση Επιτοκίου-Αυξημένες Αποσβέσεις ή Αφορολόγητες Εκπτώσεις-Αυξημένες Αποσβέσεις.**

Με το Αναπτυξιακό Καθεστώς του Ν.1892/90 επιχορηγούνται οι μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους Επενδύσεις και τα ποσοστά Επιχορήγησης είναι σταθερά κατά είδος και περιοχή Επένδυσης. Οι Επενδύσεις των Εμπορικών Εταιριών δεν επιχορηγούνται, ενώ οι κάτοικοι του εξωτερικού, ναυτικοί, οι ΟΤΑ και οι Συνεταιρισμοί, αντιμετωπίζονται όπως και οι άλλοι Επενδυτές(χωρίς δηλαδή επιπλέον ποσοστά Επιχορήγησης).

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ

Βασική προϋπόθεση για την Επιχορήγηση μιας Επένδυσης είναι να συμμετάσχει η επιχείρηση με τουλάχιστον 40% του συνολικού κόστους αν βρίσκεται στην περιοχή(Α) και (Β), με τουλάχιστον 35% στην περιοχή (Γ), με 25% στη (Δ) και με 15% στη Θράκη. (Για την εφαρμογή του Νόμου, η χώρα έχει χωρισθεί σε περιοχές Α, Β, Γ, Δ και Θράκης).

Άλλη βασική προϋπόθεση για την ένταξη μιας Επένδυσης στο Νόμο είναι να αρχίσουν οι εργασίες μετά την Υποβολή της σχετικής Αίτησης και των αναγκαίων δικαιολογητικών.

Προτιμότερο είναι, η έναρξη πραγματοποίησης των Επενδύσεων να γίνεται μετά την Έγκριση Υπαγωγής στο Νόμο και τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της σχετικής απόφασης.

Όσοσο μπορεί μετά την ημερομηνία Υποβολής της Αίτησης Υπαγωγής να αρχίσει η πραγματοποίηση των Έργων, αλλά με πρωτοβουλία και ευθύνη του Επενδυτή και χωρίς καμία δέσμευση των αρμόδιων για την υπαγωγή υπηρεσιών. Οι εργασίες που πραγματοποιούνται πριν από την ημερομηνία αυτή, δεν συνυπολογίζονται στο κόστος της Επένδυσης, ούτε στην ίδια συμμετοχή ακόμη και εάν τα σχετικά τιμολόγια φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας Υποβολής του αιτήματος.

Ορισμένες όμως κατηγορίες Έργων, όπως η σύνταξη Οικονομοτεχνικής Μελέτης, η Έκδοση οικοδομικής άδειας, η εκτέλεση προκαταρκτικών εργασιών (διαμόρφωση εδάφους-περίφραξη οικοπέδου) καθώς και η παραγωγή Λία Μηχανολογικού και Λοιπού Εξοπλισμού, μπορούν να πραγματοποιηθούν και πριν από την ημερομηνία Υποβολής της Αίτησης Υπαγωγής.

Επιχορήγηση και Δάνεια Επιδοτούμενου Επιτοκίου δίνονται μόνο σε επιχειρήσεις που τηρούν Βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ-άρθρο.2, παραγρ.3). Επειδή όμως η εκπλήρωση της προϋπόθεσης αυτής πριν την Υπαγωγή της Επένδυσης στο Ν.1892/90 θα δημιουργούσε προβλήματα στον Επενδυτή σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος, είναι απαραίτητο κατά την Υποβολή της Αίτησης να καταθέσει ο Φορέας Υπεύθυνη Δήλωση ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να θεωρήσει βιβλία μιας των ανωτέρω κατηγοριών.

Για την απόδοση όμως της πρώτης δόσης της Επιχορήγησης θα πρέπει να προσκομίζεται βεβαίωση της αρμόδιας Οικονομικής Εφορίας ότι η συγκεκριμένη επιχείρηση έχει θεωρήσει Βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του ΚΒΣ. Στα βιβλία αυτά θα απεικονίζονται και τα λογιστικά μεγέθη που αφορούν την Επένδυση (επενδυτικές δαπάνες, είσπραξη επιχείρησης, κεφαλαί-

οποίηση συμμετοχής κ.λ.π). Οι Εταιρείες Κεφαλαίου(ΑΕ ή ΕΠΕ) υποχρεούνται από τη Φορολογική Νομοθεσία να τηρούν Βιβλία Γ'κατηγορίας και επομένως δεν συντρέχει λόγος να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση της Εφορίας.

Μια ακόμη προϋπόθεση για την Επιχορήγηση των Επενδύσεων είναι να μην έχουν αυτές επιχορηγηθεί από άλλη πηγή(άρθρο.4, παράγρ. 1). Έτσι, π.χ μία επένδυση μετεγκατάστασης κτηνοτροφικής μονάδας που ήδη έχει ενταχθεί στα Περιφερειακά-Λειτουργικά-Επιχειρησιακά Προγράμματα(ΠΕΠ, ΣΠΑ) για τα κτιριακά και επιχορηγείται βάσει των παρεχομένων απ'αυτά ενισχύσεων, δεν μπορεί να επιχορηγηθεί παράλληλα βάσει των διατάξεων του Ν.1892/90 για τις δαπάνες του αναγκαίου Μηχανολογικού Εξοπλισμού.

Επίσης, σημαντική προϋπόθεση για την Υπαγωγή μιας Επένδυσης στο Νόμο αυτόν, είναι η επάρκεια των πιστώσεων για επιχορηγήσεις, που τίθενται στη διάθεση της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδας(ΑΤΕ) στην αρχή κάθε έτους. Πρέπει λοιπόν τα Καταστήματα να ενημερώνουν τους Επενδυτές, ότι η Υπαγωγή της Επένδυσής τους στο Νόμο θα τελεεί υπό την επιπλέον προϋπόθεση της επάρκειας πιστώσεων.

Για να ενταχθεί, όμως, μία επιχείρηση στον Αναπτυξιακό Νόμο συνεκτιμώνται και τα ακόλουθα:

Η Βιωσιμότητα της επιχείρησης. Οι δραστηριότητες, η εμπειρία, η φερεγγυότητα, η οικονομική επιφάνεια του Επενδυτή. Ο βαθμός κορεσμού του κλάδου και η συμβολή του στην Οικονομική Ανάπτυξη της χώρας. Το ύψος της συμμετοχής του Επενδυτή, η συμβολή της Επένδυσης στην αύξηση της απασχόλησης, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, κ.λ.π.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ

Για επενδυτικά σχέδια ύψους από 60 ως 300 εκατομμύρια δρχ, οι αιτήσεις εξετάζονται απευθείας απ'την ΑΤΕ. Οι αιτήσεις βιοτεχνικών επιχειρήσεων και για επενδύσεις ύψους 60 ως 120 εκατομμυρίων δρχ, εξετάζονται από τον ΕΟΜΜΕΧ.

Οι αιτήσεις για Υπαγωγή στο Ν.1892/90 υποβάλλονται εις διπλούν σε 2 περιόδους για κάθε έτος ως εξής:

Από 1 Μαΐου ως 15 Ιουνίου για την α' περίοδο και

από 1 Νοεμβρίου ως 15 Δεκεμβρίου για την β' περίοδο.

Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής ή απόρριψης ολοκληρώνεται μέχρι 30 Νοεμβρίου για την α' περίοδο και μέχρι 31 Μαΐου για την β' περίοδο. Αιτήσεις που υποβλήθηκαν καθυστερημένα, έστω και κατά μία ημέρα, δεν γίνονται δεκτές. Η εμπρόθεση αίτηση θα γίνεται δεκτή εφόσον είναι πλήρης, δηλαδή συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Μαζί με την αίτηση, ο Φορέας θα πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού (που είναι γνωστό και ως πράβολο). Το ποσό που πρέπει να καταβληθεί, εξαρτάται από το προϋπολογιζόμενο-με βάση τη μελέτη- παραγωγικό κόστος της Επένδυσης.

Το χρηματικό αυτό ποσό καταβάλλεται:

α) Στον ΕΟΜΜΕΧ ή την ΑΤΕ αντίστοιχα προκειμένου για επενδύσεις της αρμοδιότητάς τους, τα δε εισπραττόμενα από τους Φορείς αυτούς ποσά, αποτελούν έσοδο για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους που προκύπτουν από την εφαρμογή των κινήτρων του Ν. 1892/90 και

β) Στην Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) προκειμένου για επενδύσεις αρμοδιότητας ΥΠΕΘΟ (Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες) τα δε εισπραττόμενα ποσά αποτελούν Έσοδο του Δημοσίου.

Τα καταβαλλόμενα στην ΑΤΕ χρηματικά ποσά για Επενδύσεις αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το έγγραφο 20364/24.6.94 της Δ/σης Τραπεζικών Εργασιών, υπάγονται σε ΦΠΑ με συντελεστή 18% και με τα χρηματικά αυτά ποσά θα πιστώνονται οι ακόλουθοι λογαριασμοί:

-Α.Κ 4882/1404 " Προμήθεια Μελετών Επενδύσεων Αναπτυξιακών Νόμων".

-Α.Κ 4631/834 "ΦΠΑ επί εσόδων για Παροχή Υπηρεσιών σε Τρίτους".

Ο ΝΟΜΟΣ 1892/90, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 101 Α), στις 31 Ιουλίου 1990 και αντικαθιστά το Νόμο 1262/1982. Στη συνέχεια, επήλθαν ουσιώδεις τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του Νόμου αυτού, με τους Νόμους 2008/92, 2065/92, 2093/92, 2166/93, 2234/94, 2240/94, και 2324/95.

Παρακάτω, παραθέτονται ορισμένα άρθρα αυτού του Νόμου.

1.4 3/96

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1892/31.7.90

α τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.

ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Έννοια παραγωγικής επένδυσης

Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου παραγωγική επένδυση θεωρείται:

Η κατασκευή, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των υπαγομένων επιχειρήσεων, που αναφέρονται στο άρθρο 2.

Η αγορά αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκονται μέσα σε ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ και ανήκουν κατά κυριότητα σε αυτές. Επίσης η αγορά μη χρησιμοποιουμένων, αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που η έναρξη κατασκευής τους έγινε πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς, τουλάχιστον για μια διετία πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις αυτού του νόμου, εφόσον οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις: (α) ευρίσκονται στη θράκη ή (β) ευρίσκονται σε άλλες περιοχές και υπό τον όρο ότι στη δεύτερη αυτή περίπτωση θα χρησιμοποιηθούν για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α σύμφωνα με την περίπτωση (α) της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της διατάξεως του παρόντος εδαφίου είναι οι κτιριακές εγκαταστάσεις να μην ανήκουν σε επιχείρηση που η πλειοψηφία του κεφαλαίου της ανήκει σε εταίρους ή μετόχους που έχουν και την πλειοψηφία του κεφαλαίου της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται ο τρόπος και οι λεπτομέρειες για την επιστροφή της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που τυχόν είχε καταβληθεί, για τις περιπτώσεις που οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις έχουν συμπεριληφθεί σε επενδύσεις που υπήχθησαν στις διατάξεις του Ν.1262/82 ή του παρόντος νόμου και δεν ολοκληρώθηκαν ή δεν παρήλθε δεκαετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής τους.

- γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων μηχανημάτων και λοιπού μηχανολογικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής. Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, όπως συστημάτων πληροφορικής ή τηλεπληροφορικής. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται η αγορά του αναγκαίου για την επένδυση λογισμικού (software), καθώς και οι δαπάνες εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασης του όλου συστήματος.
- δ. Οι δαπάνες μελετών και επενδύσεων που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, όπως πληροφορικής και τηλεπληροφορικής. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεων για εφαρμοσμένη έρευνα και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας. Οι δαπάνες μελετών εργονομίας και προστασίας της φυσιολογικής και ψυχολογικής υγείας των εργαζομένων.
- ε. Οι δαπάνες μετεγκατάστασης που αφορούν στην αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση στη νέα θέση του υφιστάμενου εξοπλισμού της μονάδας που μετεγκαθίσταται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 9.
- στ. Η κατασκευή καινούριων αποθηκευτικών χώρων, ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων καθώς και η αγορά καινούριων αυτοκινήτων - ψυγείων.
- ζ. Η αγορά καινούριων μεταφορικών μέσων, διακίνησης υλικών, εμπορευμάτων και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, καθώς και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.
- η. Η ανέγερση καινούριων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, βρεφονηπιακών σταθμών καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζόμενων να χρησιμοποιηθούν για την αναψυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων και εφ' όσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.
- θ. Η δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. Η δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας και χιονοδρομικών κέντρων, καθώς και η αγγρά εξοπλισμού τους, μετά σύμφωνη γνώμη του ΕΟΤ και με βάση τις προδιαγραφές που θα οριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Τουρισμού.
- ι. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η ανακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων που κρίνονται διατηρητέες και που

Ε.Δ.4 3/96

προστατεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης. Οι δαπάνες ανακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα με σκοπό τη μετατροπή τους σε αναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

- ια. Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.
- ιβ. Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.
- ιγ. Η αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιομηχανικών περιοχών ή σε πολυδρόφα βιοτεχνικά κέντρα, που κατασκεύασε ή κατασκευάζει η ΕΤΒΑ ΑΕ μόνη της ή σε συνεργασία με τον ΕΟΜΜΕΧ καθώς και σε πολυδρόφα βιοτεχνικά κτίρια που η κατασκευή τους έγινε με δανειοδότηση της ΕΤΒΑ ΑΕ, ανεξάρτητα από το χρόνο κατασκευής και χρησιμοποίησής τους.
- ιδ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων και η αγορά εξοπλισμού επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων.
- ιε. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) με την έγκριση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, του Υπουργείου Τουρισμού ή και του ΕΟΤ.
- ιστ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων, μετά από σύμφωνη γνώμη του ΕΟΤ και με βάση τις προδιαγραφές που καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Τουρισμού.
- ιζ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός γηπέδων γκόλφ και των απαραίτητων εγκαταστάσεών τους καθώς και η αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού τους μετά από σύμφωνη γνώμη του ΕΟΤ.
- ιη. Η αγορά ή η εισφορά και εγκατάσταση μεταχειρισμένου μηχανολογικού εξοπλισμού, καθώς και η αγορά ή η εισφορά σε συσταθησόμενο νομικό πρόσωπο ημιτελών ή αποπερατωθεισών βιομηχανικών κτιριακών εγκαταστάσεων, μόνο για τους σκοπούς εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 2.
- κ. Η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μεταφορικών μέσων, πλην του εξοπλισμού που προορίζεται για την υποδομή και κίνηση του μεταφορικού μέσου, υπό τον όρο ότι τα μεταφορικά μέσα είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε περιοχές απομονωμένες, δυσχερούς προσβάσεως και μεγάλης αποστάσεως από τον κεντρικό κορμό της χώρας.
- κα. Οι ερευνητικές και προπαρασκευαστικές εργασίες εξορυκτικών επιχειρήσεων.

2. Δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση η απόκτηση επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων, επίπλων και σκευών γραφείων, οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Επίσης, δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση:
- α. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση θεωρούνται παραγωγικές επενδύσεις: (α) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, τις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης και από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, (β) η πραγματοποίηση επενδύσεων θερμοκηπίων και κέντρων χειμερινού τουρισμού, καθώς και επενδύσεων του εδάφους (ιζ) της παρ. 1 αυτού του άρθρου, επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών, (γ) η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιεργειών επί αιγιαλού και (δ) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων από τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα σε τεχνολογικά πάρκα, επί οικοπέδου του οποίου έχει παραχωρηθεί η χρήση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από το φορέα διαχείρισης του τεχνολογικού πάρκου.
- β. Η ανέγερση και επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κάθε λειτουργικής μορφής, κατώτερης της Β τάξης, η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξαρτήτως τάξης, ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων κάθε λειτουργικής μορφής, τάξης κατώτερης της Γ.
- γ. Ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακής μονάδας κάθε λειτουργικής μορφής προ της παρόδου 10ετίας από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ολοκλήρωση επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού ή του ν. 1262/1982 ή του ν. 1116/1981. Κατ'εξαίρεση, για τις ξενοδοχειακές μονάδες για τις οποίες έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους προ της 31.8.1994 και υποβάλλουν, μετά την ημερομηνία αυτή, αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου επένδυσης ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεών τους προ της παρόδου δεκαετίας από τον εγκριθέντα αυτόν εκσυγχρονισμό τους, ο αιτούμενος ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμός θεωρείται παραγωγική επένδυση εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα της παραγωγικής μονάδας. Σε περίπτωση που στον αιτούμενο ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό περιλαμβάνονται και επενδυτικά έργα που αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό τμημάτων της ξενοδοχειακής μονάδας, τα οποία είχαν εκσυγχρονισθεί εντός της τελευταίας δεκαετίας και είχαν υπαχθεί στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, τα έργα αυτά μπορεί να θεωρηθούν παραγωγική επένδυση και να

Ε.Δ.4 3/96

επιχορηγηθούν, εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής.

3. Το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο αυτό όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου είναι:
 - α. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ), (θ) και (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δραχμές.
 - β. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις λοιπές κατηγορίες επιχειρήσεων του άρθρου 2, εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) δραχμές.
 - γ. Για επενδύσεις επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και την περίπτωση (ιε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές.
 - δ. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (κβ) της παραγρ. 1 του άρθρου 2, πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές.
 - ε. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές.
 - στ. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού όλων των λοιπών κατηγοριών επιχειρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.
Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ) και (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9.
4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια της προηγούμενης παραγράφου καθώς και να ορίζεται διαφορετικό ελάχιστο ύψος επένδυσης για ορισμένους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων ή περιοχές που παρουσιάζουν ειδικά προβλήματα.

Άρθρο 2

Υπαγόμενες επιχειρήσεις

1. Υπάγονται στο νόμο αυτό οι ακόλουθες επιχειρήσεις:
 - α. Μεταποιητικές βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Περιλαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών υλικών, όπως πέτρας, τοιχοποιίας, δαπέδων και στέγης, μαλτεζόπλακας, κεραμιδιών και τούβλων παραδοσιακών τύπων, διαφόρων κεραμικών δαπέδων και ειδικών κονιαμάτων. Επίσης βιοτεχνίες και εργαστήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυλουργεία, επιπλοποιεία, σιδηρουργεία, μαρμαρογλυφεία και άλλα εργαστήρια κατεργασίας οικοδομικού μαρμάρου ή πέτρας. Εργαστήρια χειροτεχνίας, οικοτεχνίας, κεραμικής, κοσμηματοποιίας, υφαντικής, ταπητουργίας και γουνοποιίας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθορίζεται η ένταξη ή μη, στις μεταποιητικές επιχειρήσεις κατηγοριών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν δυσκολίες κατάταξής τους από τις υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων, τις αρμόδιες γνωμοδοτικές επιτροπές ή τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ).

- β. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας, όπως καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας.
- γ. Μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις.
- δ. Κέντρα τεχνικής βοήθειας για τη βιομηχανία και βιοτεχνία που ιδρύονται από συνεταιρισμούς, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, τον ΕΟΜΜΕΧ και το ΕΛΚΕΠΑ, σκοπός των οποίων είναι η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρησης στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την οργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, τη μελέτη της αγοράς και του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού. Ίδια κέντρα, καθώς και κέντρα κοινής επιχειρηματικής δράσης μπορούν να ιδρύονται από πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις ενός κλάδου ή υποκλάδου του μεταποιητικού τομέα, που απασχολούν η καθεμία μέχρι 120 εργαζόμενους και στα οποία μπορούν να συμμετέχουν Α.Ε.Ι. ή ερευνητικά κέντρα, καθώς και μεταφορικές επιχειρήσεις. Σκοπός των κέντρων αυτών που μπορούν να λειτουργούν και με τη μορφή εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, είναι η παροχή προς τους συμμετέχοντες επιχειρηματικούς φορείς, εκτός των αναφερομένων στο προηγούμενο εδάφιο υπηρεσιών και όλων των δυνατών υπηρεσιών επιχειρηματικής υποστήριξης, όπως είναι η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών, η εκπόνηση μελετών οργάνωσης, μάρκετινγκ και διεύρυνσης της αγοράς για τα προϊόντα των συμμετεχόντων φορέων, ο συντονισμός ενεργειών για κοινές προμήθειες υλικών, για συμμετοχή σε κρατικές προμήθειες, καθώς και η εξασφάλιση πιστοποιητικών ποιότητας. Επίσης, η ανάληψη συλλογικής ή επιχειρηματικής δράσης για πραγματοποίηση κοινών εκθέσεων προϊόντων, κοινών προμηθειών, υλικών, κοινής συμμετοχής σε κρατικές προμήθειες και δημιουργία δικτύων διανομής στο εσωτερικό ή εξωτερικό για πρόσβαση σε νέες αγορές. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής

Ε.Δ.4 3/96

Οικονομίας καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων του άρθρου 1, οι κατηγορίες δαπανών των ως άνω κέντρων στο εσωτερικό ή το εξωτερικό που υπάγονται στα κίνητρα του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης αυτής. Η διάταξη αυτή ισχύει μόνο για την εφαρμογή των κινήτρων επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

- ε. Επιχειρήσεις αξιοποίησης αγροτικών, βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων και αποβλήτων.
- στ. Επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, εγκαταστάσεις και συστήματα άρδευσης, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων. Οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και για επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982 για τις οποίες μέχρι τη δημοσίευση του ν. 2166/24.8.93/ΦΕΚ 137Α δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση ολοκλήρωσης.
- ζ. Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή αερίου, θερμού νερού, ατμού ή στερεά καύσιμα από βιομάζα.
- η. Επιχειρήσεις που έχουν αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας.
- θ. Επιχειρήσεις αποξήρανσης, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας. Επίσης, επιχειρήσεις που για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων τυποποιούν και συσκευάζουν ή και συντηρούν τα ως άνω προϊόντα.
- ι. Επιχειρήσεις παραγωγής βιομάζας από ετήσια ή πολυετή φυτά που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας.
- ια. Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων, εφόσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιωτικές περιοχές, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν την έδρα τους σε νομούς που υπάγονται στις περιοχές Γ και Δ για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου.
- ιβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και ξενώνες καθώς και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων και ειδικότερα για τη δημιουργία μονάδων εκμετάλλευσης κεντρικών πλυντηρίων και παρασκευαστηρίων ετοιμών ή ημιετοιμών τροφίμων για τις ανάγκες των παραπάνω μονάδων.
- ιγ. Καταργήθηκε
- ιδ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα τουρισμού υγείας και χιονοδρομικά κέντρα.

- λε. Οικίες ή κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, διασκευαζόμενα σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή εργαστήρια παραγωγής παραδοσιακών βιοτεχνικών προϊόντων ή χειροτεχνημάτων, με την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών ή του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος καθώς και του ΕΟΤ ή του ΕΟΜΜΕΧ.
- ιστ. Επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμοί, που πραγματοποιούν επενδύσεις για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων.
- ιζ. Ιερές μονές και ορθόδοξες ακαδημίες για την ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνες καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.
- ιη. Επιχειρήσεις παροχής, αποκλειστικά, υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές ανήκουν στους τομείς πληροφορικής, τουρισμού, έρευνας, καθώς και τεχνολογικής υποστήριξης, βιοτεχνικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων.
- Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης.
- ιθ. Εκδοτικές ή εκτυπωτικές επιχειρήσεις ημερήσιου τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης για το σύνολο των εκδόσεών τους, καθώς και επιχειρήσεις ημερησίων επαρχιακών εφημερίδων, όπως αυτές καθορίζονται από τα άρθρα 1 του ν.δ. 3619/1956 και 1 του ν.δ. 1263/1972 (ΦΕΚ Α 197), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 2 του ν. 1446/1984.
- κ. Επιχειρήσεις κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών αυτοκινήτων για δημόσια χρήση, χωρητικότητας ογδόντα (80) τουλάχιστον θέσεων.
- κα. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιμένων αναψυχής, συνεδριακών κέντρων και γηπέδων γκόλφ.
- κβ. Εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής και μεταλλευτικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλλεται από αυτές για την υπαγωγή των επενδύσεών τους στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Ε.Δ.4 3/96

Ο χαρακτηρισμός επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους στο προηγούμενο εδάφιο γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.

- ΚΥ. Επιχειρήσεις με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρισμού από την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας και ειδικότερα της αιολικής, ηλιακής, υδροηλεκτρικής, γεωθερμικής και βιομάζας.
- ΚΔ. Τεχνικές εταιρίες για τον εκσυγχρονισμό τους, την αντικατάσταση των μηχανημάτων τους και του λοιπού εξοπλισμού τους.
- ΚΕ. Καταργήθηκε
- ΚΣΤ. Κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 2072/1992 (ΦΕΚ 125 Α). Επίσης επιχειρήσεις με αντικείμενο την παροχή στέγης αυτόνομης διαβίωσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 30 του ίδιου ως άνω νόμου.
- ΚΖ. Καταργήθηκε
- ΚΗ. Εμπορικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το αντικείμενο εργασιών τους, για τις πραγματοποιούμενες από αυτές επενδύσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 1. Η διάταξη αυτή ισχύει μόνο για την εφαρμογή του κινήτρου των αφορολόγητων εκπνώσεων των άρθρων 12, 13 και 14 και με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτά. Για τις πραγματοποιούμενες επενδύσεις της περίπτωσης αυτής δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43Α).
- Λ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και λοιπές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών του τουριστικού τομέα, που εγκαθίστανται μέσα στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3.
- Λα. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των μεταφορικών μέσων που προβλέπονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περιπτ. κ. του παρόντος.
- Λβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις μόνο για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τους. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού καθορίζεται, για τους σκοπούς εφαρμογής της διάταξης αυτής, το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στον εκσυγχρονισμό, ώστε να είναι δυνατή η υπαγωγή της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η επιχορήγηση των επενδύσεων της παρούσας περίπτωσης παρέχεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 του παρόντος, για ύψος επένδυσης μέχρι ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές.
- Λγ. Επιχειρήσεις επεξεργασίας κινηματογραφικών ταινιών, καθώς και επιχειρήσεις παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών με την προϋπόθεση ότι οι παραγόμενες κινηματογραφικές ταινίες προορίζονται για προβολή από κινηματογραφικές αίθουσες ή

τηλεοπτικούς σταθμούς.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Πολιτισμού μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που έχουν σχέση με τις λεπτομέρειες και διαδικασίες εφαρμογής της παρούσης περίπτωσης.

2. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρίες καθώς επίσης και εταιρίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών, εφόσον περιλαμβάνονται σε μία από τις κατηγορίες επιχειρήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου εφαρμόζονται για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 1 που τήρουν βιβλία Β και Γ κατηγορίας του ΚΦΣ. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή για επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή κοινωνίας ή εταιρίας αστικού δικαίου ή κοινοπραξίας.
4. Οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά μόνο στην επιχορήγηση, εφαρμόζονται ανάλογα για νομικά πρόσωπα, που ιδρύονται στην αλλοδαπή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ασκούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των περιπτώσεων (α), (β) και (ιβ) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.
5. Από της ισχύος της παρούσας διατάξεως εξαιρούνται της υπαγωγής στις διατάξεις των άρθρων 4, 5, 6, 7 και 11 του παρόντος νόμου, οι επιχειρήσεις της περίπτωσης ιβ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Για τις επιχειρήσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις περί αφορολογήτων εκπτώσεων και αυξημένων αποσβέσεων του νόμου τούτου.

Η ως άνω εξαίρεση δεν ισχύει για τις επιχειρήσεις της παραγρ. 4 του παρόντος άρθρου. Η ως άνω εξαίρεση δεν ισχύει επίσης για τις τουριστικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις για ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων εφόσον:

- α. η επένδυση πραγματοποιείται σε ζώνη τουρισμού - αναψυχής χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια της χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής.
- β. στην ευρύτερη περιοχή πραγματοποίησης της επένδυσης δεν παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση ξενοδοχειακών μονάδων και
- γ. εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ειδική γνωμάτευση του ΕΟΤ, η οποία εκδίδεται πριν από την έγκριση των αρχιτεκτονικών σχεδίων από τον εν λόγω Οργανισμό και προσκομίζεται στην αρμόδια Υπηρεσία

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ

Οι νομοί Λέσβου, Χίου, Σάμου, Μεσσηνίας, Δωδεκανήσου, πλην της περιοχής της πόλης Ρόδου που καθορίζεται σε ακτίνα 15 χιλιομέτρων από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης, οι ακριτικές περιοχές των διαφόρων νομών (πλην της νήσου Κέρκυρας) σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και οι Δήμοι ή Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων.

ΘΡΑΚΗ

Οι νομοί Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου.

- 2.α. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), συνεδριακών κέντρων, γηπέδων γκολφ και ιαματικών πηγών, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα τουρισμού υγείας και χιονοδρομικά κέντρα, η επικράτεια κατανέμεται στις ακόλουθες περιοχές:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α

Ο νομός Αττικής (εκτός από την επαρχία Τροιζηνίας, τα νησιά Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα και την επαρχία Κυθήρων) και ο νομός Θεσσαλονίκης.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β

Τα νησιά Κέρκυρα (εκτός της περιοχής Λευκίμης από γεφύρι Μεσογγής μέχρι Κάβο, καθ' όλο το τμήμα του νησιού), Μύκονος, Σκιάθος, Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα, η επαρχία Τροιζηνίας, οι επαρχίες Τεμένους και Πεδιάδας του νομού Ηρακλείου, η επαρχία Μιραμπέλλου του νομού Λασιθίου, η περιοχή της πόλης Ρόδου σε βάθος 10 χιλιομέτρα από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης και η πόλη Χαλκίδα του νομού Εύβοιας.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ

Οι νομοί Βοιωτίας, Ρεθύμνου, Λασηθίου, Άρτας, Τρικάλων, Κοζάνης, Ημαθίας, Ηλείας, Λακωνίας, Πρέβεζας, Αιτωλοακαρνανίας, Μαγνησίας (πλην της νήσου Σκιάθου), Λάρισας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Εύβοιας (εκτός από την πόλη Χαλκίδα), Κορινθίας, Αργολίδας, Αχαΐας, Πιερίας, Χαλκιδικής, Καβάλας, Αρκαδίας, Ευρυτανίας, Καρδίτσας και Γρεβενών, το υπόλοιπο του νομού Κέρκυρας, οι νομοί Λευκάδας, Κεφαλονιάς, Ζακύνθου, οι Κυκλάδες (πλην Μυκόνου), το υπόλοιπο της Κρήτης και η επαρχία Κυθήρων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ

Οι ακριτικοί νομοί Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας. Οι νομοί Μεσσηνίας, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου (εκτός της πόλης Ρόδου σε βάθος 10 χιλιομέτρα από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης).

ΘΡΑΚΗ

Οι νομοί Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου.

1.4 3/96

"Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Τουρισμού, που δεν είναι δυνατόν να τροποποιούνται πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη της ισχύος τους, μπορεί να καθορίζονται ζώνες της Επικράτειας που παρουσιάζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας, στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος νόμου ή καθορίζεται ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου άλλων δυσμενέστερων από άποψη κινήτρων περιοχών, ανάλογα με το βαθμό συγκέντρωσης τουριστικής δραστηριότητας και το είδος της επένδυσης."

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και μετά από γνώμη των περιφερειακών οργάνων προγραμματισμού είναι δυνατόν να ορίζονται ζώνες μέσα σε κάθε επιχορηγούμενη περιοχή της παραγράφου 1 ή και 2 του άρθρου αυτού, που παρουσιάζει έντονο αναπτυξιακό πρόβλημα σε σχέση με την υπόλοιπη περιοχή. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 αυτού του νόμου, που εγκαθίστανται μέσα στα όρια των ζωνών αυτών, δίνεται με την ίδια απόφαση η ενίσχυση, όσον αφορά τις επιχορηγήσεις επενδύσεων του άρθρου 4 και επιδότηση επιτοκίου του άρθρου 11, άλλων ευνοϊκότερων, από άποψη κινήτρων περιοχών, εκτός από εκείνες που εγκαθίστανται στις παραπάνω ζώνες της περιοχής Δ, ή της Θράκης για τις οποίες ισχύει το καθεστώς των άρθρων 7 παράγραφος 1, περίπτωση γ και 11 παράγραφος 1, αυτού του νόμου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εργασίας, που δεν είναι δυνατόν να τροποποιείται πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη της ισχύος της, καθορίζονται τα τμήματα των νομών της Επικράτειας που χαρακτηρίζονται ως φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές. Στις επενδύσεις ύψους μέχρι πέντε (5) δισ. δρχ. που πραγματοποιούνται στις περιοχές αυτές και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου μετά την 1η Μαΐου 1995 παρέχεται με την ίδια απόφαση ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου μέχρι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του κόστους της παραγωγικής επένδυσης κατά περίπτωση.

Με όμοια απόφαση με συμμετοχή και του Υπουργού Γεωργίας, κατά περίπτωση, μπορεί να ορίζονται ζώνες για την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης ή και ειδικών προγραμμάτων αξιοποίησης γεωργικών προϊόντων ως και προγραμμάτων εκθάμνωσης και εκχέρσωσης εκτάσεων, που προσφέρονται για καλλιέργεια και διανομή σε ακτήμονες ή αγροτικούς συνεταιρισμούς. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 αυτού του νόμου, που εγκαθίστανται μέσα στα όρια των ζωνών αυτών ή μέσα σε βιομηχανικές περιοχές (ΒΙΠΕ της ΕΤΒΑ) ή βιοτεχνικά κέντρα του ΕΟΜΜΕΧ ή βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμών (του άρθρου 2 παρ. 1 ιστ. του Ν. 1892/1990), δίνονται με την ίδια απόφαση οι ενισχύσεις της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων, περιοχής, όσον αφορά την

επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου από εκείνη στην οποία οι επιχειρήσεις αυτές εγκαθίστανται.

" Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις βιομηχανικές περιοχές της ΕΤΒΑ ή βιοτεχνικά κέντρα του ΕΟΜΜΕΧ ή βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια επιχειρήσεων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής Δ καθώς και της Θράκης, δίνονται τα κίνητρα των ειδικών ζωνών των περιοχών αυτών, δηλαδή ισχύει το καθεστώς των άρθρων 7 παρ. 1 περίπτωση (γ) και 11 παρ. 1 αυτού του νόμου."

" Για τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα σε τεχνολογικά πάρκα, όπως αυτά θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εφαρμόζεται το καθεστώς ενισχύσεων που ισχύει για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ."

Για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων μέσα στα τεχνολογικά πάρκα και την παροχή σε αυτές των ενισχύσεων του παρόντος εδαφίου, απαιτείται και γνώμη του φορέα διαχείρισης του τεχνολογικού πάρκου.

5. α. Στις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (α) και (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 1262/1982 ήταν εγκατεστημένες στη ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ Θεσσαλονίκης, παρέχονται τα κίνητρα της Β περιοχής για τις πραγματοποιούμενες παραγωγικές επενδύσεις τους για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους. Επίσης στις επιχειρήσεις των ως άνω περιπτώσεων (α) και (γ) που εγκαθίστανται και πραγματοποιούν επενδύσεις στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ Θεσσαλονίκης, παρέχονται τα κίνητρα της περιοχής Β.
- β. Στις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (α) και (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 1262/82 ήταν εγκατεστημένες ή είχαν ημιτελείς εγκαταστάσεις στην επαρχία Θεσσαλονίκης, του Νομού Θεσσαλονίκης, παρέχονται τα κίνητρα της περιοχής Β για παραγωγικές επενδύσεις τους για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους που εγκρίνονται για υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου αυτού μέχρι 31.12.1999.
- γ. Στις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (α) και (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 1262/82 ήταν εγκατεστημένες στο τμήμα του νόμου Κορινθίας, που συνορεύει με το Ν. Αττικής και μέχρι τον Ισθμό, παρέχονται τα κίνητρα της περιοχής Β για παραγωγικές επενδύσεις τους για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους.
- δ. Στις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (α) και (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που είναι εγκατεστημένες στις λοιπές πλην της ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ Θεσσαλονίκης, ΒΙΠΕ της ΕΤΒΑ, καθώς και σε βιοτεχνικά κέντρα του ΕΟΜΜΕΧ ή σε βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια Επιχειρήσεων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Συνεταιρισμών του άρθρου 2, παράγραφος 1 περίπτωση (ιστ), παρέχονται τα κίνητρα της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής από εκείνης στην οποία ευρίσκονται, για τις πραγματοποιούμενες παραγωγικές επενδύσεις τους για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους.

Ε.Δ.4 3/96

5. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Τουρισμού, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας, μπορεί να καθορίζονται για την τουριστική εν γένει ανάπτυξη της χώρας. Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) για την εγκατάσταση σε αυτές ξενοδοχειακών μονάδων κάθε μορφής, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών του τουριστικού τομέα, εφόσον πρόκειται για περιοχές που είναι κατάλληλες για ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη και δεν διαθέτουν αναπτυγμένη τουριστική υποδομή.

Για να εκδοθούν τα ως άνω προεδρικά διατάγματα είναι απαραίτητο προηγουμένως να εκπονήθει από τον Ε.Ο.Τ. και να εγκριθεί από τον Υπουργό Τουρισμού μελέτη τουριστικής ανάπτυξης και αξιοποίησης της συγκεκριμένης περιοχής, στην οποία θα προβλέπεται το είδος και ο αριθμός των μονάδων, ο αριθμός των κλινών, οι ειδικές εγκαταστάσεις, καθώς και οι ελεύθεροι χώροι και οι χώροι πρασίνου που απαιτούνται για την ολοκληρωμένη αξιοποίηση της περιοχής.

Για τη σύσταση, οργάνωση και λειτουργία των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4458/1965 "περί Βιομηχανικών Περιοχών", όπως τροποποιήθηκε με το ν. 742/1977 και ισχύει. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης όπου αναφέρεται στους εν λόγω νόμους ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, νοείται ο Υπουργός Τουρισμού και όπου αναφέρεται Ε.Τ.Β.Α. νοείται ο Ε.Ο.Τ.

7. Στους νομούς όπου λειτουργούν ΒΙΠΕ σύμφωνα με το Ν. 4458/1965, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 742/1977, η εγκατάσταση εντός αυτών νέων βιομηχανικών επιχειρήσεων, που θα υπαχθούν στον παρόντα νόμο είναι υποχρεωτική, εκτός εάν η κατά περίπτωση αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή αποφανθεί αιτιολογημένα ότι είναι αναγκαία ή σκόπιμη η εγκατάσταση εκτός ΒΙΠΕ.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Περιεχόμενο της επιχορήγησης

1. Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση ύψους τριών (3) δισεκατομμυρίων δραχμών κατ' ανώτατο όριο, που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη Θράκη, το ανώτατο όριο της παρεχόμενης επιχορήγησης ορίζεται στο ύψος των τεσσάρων (4) δισεκατομμυρίων δραχμών.

Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται μόνο για παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους ύψους μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές όλων των κατηγοριών επιχειρήσεων εκτός των μεταποιητικών για τις οποίες η επιχορήγηση παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών εφαρμόζεται αποκλειστικά η παράγραφος 3 του παρόντος άρθρου.

2. Για τον προσδιορισμό του ορίου της επιχορήγησης των τριών (3) ή τεσσάρων (4) δισεκατομμυρίων δραχμών κατά περίπτωση υπολογίζονται αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης, που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου με βάση αίτηση υπαγωγής που υπέβληθη μετά την 31.8.94.
3. Προκειμένου για βιομηχανικές και τουριστικές επενδύσεις ιδιαίτερα σημαντικές για την εθνική οικονομία, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας, στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων (300) θέσεων μόνιμης απασχόλησης και στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, είναι δυνατόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από το όριο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, καθώς και των συναρμόδιων υπουργών, που εκδίδονται κατά περίπτωση. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στο χρόνο υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και στο ύψος της επιχορήγησης, στα ποσοστά και στη διάρκεια της επιδότησης επιτοκίου, στο ύψος του επιδοτούμενου δανείου, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημόσιων επιχειρήσεων. Με όμοια απόφαση ορίζονται επίσης οι ανάγκαίες παρεκκλίσεις που αφορούν τη σύνθεση της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής της περίπτωσης (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 8, για την εξέταση των επενδύσεων της παραγράφου αυτής. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορούν να παρέχονται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι διευκολύνσεις και τα προνόμια που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 του ν.4171/1961 περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση της αναπτύξεως της οικονομίας της χώρας και της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου.

Ε.Δ.4 3/96

Οι ως άνω κοινές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου οι επενδύσεις της παραγράφου αυτής, τελούν υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης κύρωσής τους από τη Βουλή των Ελλήνων.

Οι διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του Ν. 4171/61 που έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, έχουν ως εξής:

Άρθρο 3 (Ν. 4171/61)

1. Η επιχείρηση, εξαιρέσει περιπτώσεων προσαίρου εθνικής ανάγκης, θα έχει το αποκλειστικό δικαίωμα της χρησιμοποίησής των, δαπάναις της, κατασκευασθέντων βασικών λιμενικών έργων (ισοπεδώσεων, καθαρισμού βυθού, προκυμιάς, λιμενοβραχίονος κλπ) η εκτέλεσις των οποίων θα ενεργήται πάντοτε κατόπιν αδείας της αρμόδιας Αρχής.

Δια τη χρησιμοποίησιν των λιμενικών έργων, πλην των δαπανών λειτουργίας και συντηρήσεών των, η επιχείρησις εις ουδεμίαν ετέραν επιβάρυνσιν θα υπόκειται μέχρι πλήρους αποσβέσεως των ποσών των δαπανηθέντων, παρ' αυτής, δια την κατασκευή των.

Ομοίως η επιχείρησις κατά τη χρησιμοποίησιν των ως άνω λιμενικών έργων εις ουδεμίαν προς οιονδήποτε τρίτον παροχήν υποχρεούται, άνευ πραγματικής αντιπαροχής προς ταύτην υπηρεσιών χρησίμων εις αυτήν.

2. Το Δημόσιον δύναται, δι' αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, να παραχωρήση εις την επιχείρησιν χρήσιν αναλόγου προς τας ανάγκας αυτής εκτάσεως του προκειμένου αιγιαλού και της θαλασσίας περιοχής. Η παραχώρησις γίνεται άνευ ανταλλάγματος δια τα πρώτα 15 έτη από της ενάρξεως της παραγωγικής δράσεως της επιχειρήσεως.

Η καθ' οιονδήποτε τρόπον χρήσις της παραχωρουμένης εκτάσεως αιγιαλού και θαλασσίας περιοχής, παρ' οιονδήποτε τρίτου απαγορεύεται μόνο εφόσον η τοιαύτη χρήσις παρεμποδίζει την εκπλήρωσιν του σκοπού δι' όν εγένετο η παραχώρησις ή προκαλεί ζημίας εις την εκμετάλλευσιν. Το Δημόσιον υποχρεούται εις την έκδοσιν των αναγκαίων διοικητικών πράξεων και διαταγών ώστε να παρέχεται εις την προς ήν η παραχώρησις επιχείρησιν αποτελεσματική προστασία.

3. Επιτρέπεται η υπέρ και δαπάναις της επιχειρήσεως της πραγματοποιήσεως επενδύσεως υπαγομένης εις τα διατάξεις του παρόντος, απαλλοτριώσεως εκτάσεων ανηκουσών εις Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου ή ιδιώτας, εφόσον οι εκτάσεις αύται είναι αναγκαίαι δια την πραγματοποίησιν των ως άνω επενδύσεων, τούτων θεωρουμένων ως έργου κοινής ωφελείας και δεν χρησιμοποιούνται υπό των κυρίων αυτών δια την πραγματοποίησιν εταιρών επενδύσεων, υπαγομένων επίσης εις τας διατάξεις του παρόντος, ή κατά τρόπον ουχί

ολιγότερον παραγωγικόν, τούτου κρινομένου υπό των ενεργούντων την απαλλοτριώσιν αρμοδίων υπουργών. Ομοίως υπό τας αυτάς προϋποθέσεις και όρους επιτρέπεται η απαλλοτριώσις επί σκοπό συστάσεως δουλεμών διελεύσεως αγωγών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αι κείμεναι περί απαλλοτριώσεων διατάξεις. Εφ' όσον εντός της απαλλοτριουμένης εκτάσεως περιλαμβάνονται κοινόχρηστοι χώροι, οι χώροι ούτοι θεωρούνται αποβαλόντες την ιδιότητα ταύτην δια της κηρυττούσεως την απαλλοτριώσιν πράξεως, της αποζημιώσεως περιεχομένης εις τον κατά τας κείμενας εκάστοτε διατάξεις αναγνωριζόμενον ως δικαιούχων.

4. Επιτρέπεται η απ' ευθείας και άνευ δημοπρασίας εκποίησης εις τας επιχειρήσεις φορείς των επενδύσεων των αναγκαιούντων αυταίς γηπέδων του Δημοσίου κατά τας περί διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων κείμενας διατάξεις.

Άρθρο 4 (Ν. 4171/61)

6. Δια της κατά το παρόν άρθρον καταρτιζόμενης συμβάσεως, δύναται, κατόπιν αδείας του υπουργού Εθνικής Αμύνης, να παραχωρήται εις τους φορείς των επενδύσεων, επ' ανταλλάγματι, περιοχή αιγιαλού ή και παραλίας μετά δικαιώματος προσχώσεως την έμπροσθεν τούτων θαλάσσης, εις καθοριζομένην έκτασιν, επί τω τέλει δημιουργίας γηπέδου, χρησιμοποιηθησομένου δια τας ανάγκας της επιχειρήσεως. Επί του αρχικού αιγιαλού ή παραλίας και του δια προσχώσεως, κατ' ενάσκησιν του παραχωρουμένου ως άνω δικαιώματος, δημιουργουμένου γηπέδου, ο υπέρ ου η παραχώρησις αποκτά δικαίωμα κυριότητος δυνάμενος να μεταβιβάζει ή υποθηκεύει αυτό, αλλ' υπό τον όρον της χρησιμοποίησεως του δι' όν ή παραχώρησις σκοπόν.

Δια την απόκτησιν υπό της επιχειρήσεως της αρχικής παραλίας, καθ' ό μέρος αυτή προήλθε εκ συνεισφοράς ιδιωτών ή δωρεάν παραχωρήσεως υπό Δήμων ή Κοινοτήτων ή άλλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου επιτρέπεται απαλλοτριώσις συμφώνως προ τη διάταξιν της δια του παρόντος προστεθείσης παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 4171/1961.

Η παρούσα διάταξις εφαρμόζεται και εν περιπτώσει επεκτάσεως επιχειρήσεως, εφ' όσον αυτή έχει πραγματοποιήσει επένδυσιν υπαχθείσαν εις τας διατάξεις του παρόντος και πληρούσαν τας προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Επί του δημιουργουμένου νέου αιγιαλού ή και της παραλίας δύναται να παραχωρηθούν δικαιώματα, κατά τας διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος.

Ε.Δ.4 3/96

Στις περιπτώσεις που η ανωτέρα βία ανακύπτει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε με την αρχική εγκριτική πράξη υπαγωγής, το σχετικό αίτημα μπορεί να υποβληθεί και να εξεταστεί χωρίς την προϋπόθεση πραγματοποίησης του 50% του επενδυτικού έργου.

Άρθρο 7

Ύψος επιχορήγησης - Διαδικασία έγκρισης

1. Το ύψος της επιχορήγησης των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν επενδύσεις οι οποίες εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ορίζεται ως εξής:
 - α. Για παραγωγικές επενδύσεις όλων των κατηγοριών μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση β:

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β	15%
Γ	25%
Δ	35%
Θράκη	50%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 και της παραγράφου 2 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

Στις επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις όλων των κατηγοριών στα διοικητικά όρια των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου και Λέσβου, που υπάγονται στη Δ περιοχή, στις ακριτικές περιοχές των διαφόρων νομών της ηπειρωτικής χώρας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και στους δήμους ή τις κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων.

Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων των νομών της Θράκης, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής αυτής.

- β. Για επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που αφορούν ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων:

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β	10%
Γ	15%
Δ	25%
Θράκη	35%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων στα διοικητικά όρια των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου και Λέσβου, που υπάγονται στη Δ περιοχή, στις ακριτικές περιοχές των διαφόρων νομών της ηπειρωτικής χώρας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και στους δήμους ή τις κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, παρέχεται επιχορήγηση 30 ποσοστιαίων μονάδων.

Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων των νομών της Θράκης, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής αυτής.

γ. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ της Δ. περιοχής των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται πέντε (5) επιπλέον μονάδες επιχορήγησης. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ της Θράκης των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται επτά (7) επιπλέον μονάδες επιχορήγησης.

δ. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ορίζονται οι αναγκαίοι περιορισμοί και παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος νόμου στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, που επιβάλλονται κάθε φορά από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή εθνικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες επενδύσεων.

ε. Για τις παραγωγικές επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών, το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται για το σύνολο της επένδυσης, αποκλειστικά σε 30% για τις περιοχές Β, Γ και Δ και 40% για τη Θράκη. Για το μέχρι πέντε (5) δισ. δρχ. τμήμα των επενδύσεων αυτών, εάν με βάση το προβλεπόμενο κατά περιοχή ποσοστό και τα τυχόν πρόσθετα κατά περίπτωση ποσοστά επιχορήγησης, που παρέχονται από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου, προκύπτει ποσοστό επιχορήγησης υψηλότερο του τριάντα τοις εκατό (30%) ή σαράντα τοις εκατό (40%) κατά περίπτωση, εφαρμόζεται το ευνοϊκότερο αυτό ποσοστό.

Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 έχουν εφαρμογή και για τις επενδύσεις της περίπτωσης αυτής.

Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 που πραγματοποιούν επενδύσεις του άρθρου 1 στα διοικητικά όρια: α) των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων αφ'ενός των νομών Έβρου και Ροδόπης και αφ'ετέρου των Νομών Δράμας-Καβάλας και Ξάνθης, β) των επαρχιών, γ) των Δήμων Ψαρρών, Οινουσών, Μεγίστης, Σύμης, Χάλκης, Μεγάλου Χωριού Τήλου, Μεγανησίου και των Κοινοτήτων Λειβαδίων Τήλου, Οθωνών, Ερεϊκούσας, Μαθρακίου, Καλάμου, Επισκοπής, Καστού, Γαύδου καθώς και των Κοινοτήτων της επαρχίας Παξών, δ) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που προκύπτει από την ένωση όλων των Ο.Τ.Α. εντός νησιού ή

Ε.Δ.4 3/96

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

περισσότερων γειτονικών νησιών ή του μοναδικού Ο.Τ.Α. ενός νησιού η προβλεπόμενη επιχορήγηση αυξάνεται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της επιχορήγησης δεν ξεπερνά το 65% του ύψους της επένδυσης.

στ. Παρέχεται επί πλέον επιχορήγηση μέχρι τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες για τις περιοχές Α και Β, μέχρι τέσσερις (4) ποσοστιαίες μονάδες για την περιοχή Γ, μέχρι πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για την περιοχή Δ και μέχρι επτά (7) ποσοστιαίες μονάδες για τη Θράκη, στις επενδύσεις ύψους μέχρι πέντε (5) δισ. δρχ. που πραγματοποιούνται με ίδια συμμετοχή μεγαλύτερη από την προσαυξημένη κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες ελάχιστη προβλεπόμενη κατά περιοχή.

Στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται μόνο με την ίδια συμμετοχή του επενδυτή και την επιχορήγηση του δημοσίου, παρέχεται ολόκληρη η ως άνω επί πλέον επιχορήγηση.

Στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται και με χρήση μεσομακροπρόθεσμου δανεισμού, παρέχεται τμήμα των επί πλέον αυτών μονάδων επιχορήγησης, ανάλογου του ποσοστού κατά το οποίο είναι μειωμένος ο δανεισμός, λόγω της μεγαλύτερης, πέραν της αυξημένης κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες ελάχιστης προβλεπόμενης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής.

Οι ρυθμίσεις της παρούσας περίπτωσης ανατρέχουν στην 31η Αυγούστου 1994, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Ν. 2234/94 και εφαρμόζονται για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων στις διατάξεις του Ν. 1892/90 που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία αυτή.

2. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8 και με βάση τα ακόλουθα κριτήρια από τα οποία τα τρία πρώτα αποτελούν τα κριτήρια για την εκτίμηση της βιωσιμότητας της επένδυσης, εφόσον δε ικανοποιούνται αυτά ακολουθεί η αξιολόγηση με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια:

(1) Τα χαρακτηριστικά του φορέα της επένδυσης, και ειδικότερα η εμπειρία του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του στο παρελθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια ως προς την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών χρηματοδοτικών αναγκών της επιχείρησης (κάλυψη ίδιας συμμετοχής στην επένδυση και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης). Για υφιστάμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά τους αποτελέσματα στο πρόσφατο παρελθόν καθώς και η παρούσα οικονομική τους κατάσταση.

(2) Οι προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχείρησης που θα δημιουργηθεί ή της ήδη υφισταμένης, στο βαθμό που επηρεάζεται από την προτεινόμενη επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό κορεσμού του κλάδου στον οποίο εντάσσεται.

(3) Η οργάνωση της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση.

- (4) Η εκτίμηση της κατάστασης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση και των προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξής του.
- (5) Η εκτίμηση της συμβολής του κάθε κλάδου στον οποίο εντάσσονται οι υπό έγκριση επενδύσεις στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- (6) Η εκτίμηση της τεχνολογίας και της παραγωγικότητας της επένδυσης, ιδίως για επενδύσεις του ιδίου κλάδου καθώς και του επιπέδου οργάνωσης της επιχείρησης.
- (7) Το ύψος της ίδιας συμμετοχής στη χρηματοδότηση της επένδυσης.
- (8) Οι προοπτικές ανταγωνιστικών πωλήσεων και πέραν της τοπικής ή και της εθνικής αγοράς ενγύια την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της επένδυσης σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο καθώς και η δυνατότητά της για αξιοποίηση τοπικών πρώτων υλών.
- (9) Η συμβολή της επένδυσης στην απασχόληση, στην εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής.
- (10) Η τυχόν εξασφάλιση διεθνών εμπορικών ή τεχνικών συνεργασιών.
- (11) Η εκτίμηση των οικονομικών δυνατοτήτων του φορέα της επένδυσης για μελλοντική ανάπτυξη των επενδυτικών του πρωτοβουλιών, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική προοπτική του κλάδου, τις εξελίξεις που διαμορφώνονται στα μεγέθη των επί μέρους μονάδων του και στη διάρθρωσή τους.
Ειδικότερα, για επενδύσεις εκσυγχρονισμού λαμβάνεται υπόψη η έκταση του προτεινόμενου εκσυγχρονισμού, η συμβολή του στην αναβάθμιση της παραγωγικής δομής της μονάδας, η τεχνολογία που ενσωματώνεται με αυτόν και γενικότερα η θετική συμμετοχή του στην αναβάθμιση του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα.
Η αξιολόγηση κάθε επένδυσης μεταποιητικής επιχείρησης ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών δύναται να ανατίθεται σε δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους ειδικούς εξωτερικούς μελετητές αναγνωρισμένου κύρους. Ο κάθε μελετητής υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αξιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, η οποία εισηγείται στην Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 8.
Με τις αποφάσεις της επόμενης παραγράφου καθορίζονται και οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός επενδυτικών σχεδίων, που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος ανά μελετητή, οι προθεσμίες παράδοσης της μελέτης αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος εδαφίου.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται, για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στις διατάξεις του παρόντος

Ε.Δ.4 3/96

νόμου, τα στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

4. Αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων καθώς και αιτήματα για τροποποίηση όρων εγκριτικών αποφάσεων, που έχουν απορριφθεί, δεν επανεξετάζονται.
5. Προκειμένου για επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων ύψους από πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές έως είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές, για θέματα που αφορούν την υποβολή αιτήσεων και τις διαδικασίες εξέτασης αξιολόγησης και υπαγωγής τους στο νόμο, όπου στον παρόντα νόμο προβλέπεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, νοείται κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Άρθρο 8.

Γνωμοδοτικές επιτροπές και όργανα ελέγχου

- 1.α. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας κεντρική γνωμοδοτική επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για επενδύσεις του παρόντος νόμου ύψους πέραν ορισμένου ποσού που καθορίζεται με την ίδια απόφαση.
- β. Με όμοιες αποφάσεις συνιστώνται περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές στις έδρες των γενικών γραμματειών περιφερειών ή σε έδρες των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε έδρες νομαρχιών, οι οποίες γνωμοδοτούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για επενδύσεις του παρόντος νόμου ύψους μέχρι ορισμένου ποσού που καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.
- γ. Με όμοια επίσης απόφαση συνιστάται γνωμοδοτική επιτροπή στον ΕΟΜΜΕΧ και στην ΑΤΕ, η οποία γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για τις επενδύσεις του παρόντος νόμου που εξετάζονται από τους φορείς αυτούς σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 6.
- δ. Με τις παραπάνω αποφάσεις καθορίζεται η σύνθεση των επιτροπών αυτών.
- ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των υποβαλλομένων επενδυτικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και έως τα είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές. Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Επενδύσεων και Ανάπτυξης, ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας

Γενικής Δ/σης ή Δ/σης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Δ/σης ή Δ/σης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής.

Δεν μπορεί να είναι μέλη της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής σύμβουλοι, εταίροι ή μέτοχοι ή μετέχοντες στη διοίκηση επιχειρήσεων, που έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση ή την αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων του παρόντος άρθρου κατά την τελευταία πενταετία.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται κεντρικά και νομαρχιακά όργανα ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις των αναπτυξιακών νόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας καθώς και των σχετικών πράξεων και συμβάσεων υπαγωγής στους νόμους αυτούς.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας του οργάνου ελέγχου, όπου κρίνεται αναγκαίο, και η αποζημίωση των μελών και του γραμματέα των οργάνων ελέγχου, υπέρ των ημερήσιων αποζημιώσεων και οδοιπορικών εξόδων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Στα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι παρέχεται αποζημίωση εκτός έδρας και οδοιπορικά έξοδα αντίστοιχα με τα χορηγούμενα στους δημόσιους υπαλλήλους με μισθολόγιο Α. βαθμού.

Τα μέλη των οργάνων ελέγχου ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μη δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από υπαλλήλους των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών και από εκπροσώπους τραπεζών και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και από ορκωτούς ελεγκτές.

Η παροχή των υπηρεσιών από τα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου που είναι δημόσιοι υπάλληλοι δύναται να γίνεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 98 του π.δ. 611/1977.

Οι δαπάνες των πάσης φύσεως αποζημιώσεων των παραπάνω γνωμοδοτικών επιτροπών και οργάνων ελέγχου, κεντρικών και νομαρχιακών, βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ο έλεγχος της προόδου των επενδυτικών έργων των επενδύσεων του άρθρου 6 παρ. 7 αυτού του νόμου, με βάση τις προϋποθέσεις και όρους του νόμου και των εγκριτικών πράξεων, γίνεται από τον ΕΟΜΜΕΧ και την ΑΤΕ αντίστοιχα με όργανα που αυτοί καθορίζουν σε κάθε περίπτωση. Τα όργανα αυτά λειτουργούν σύμφωνα με τον οργανισμό λειτουργίας των φορέων αυτών.

Ε.Δ.4 3/96

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατό να ορίζεται ότι η πρόοδος των επενδυτικών έργων θα διαπιστώνεται από την τράπεζα που χρηματοδοτεί την επένδυση και η εκταμίευση της επιχορήγησης από το Δημόσιο, πλην της τελευταίας δόσης, θα γίνεται με βάση σχετική έκθεση της παραπάνω τράπεζας. Το περιεχόμενο της έκθεσης καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας με αποφάσεις του μπορεί να εκχωρεί στους νομάρχες το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων που αφορούν τη σύσταση ή τη συγκρότηση των νομαρχιακών οργάνων ελέγχου της πρόοδου των επενδυτικών έργων και γενικά των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί.

Προκειμένου για επενδύσεις άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και έως είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές, συνιστώνται, με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ειδικά όργανα για τον έλεγχο της πρόοδου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου και της σχετικής εγκριτικής απόφασης.

Τα όργανα αυτά αποτελούνται από έναν (1) ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, έναν (1) ανώτερο υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και έναν (1) εξωτερικό εκτιμητή.

ε ορθως

3. Πρόεδρος της κεντρικής γνωμοδοτικής επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Πρόεδρος των περιφερειακών γνωμοδοτικών επιτροπών είναι ο γενικός γραμματέας περιφέρειας ή ο νομάρχης της έδρας της διεύθυνσης περιφερειακής ανάπτυξης ή ο οικείος νομάρχης, στους οποίους έχει εκχωρηθεί από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων υπαγωγής επενδύσεων σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του νόμου αυτού, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το νόμιμο αναπληρωτή του.

Στις περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν να μετέχουν χωρίς ψήφο και οι κατά τόπους αρμόδιοι νομάρχες ή έπαρχοι, εφόσον συζητούνται θέματα επενδύσεων που πραγματοποιούνται μέσα στα διοικητικά όρια των νομαρχιών ή επαρχιών τους.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής του ΕΟΜΜΕΧ είναι ο γενικός διευθυντής του οργανισμού αυτού ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής της ΑΤΕ είναι ο υποδιοικητής της ΑΤΕ ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

4. Η συγκρότηση των γνωμοδοτικών επιτροπών του νόμου αυτού γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, με τις οποίες ορίζονται επίσης οι γραμματείς, οι αναπληρωτές βοηθοί γραμματέων και οι εισηγητές. Με όμοιες αποφάσεις ορίζονται οι αποζημιώσεις των προέδρων και των μελών των γνωμοδοτικών

επιτροπών, των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων. Οι αποζημιώσεις αυτές μπορεί να ορίζονται κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε γενικής ή ειδικής διάταξης.

Μέλη γνωμοδοτικών επιτροπών που είναι σύμβουλοι ή συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση επιχειρήσεων που έχουν υπαχθεί ή έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού, δεν μπορούν να μετέχουν σε συνεδριάσεις των γνωμοδοτικών επιτροπών, κατά τις οποίες εξετάζονται θέματα των επιχειρήσεων αυτών ή θέματα άλλων επιχειρήσεων ιδίου ή συναφούς αντικειμένου.

5. Για τη διαδικασία λειτουργίας των επιτροπών και οργάνων, την απαρτία και τη λήψη αποφάσεων, ισχύουν ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του οργανισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

6. Στα μέλη και στους εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών και στα μέλη των οργάνων ελέγχου, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, καθώς και στα επιφορτισμένα, με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6 και επόμενα περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης του ν. 1738/1987.

Άρθρο 9

Ειδικές επενδύσεις

1. Παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β και Γ και 45 και 55 ποσοστιαίων μονάδων στην περιοχή Δ και στη Θράκη αντίστοιχα για τις πιο κάτω επενδύσεις που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις του άρθρου 2:

α. Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης ύδατος.

β. Ενεργειακού χαρακτήρα όπου αφορούν: (α) αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, (β) υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορρίμματα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας και (γ) εξοικονόμηση ενέργειας, με την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης λειτουργίας της μονάδας και απ' αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας ανά μονάδα παραγομένου προϊόντος.

Για τις επενδύσεις της περίπτωσης αυτής λαμβάνεται υπόψη ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Για την ένταξη των επενδύσεων της περίπτωσης αυτής στις διατάξεις του παρόντος νόμου γνωμοδοτεί το υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, εντός 20 εργασίμων ημερών.

8.1 Φορείς Εφαρμογής του Αναπτυξιακού Νόμου.

Οι Φορείς Εφαρμογής του Νόμου, είναι: 1) Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ), 2) Οι Διευθύνσεις Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΔΙΠΑ), 3) Ο Εθνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων (ΕΟΜΜΕΧ) και 4) Η ΑΤΕ.

Η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ (Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων) εξετάζει αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους άνω των 500 εκατομμυρίων δρχ. (με εξαίρεση τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης).

Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΠΕΘΟ (Διευθύνσεις Περιφερειακής Ανάπτυξης - πλην Κομοτηνής - και Γραφεία Ρόδου και Καβάλας) εξετάζουν αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι 500 εκατομμύρια δρχ. και εφόσον τα αιτήματα αυτά δεν ανήκουν στην ειδική αρμοδιότητα του ΕΟΜΜΕΧ ή της ΑΤΕ.

Η ΔΙΠΑ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εξετάζει αιτήσεις όλων των κατηγοριών και για ύψος Επενδυτικής Δαπάνης μέχρι 2,5 δισεκ. και εφόσον εννοείται τα αιτήματα αυτά δεν εμπόρουν στην ειδική αρμοδιότητα του ΕΟΜΜΕΧ και της ΑΤΕ.

Ο ΕΟΜΜΕΧ εξετάζει τις αιτήσεις υπαγωγής Παραγωγικών Επενδύσεων Βιοτεχνίας ύψους μέχρι 120 εκατομμύρια δρχ.

Τέλος, η ΑΤΕ εξετάζει αιτήσεις υπαγωγής Παραγωγικών Επενδύσεων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των περιπτώσεων β, στ και θ του άρθρου 2 παραγρ. 1 του Νόμου 1892/90 και για ύψος Παραγωγικής Επένδυσης μέχρι 500 εκατομμύρια δρχ.

Με βάση σχετική τροπολογία (Ν. 2008/92), οι διατάξεις του Ν. 1892/90 όσον αφορά μόνο την επιχορήγηση, εφαρμόζονται και για Νομικά Πρόσωπα που ιδρύονται στην αλλοδαπή, από φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα και ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες των περιπτώσεων α, β και ιβ της παραγρ. 1 του άρθρου 2 του Νόμου (Μεταποιητικές κ.λ.π., Αγροτικές, Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις). Για τις επενδύσεις των επιχειρήσεων αυτών, αρμό-

διος Φορέας υπαγωγής είναι οι Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠΕΘΟ.

Έμμεσο Φορέα υλοποίησης του Νόμου αποτελούν οι Τράπεζες (συμπεριλαμβανομένης και της ΑΤΕ), οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγρ.4 είναι υποχρεωμένες κατά την εξέταση αιτημάτων δανειοδότησης Επενδύσεων, για τις οποίες έχει γίνει αίτηση υπαγωγής στο Νόμο να λαμβάνουν υπόψη τους και τα Αναπτυξιακά Κριτήρια (άρθ.7 του Νόμου) και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

8.2 Κριτήρια Βιωσιμότητας και Υπαγωγής μιας Επένδυσης στον Ν.1892/90.

Για την εκτίμηση της Βιωσιμότητας μιας Επένδυσης και την ένταξή της στο Ν.1892/90, ακολουθείται αξιολόγηση που περιλαμβάνει 2 στάδια.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΔΙΟ (Κριτήρια βιωσιμότητας).

1) Φορέας

-Εμπειρία.

-Δραστηριότητα στο παρελθόν (κλίμακα και αποτελέσματα).

-Φερεγγυότητα.

-Οικονομική επιφάνεια (δυνατότητα κάλυψης ίδιας συμμετοχής και Κεφαλαίου Κίνησης).

-Οικονομικά αποτελέσματα του παρελθόντος (για υφιστάμενες επιχειρήσεις).

2) Προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας

-Κατάσταση του Κλάδου (κορεσμένος ή μη).

-Τύπος εγκατάστασης.

-Τεχνικά χαρακτηριστικά.

-Χρηματοδοτικό σχήμα.

-Οικονομικά αποτελέσματα με Χρηματοοικονομικούς Δείκτες.

-Λοιπά τεχνικοοικονομικά στοιχεία.

3) Οργάνωση της επιχείρησης

Δυνατότητα εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας μέσω της προτεινόμενης οργανωτικής δομής και της ποσοτικής και ποιοτικής στελέχωσης της επιχείρησης.

Πέρα των βασικών αυτών κριτηρίων, συνεκτιμώνται επίσης και η συμβολή του Κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επένδυση, στην Οικονομική Ανάπτυξη της Χώρας, το επίπεδο τεχνολογίας, το ύψος της διαθέσιμης συμμετοχής κ.λ.π.

Εφόσον τα κριτήρια βιωσιμότητας ικανοποιούνται, ακολουθεί η αξιολόγηση με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΔΙΟ (Κριτήρια υπαγωγής).

Στο στάδιο αυτό γίνεται η βαθμολόγηση του σχεδίου με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια του αρθ.7, παρ.2, όπως εξειδικεύονται με τις 22352/91, 22353/91 και 22602/91 αποφάσεις του ΥΠΕΘΟ.

Με βάση τη βαθμολόγηση αυτή γίνεται από την Γνωμοδοτική Επιτροπή η κατάταξη των αιτήσεων κάθε εξεταστικής περιόδου χωριστά, για την προτεραιότητα υπαγωγής στο Ν.1892/90 των επενδύσεων, που κρίθηκαν βιώσιμες κατά το Α' Στάδιο Αξιολόγησης.

Η βαθμολόγηση για τον Πρωτογενή και Δευτερογενή Τομέα, καθώς και τον Τριτογενή Τομέα (Τομέα των υπηρεσιών), γίνεται μόνο από τις Κεντρικές Υπηρεσίες με βάση τα παρακάτω κριτήρια.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (Απόφαση του ΥΠΕΘΟ 22352/91)

1) ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

α) Συμβολή στην Οικονομική Ανάπτυξη της Χώρας.

π.χ - Επενδύσεις υψηλής ενίσχυσης βαθμοί 18.

- " μέσης " " 12.

- " χαμηλής " " 6.

β) Διεθνής ανταγωνιστικότητα της επένδυσης.

γ) Τεχνολογική στάθμη- παραγωγικότητα της επένδυσης.

2) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

α) Βαθμός ίδιας συμμετοχής.

β) Σχέση καθαρών κερδών προς τον κύκλο εργασιών (πωλήσεις).

Οι επενδύσεις κάθε εξεταστικής περιόδου που έχουν κριθεί βιώσιμες, κατατάσσονται σύμφωνα με το σύνολο βαθμών που συγκεντρώνουν από τα βασικά κριτήρια.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και εφόσον, οι πιστώσεις δεν επαρκούν για την ικανοποίηση όλων των αιτημάτων, προτεραιότητα για την υπαγωγή έχουν οι επενδύσεις εκείνες, που συγκεντρώνουν μεγαλύτερο σύνολο βαθμών από τα συμπληρωματικά κριτήρια.

Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του κριτηρίου του "Βαθμού ίδιας συμμετοχής" και στη συνέχεια ο βαθμός του κριτηρίου της "Σχέσης των καθαρών κερδών/πωλήσεις".

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ(Απόφαση ΥΠΕΘΟ 22353/91)

1) ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

α) Εκτίμηση της κατάστασης του Κλάδου.

β) Εκτίμηση τεχνολογίας της επένδυσης.

π.χ -Επενδύσεις παραγωγής προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας του άρθ.9, παρ.1δ, βαθμοί από 12 μέχρι 20.

-Επενδύσεις των οποίων ο Μηχανολογικός Εξοπλισμός και η παραγωγική διαδικασία χαρακτηρίζονται ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας μέχρι 10 βαθμοί.

-Τα ανωτέρω 2 κριτήρια χρησιμοποιούνται διαζευκτικά.

γ) Διεθνής ανταγωνιστικότητα.

δ) Μετεγκατάσταση από την περιοχή Α στις λοιπές περιοχές.

ε) Επενδύσεις παραγωγής νέων προϊόντων, ανάλογα με τη συμβολή του νέου προϊόντος, που θα παραχθεί, στη γενικότερη Ανάπτυξη της Χώρας.

2) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

α) Συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας και μείωσης της ρύπανσης.

β) Βαθμός ίδιας συμμετοχής.

γ) Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ(Απόφαση ΥΠΕΘΟ 22602/91)

1) ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

α) Συμβολή στην Οικονομική Ανάπτυξη.

β) Συμβολή στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

γ) Βαθμός ίδιας συμμετοχής.

δ) Σχέση καθαρών κερδών προς τον Κύκλο Εργασιών(Πωλήσεις).

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, η πρόταξη των επενδύσεων γίνεται από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή, μετά από εκτίμηση της συμβολής των ισοβαθμικών επιχειρήσεων στην Ανάπτυξη της Χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΈΝΑΤΟ

9. ΤΑ ΝΕΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜΜΕ)

Τον Οκτώβριο του 1996 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 4ο Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου παρουσιάστηκαν οι προτεραιότητες που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη στήριξη των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Εκεί λοιπόν, παρουσιάστηκαν οι νέες δυνατότητες που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) για τη χρηματοδότηση (άντληση δανείων, κ.λ.π) των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων μετά από πρόταση που υπέβαλε στο Συμβούλιο Υπουργών για έγκριση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή "για χορήγηση δανείων για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν απασχόληση".

Σύμφωνα με τη σχετική πρόταση, οι ΜΜΕ εξαρτώνται πολύ από τις εξωτερικές Πηγές Χρηματοδότησης (για παράδειγμα, ίδια Κεφάλαια, μη διανεμόμενα κέρδη κ.λ.π) και αντιμετωπίζουν συχνότερα ένα δύσκολο Χρηματοδοτικό Περιβάλλον. Οι Τραπεζικές Πιστώσεις αποτελούν για τις επιχειρήσεις αυτές την κυριότερη Πηγή εξωτερικής Χρηματοδότησης. Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες για την πρόσβαση στον Μακροπρόθεσμο Δανεισμό, ώστε να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις τους και να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους.

Το πρόβλημα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις, γιατί οι Τράπεζες θεωρούν, ότι εκπροσωπούν υψηλότερο Πιστωτικό Κίνδυνο (πράγματι, το ποσοστό πτωχεύσεων είναι υψηλότερο από αυτό των μεγαλύτερων επιχειρήσεων), κυρίως λόγω του ότι συχνά χαρακτηρίζονται από ανεπάρκεια Κεφαλαίων. Εξάλλου, οι ΜΜΕ δεν είναι συνήθως σε θέση να προσφέρουν τις Εγγυήσεις ή άλλες μορφές ασφάλειας που απαιτούν τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο στην περίπτωση διασυνοριακών επενδύσεων, αφού οι Τράπεζες διστάζουν, για διάφορους λόγους, να χρηματοδοτήσουν τέτοιες

επενδύσεις.

Οι Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις που καταφέρνουν να έχουν πρόσβαση σε Δάνεια είναι υποχρεωμένες συνήθως να καταβάλλουν Επιτόκιο μεγαλύτερο από αυτό που ισχύει για τις Μεγάλες επιχειρήσεις. Όλα τα παραπάνω εμπόδια έχουν ιδιαίτερα αισθητές αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των ΜΜΕ και άρα στο δυναμικό τους σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

9.1 Η σημασία των Εγγυήσεων των Δανείων των ΜΜΕ.

Η Εγγύηση των Δανείων, είναι ένα όργανο ταυτόχρονα ισχυρό και εξυπηρετικό για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, με την έννοια ότι διευκολύνει την πρόσβαση στις Πηγές Χρηματοδότησης και περιορίζει το κόστος του Δανείου.

Με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΕ) στις 14 Ιουνίου 1994, η Κοινότητα απέκτησε ένα θεσμικό ειδικευμένο όργανο στη χορήγηση Εγγυήσεων Δανείων, ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ. Σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις αυτές, το Ταμείο παρεμβαίνει έμμεσα, δηλαδή μέσω χρηματοδοτικών ενδιάμεσων, και οι Εγγυήσεις δε χορηγούνται σε μεμονωμένα Δάνεια, αλλά σε χαρτοφυλάκια Δανείων. Η αξιολόγηση των μεμονωμένων αιτήσεων Δανείων γίνεται από τους χρηματοδοτικούς ενδιάμεσους: το γεγονός ότι τα Ιδρύματα αυτά αναλαμβάνουν ένα μέρος του Κινδύνου της Πίστωσης επί του Δανείου (συνήθως 50%) συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας αυτής της εργασίας.

Δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων λειτουργεί σε εμπορική βάση, εισπράττει προμήθειες για τις Εγγυήσεις του, ώστε να καλύπτει τόσο τους κινδύνους που αναλαμβάνει όσο και το κόστος λειτουργίας του. Χρηματοδοτώντας τις εν λόγω προμήθειες από τους Δημοσιονομικούς της Πόρους, η Κοινότητα θα επιτρέψει τη δωρεάν χορήγηση των Εγγυήσεων στους δικαιούχους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το δημοσιονομικό κόστος των προμηθειών αυτών είναι σχετικά χαμηλό σε σχέση με τον όγκο των Εγγυημένων Δανείων (τα οποία καλύπτουν ένα μέρος του κόστους των αντίστοιχων επενδύσεων), μπορεί να επιτευχθεί ένα σημαντικό

"πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα" με περιορισμένους Δημοσιονομικούς Πόρους. Οι χρηματοδοτικές αυτές παρεμβάσεις προς όφελος των επιχειρήσεων πρέπει να είναι συνεπείς με τις αρχές της Κοινοτικής Πολιτικής για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η προσέγγιση αυτή με βάση τις εγγυήσεις, είναι η ίδια που υιοθετήθηκε στο πλαίσιο του πιλοτικού σχεδίου "Ανάπτυξη και Περιβάλλον", που προβλέπει δωρεάν πρόσβαση στις Εγγυήσεις Δανείων του Ταμείου για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν Επενδύσεις με θετική επίδραση στο περιβάλλον. Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι οι Εγγυήσεις Δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο δεν επιβαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό με υποχρεώσεις υπό αίρεση δεδομένου ότι οποιαδήποτε υποχρέωση από κατάπτωση της Εγγύησης θα επιβαρύνει το Ταμείο.

9.2 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ETE).

Η δημιουργία του ΕΤΕ αποφασίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου. Το Ταμείο διαθέτει εγκριθέν Κεφάλαιο 2 δισεκατομμυρίων ECU, 30% του οποίου έχει καταβάλλει η Κοινότητα και 40% η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το υπόλοιπο κατέχουν από κοινού ένας μεγάλος αριθμός Ιδρυμάτων (αυτή τη στιγμή 78) που αντιπροσωπεύουν όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ταμείο ιδρύθηκε τυπικά στις 14 Ιουνίου 1994 με έδρα το Λουξεμβούργο.

Οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων αφορούν 2 βασικούς Τομείς Κοινοτικού ενδιαφέροντος, τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα (ΔΔ) και τις Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Το συνολικό ποσό πράξεων που εγκρίθηκαν από το ΕΤΕ ανέρχεται σε 1,5 περίπου δισεκατομμύρια ECU, από τα οποία 10% αφορούν ΜΜΕ. Επιπλέον πράξεις ΜΜΕ βρίσκονται στο στάδιο της Αξιολόγησης. Ακόμη, το Ταμείο προετοιμάζει την υπογραφή συμβάσεων ύψους 0,5 δισ. ECU στο πλαίσιο του σχεδίου "Ανάπτυξη και Περιβάλλον".

Οι ΜΜΕ και ιδιαίτερα οι Μικρές επιχειρήσεις μειονεκτούν στον "αγώνα δρόμου" για την Τραπεζική Χρηματοδότηση ενώ αποτελούν τον κυριότε-

ρο δημιουργό θέσεων εργασίας. Η απόφαση που επισυνάπτεται στο παράρτημα για τη δημιουργία ενός συστήματος Εγγυήσεων που καλείται να εγκρίνει το Συμβούλιο, θα έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση των Επενδυτικών Προγραμμάτων των Μικρών επιχειρήσεων που δημιουργούν θέσεις εργασίας. Το αποτέλεσμα του σχεδίου θα είναι διπλό, γιατί δε θα συμβάλλει μόνο στη διευκόλυνση της πρόσβασης στην Τραπεζική Χρηματοδότηση, αλλά και στη μείωση των Επιτοκίων που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις αυτές.

Η πρόσβαση στο πρόγραμμα Εγγυήσεων Δανείων προβλέπεται για ΜΜΕ και ιδιαίτερα Μικρές επιχειρήσεις, ενώ επιλέξιμα θα είναι μόνο τα Επενδυτικά Προγράμματα που προβλέπουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Οι Εγγυήσεις του ΕΠΕ θα καλύπτουν συνήθως το 50% του Δανείου, αλλά τα διασυνοριακά σχέδια (δημιουργία εγκαταστάσεων παραγωγής, έρευνας ή διανομής σε άλλο κράτος-μέλος, για παράδειγμα, ή κοινής επιχείρησης) θα έχουν πρόσβαση κατά προτεραιότητα και θα μπορούν να λάβουν Εγγυήσεις μέχρι 75% του ύψους του Δανείου.

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από το ΕΠΕ, ενώ τα Δάνεια θα χορηγηθούν από ένα δίκτυο Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε ολόκληρη την Ένωση. Η Επιτροπή και το Ταμείο θα μεριμνήσουν, ώστε το δίκτυο των ενδιαμέσων να είναι επαρκούς μεγέθους, ώστε να διασφαλίζεται ότι το σχέδιο λειτουργεί σε απόλυτα ανταγωνιστική βάση προς όφελος των ΜΜΕ. Σε ένα πρώτο στάδιο, το δίκτυο αυτό θα περιλαμβάνει κυρίως Τράπεζες που θα ενεργούν ως ενδιάμεσοι στο πλαίσιο του Προγράμματος συνολικών Δανείων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Οι όροι που εφαρμόζονται από την Τράπεζα διασφαλίζουν ότι τα Δάνεια θα διατεθούν για Παραγωγικές Επενδύσεις και κατάλληλα προσαρμοσμένα σχέδια. Εξάλλου θα δοθεί προτεραιότητα-στο πλαίσιο του εν λόγω δικτύου- σε Πιστωτικά Ιδρύματα με ιδιαίτερη πεύρα σε θέματα δανειοδότησης των ΜΜΕ τα οποία ενδιαφέρονται γι' αυτό το είδος δραστηριότητας. Άλλα Ιδρύματα που πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις (π.χ Εγγυητικοί Οργανισμοί) θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στο δίκτυο και τις χρηματοδοτικές του δρα-

στηριδότητες. Το Ταμείο θα υπογράψει συμφωνίες-πλαίσια με τους χρηματοδοτικούς αυτούς ενδιαμέσους. Οι λεπτομέρειες του νέου αυτού μηχανισμού θα καθορισθούν σε μία συμφωνία συνεργασίας που θα υπογραφεί μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΤΕ. Οι προϋποθέσεις σχετικά με την δημιουργία θέσεων εργασίας θα βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε αυτές που ισχύουν για το μηχανισμό ΜΜΕ.

9.3 Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση.

Η προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου αφορά ένα αρχικό σχέδιο, διάρκειας 24 μηνών το πολύ από την ημερομηνία έγκρισής του, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί πλήρως με 25 εκατομμύρια ΕCU που ενεγράφησαν στον Προϋπολογισμό του 1996, στη γραμμή "Απασχόληση και Ανάπτυξη για την Ευρώπη".

Το παραπάνω ποσό δημοσιονομικής στήριξης επιτρέπει τη χορήγηση Εγγυήσεων που θα καλύπτουν συνολικό χαρτοφυλάκιο Δανείων ύψους 1 δισ. ΕCU. Οι Δημοσιονομικές Πιστώσεις για την κάλυψη του κόστους των προμηθειών των Εγγυήσεων θα μεταφερθούν απευθείας στο Ταμείο σε έναν ειδικό Κοινοτικό Λογαριασμό. Συνεπώς, ούτε οι χρηματοδοτικοί ενδιαμέσοι ούτε οι τελικοί δικαιούχοι, δε θα εισπράξουν απευθείας τα Κοινοτικά Κεφάλαια.

Η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε να υποβάλλονται εκθέσεις για την εφαρμογή του σχεδίου αυτού στη δημοσιονομική αρχή και θα προβεί στη γενική Αξιολόγηση της λειτουργίας του σχεδίου εντός 18 μηνών το πολύ από την ημερομηνία της έγκρισής του. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα αποφασίσει αν θα προτείνει στη Νομοθετική Αρχή την παράταση του σχεδίου.

9.4 Η Αιτιολόγηση της δράσης.

Διευκολύνοντας την πρόσβαση των Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων στις Τραπεζικές Πιστώσεις και μειώνοντας το κόστος των Πιστώσεων αυτών, παρέχονται ισχυρά κίνητρα στις επιχειρήσεις αυτές να πραγματοποιήσουν πρόσθετες Επενδύσεις, κυρίως εφόσον συνεπάγονται τη δημιουργία

νέων θέσεων εργασίας. Η νέα αυτή ώθηση που δίνεται στις Παραγωγικές Επενδύσεις, από τις επιχειρήσεις αυτές ιδιαίτερα, συμβάλλει στην ενίσχυση των προοπτικών Ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη δημιουργία πρόσθετων θέσεων εργασίας.

Η χρησιμότητα των Εγγυήσεων Δανείων ως κινήτρων για επενδύσεις -ιδιαίτερα για Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις- έχει ήδη αποδειχθεί σε διάφορα επίπεδα. Οι Εγγυήσεις Δανείων, είναι ιδιαίτερα κατάλληλες στην περίπτωση τέτοιων επιχειρήσεων που, συχνά, αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επαρκή χρηματοδότησή τους λόγω του μεγαλύτερου Πιστωτικού Κινδύνου που φαίνεται να αντιπροσωπεύουν και ή της αδυναμίας τους να παρέσχουν οι ίδιες επαρκείς Εγγυήσεις. Οι Εγγυήσεις Δανείων θα χορηγούνται από το ΕΠΕ, που δημιουργήθηκε για να συμβάλλει στην υλοποίηση στόχων Κοινοτικού ενδιαφέροντος, ιδιαίτερα στον Τομέα της χρηματοδότησης των Διευρωπαϊκών Δικτύων και των ΜΜΕ. Η Κοινότητα είναι μέτοχος του Ταμείου, του οποίου κατέχει το 30% του καταβεβλημένου Κεφαλαίου, ενώ η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κατέχει από την πλευρά της 40%. Ο μηχανισμός αυτός προσφέρει το πλεονέκτημα χορήγησης της Κοινοτικής Ενίσχυσης μέσω ενός γνωστού θεσμικού οργάνου, που γνωρίζει τις Κοινοτικές διαδικασίες και συνδέεται στενά με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

10. ΠΙΟ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητεί νέες πολιτικές, που θα αξιοποιούν ολόκληρο το ανθρώπινο δυναμικό, θα προστατεύουν το φυσικό περιβάλλον και θα βελτιώνουν την ποιότητα ζωής με έμφαση στην Ανάπτυξη Νέων Καθαρών Τεχνολογιών, που θα αφορούν κυρίως την Ενέργεια.

Η Λευκή Βίβλος για την Ανάπτυξη, Απασχόληση και Ανταγωνιστικότητα έχει ήδη καταστεί μέρος του προβληματισμού και "μέσο", στρατηγική για την μεταλλαγή της Ευρωπαϊκής κοινωνίας. Με σημείο αναφοράς και αφετηρία τη Λευκή Βίβλο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι χώρες-μέλη εγκαινιάζουν στρατηγικές για τη διαρθρωτική αλλαγή της Ευρωπαϊκής Οικονομίας με άμεσο στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας και το ευρύτερο πέρασμα σ' ένα Νέο Αναπτυξιακό Πρότυπο.

"Το Νέο, αυτό, Αναπτυξιακό Πρότυπο για την Κοινότητα" αναφέρεται σε μία από τις Επιστημονικές μελέτες που οδήγησαν στη σύνταξη της Λευκής Βίβλου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό την καθοδήγηση του τότε προέδρου Ζακ Ντελόρ. Επίσης αναφέρονται και τα στοιχεία που θα το συγκροτούν με ιδιαίτερη αναφορά στη σχέση Περιβάλλοντος, Εργασίας, Οικονομίας. Το σχετικό πλήρες κείμενο του κεφαλαίου αυτού έχει ως εξής:

10.1 Διαρθρωτικές σχέσεις μεταξύ περιβάλλοντος και απασχόλησης.

10.1.1 Η αναποτελεσματική εκμετάλλευση των πόρων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Το υφιστάμενο Αναπτυξιακό Πρότυπο στην Κοινότητα δεν επιτρέπει το βέλτιστο συνδυασμό μεταξύ των 2 κυριότερων πόρων της, δηλαδή εργατικού δυναμικού και φύσεως. Αυτό το Πρότυπο που χαρακτηρίζεται από ανεπαρκή αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού και υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων οδηγεί σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής. Η Κοινότητα πρέπει να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους, είναι δυνατή η προώθηση μιας διαρκούς Οικονομικής Ανάπτυξης που θα συμβάλλει στην αύξηση της έντασης εργασίας και στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και φυσικών πόρων.

I) Η ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού αποδαρρύνθηκε συστηματικά επί σειρά 10ετιών. Μολονότι η αύξηση της παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην αύξηση του καθαρού κατά κεφαλήν εισοδήματος, η κατάσταση φαίνεται να έχει φθάσει στο κρίσιμο σημείο. Αφενός, η υποκατάσταση της Εργασίας από το Κεφάλαιο συνοδεύτηκε από συνεχή αύξηση της κατανάλωσης Ενέργειας και Πρώτων Υλών, πράγμα που οδήγησε σε υπερβολική εκμετάλλευση των Περιβαλλοντικών Πόρων.

Από την άλλη πλευρά, οι στρατηγικές των επιχειρήσεων απασκοπούσαν συστηματικά στον περιορισμό του εργατικού δυναμικού, πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα την όλο και μεγαλύτερη εξουδετέρωση της αύξησης της παραγωγικότητας στο επίπεδο των επιχειρήσεων από μια αύξηση των επιβαρύνσεων για το κοινωνικό σύνολο. Ένα από τα πιο εντυπωσιακά παραδείγματα είναι η ανεργία, δεδομένου ότι η απόλυση εργαζομένων οδηγεί σε αύξηση των επιδομάτων ανεργίας.

Το δημοσιονομικό κόστος αυτών των ρυθμίσεων Κοινωνικής Ασφάλισης αυξάνει έμμεσα το κόστος εργασίας και, ως εκ τούτου, ενισχύει την τάση περιορισμού του εργατικού δυναμικού. Αυτός ο μηχανισμός οδηγεί επίσης σε σημαντική μείωση της ανταγωνιστικότητας στις εξωτερικές αγορές στο βαθμό που οι προηγούμενες τεχνολογίες μετατοπίζονται όλο και περισσότερο προς τις χώρες με χαμηλούς μισθούς.

Πολλές χώρες προσπάθησαν να επιλύσουν το πρόβλημα, χωρίς όμως μεγάλη επιτυχία, με περικοπές στον Τομέα της Κοινωνικής Ασφάλισης. Η αύξηση της φτώχειας και των εισοδηματικών ανισοτήτων που απορρέουν από αυτήν την πολιτική οδήγησαν σε κοινωνικές εντάσεις και σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής σε πολλά αστικά κέντρα.

Είναι σαφές, ότι η ανεπαρκής αξιοποίηση των Εργασιακών Πόρων δεν έχει μόνο ποσοτικό, αλλά και ποιοτικό χαρακτήρα. Το να εργάζεται κανείς με τυποποιημένες μεθόδους εργασίας, συχνά σε υπερμεγέθεις μονάδες παραγωγής, δημιουργήσε μια απόσταση μεταξύ του ατόμου και των αποτε-

λεσμάτων της εργασίας του. Η αναπόφευκτη απώλεια κινήτρων και δημιουργικότητας ενδέχεται επίσης να επηρέασε, σε αντίθεση με αυτό που παρατηρείται στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις, την οικονομική παραγωγή καθώς επίσης και την ελκυστικότητα που παρουσιάζουν πολλές θέσεις απασχόλησης. Ορισμένες επιχειρήσεις προσπάθησαν με επιτυχία να σταματήσουν αυτή την αιμορραγία ανθρώπινου κεφαλαίου με τον αποτελεσματικό και ευέλικτο συνδυασμό λιγότερο ή περισσότερο ανεξάρτητων μικρών παραγωγικών μονάδων.

II) Η ΥΠΕΡΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η ανεπαρκής αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού συμβαδίζει με την υπερεκμετάλλευση των Περιβαλλοντικών και Φυσικών Πόρων. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας 20ετίας, ιδίως από το 1973 και μετά, έγινε όλο και πιο φανερό ότι αυτοί οι πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι.

Στο βαθμό που οι τιμές της αγοράς δεν αντικατοπτρίζουν επαρκώς αυτή την έλλειψη ισορροπίας μεταξύ της σπανιότητας των Φυσικών και Περιβαλλοντικών Πόρων και της κατανάλωσής τους, η υπερεκμετάλλευσή τους έχει γίνει συστηματική. Αυτή η κατάσταση δε μπορεί να συνεχιστεί για διάφορους λόγους:

-Η αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών κοστίζει όλο και περισσότερο (για παράδειγμα, χώροι που έχουν υποστεί ρύπανση).

-Η εξάντληση και υποβάθμιση των Φυσικών και Περιβαλλοντικών Πόρων αποτελεί ένα μειονέκτημα για τις μελλοντικές γενεές και περιορίζει τις δυνατότητες οικονομικής ευημερίας μακροπρόθεσμα.

-Αν γίνει παρέκταση των υφιστάμενων καταναλωτικών και βιομηχανικών προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο, θα χρειαζόνταν περίπου δεκαπλάσιοι πόροι σε σύγκριση με τους ήδη διαθέσιμους, γεγονός το οποίο δείχνει το μέγεθος των εντάσεων που ενδέχεται να προκύψουν από την κατανομή, σε παγκόσμιο επίπεδο, αν δεν αντιστραφούν οι υφιστάμενες τάσεις.

-Ορισμένες μορφές ρύπανσης δεν απειλούν μόνο τα τοπικά οικολογικά συστήματα αλλά επίσης και τη φυσική ισορροπία όλου του πλανήτη (για παράδειγμα, αλλαγές του κλίματος, μείωση του στρώματος του όζοντος

και της βιοποικιλότητας).

Αυτή η αναποτελεσματικότητα συνεπάγεται σημαντική, αλλά συγκαλυμμένη απώλεια ευημερίας. Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης δεν λαμβάνεται υπόψη το κόστος των πόρων που δεν μπορούν να αποτιμηθούν, όπως το περιβάλλον, μπορούν να γίνουν μόνο κατά προσέγγιση εκτιμήσεις. Έτσι, είναι γενικά αποδεκτό ότι μόνο το εξωτερικό κόστος των υφισταμένων συστημάτων μεταφοράς αντιπροσωπεύει τουλάχιστον 3%-4% του ΑΕΠ (ρύπανση του περιβάλλοντος, ατυχήματα, κυκλοφοριακή συμφόρηση). Όσο περισσότερο προχωρεί η έρευνα και όσο περισσότερο συνειδητοποιείται η ύπαρξη αυτού του "αφανούς" κόστους, το οποίο ορισμένοι θα κληθούν κάποτε να πληρώσουν, αυτές οι εκτιμήσεις προσλαμβάνουν όλο και πιο ανησυχητικές διαστάσεις.

Μια άλλη μορφή αναποτελεσματικότητας του υφιστάμενου Αναπτυξιακού Πρότυπου συνδέεται με τις εξωτερικές επιπτώσεις που έχει η χρήση ορυκτών καυσίμων και Πυρηνικής Ενέργειας. Μολονότι η Τεχνολογική Πρόοδος επιτρέπει την επίλυση πολλών προβλημάτων, δεν παύει να ισχύει το γεγονός ότι μετά την πετρελαϊκή κρίση του 1973, η ενέργεια δεν μπορεί πλέον να θεωρείται σαν ένας ανεξάντλητος πόρος, ιδίως αν ληφθεί υπόψη το εξωτερικό κόστος που συνδέεται με τις μεταβολές του κλίματος, την οξίνιση, τους κινδύνους για την υγεία, τους πυρηνικούς κινδύνους και τα πυρηνικά απόβλητα. Κατά συνέπεια, ο ρόλος της Ενέργειας στο πλαίσιο του Νέου Αναπτυξιακού Προτύπου θα είναι καθοριστικός.

Εάν εξεταστεί προσεκτικότερα ο τρόπος με τον οποίο η Κοινότητα αξιοποιεί τους Ανθρώπινους και Περιβαλλοντικούς Πόρους της, διαπιστώνονται ορισμένες θεμελιώδεις αδυναμίες στη δομή των κινήτρων της Κοινωνικής Οικονομίας που οφείλονται τόσο στην παρέμβαση του Δημοσίου (για παράδειγμα, φορολογική μεταχείριση του κόστους της εργασίας, υποδομές μεταφορών) όσο και στις δυνάμεις της αγοράς (εξωτερικές οικονομίες όσον αφορά το περιβάλλον). Γεννάται συνεπώς το ερώτημα κατά πόσον ένα όλο και μεγαλύτερο τμήμα της ποσοτικά υπολογιζόμενης οικονομικής μεγέθυνσης αντιπροσωπεύει μια πλασματική μάλλον παρά πραγμα-

τική Οικονομική Πρόοδο και αν πολλές παραδοσιακές οικονομικές έννοιες (για παράδειγμα, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, όπως νοείται κατά παράδοση) θα συνεχίσουν να έχουν κάποια σημασία στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της μελλοντικής πολιτικής.

10.1.2 Η αναζήτηση ενός νέου προτύπου "βιώσιμης ανάπτυξης".

Η αναποτελεσματική εκμετάλλευση των Διαθέσιμων Πόρων, δηλαδή η ανεπαρκής αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού και η υπερεκμετάλλευση των Περιβαλλοντικών Πόρων, έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις προτιμήσεις του κοινωνικού συνόλου, όπως αυτές εκφράζονται μέσω του Δημοκρατικού συστήματος: οι πολίτες δεν επιθυμούν μόνο για τους ίδιους και τα παιδιά τους περισσότερες θέσεις απασχόλησης και ένα σταθερό εισόδημα, αλλά επίσης και μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Το τελευταίο αυτό στοιχείο προκύπτει από την όλο και μεγαλύτερη ζήτηση ελαστικών θέσεων απασχόλησης και φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και Δημόσιων αγαθών.

Στο πλαίσιο οποιασδήποτε Νέας Πολιτικής πρέπει να προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα για τον περιορισμό της ρύπανσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής υπό την ευρεία έννοια. Στην πρώτη περίπτωση, πρέπει να αντιστραφεί ο αρνητικός τη στιγμή αυτή συσχετισμός μεταξύ της παραδοσιακής Οικονομικής Ανάπτυξης και της ρύπανσης. Οι πολίτες δεν κατανοούν πλέον για ποιο λόγο, για παράδειγμα, η πληθώρα των συσκευασιών ή η παρουσία όλο και περισσότερο διαφημιστικού έντυπου υλικού στα γραμματοκιβώτιά τους θεωρείται ότι συμβάλλουν στην επιτάχυνση του ρυθμού της Οικονομικής Ανάπτυξης, όπως προκύπτει από τους επίσημους Εθνικούς Λογαριασμούς.

Από την άλλη πλευρά, η βελτίωση της ποιότητας ζωής δεν αφορά μόνο την προστασία των βιοτόπων και της φύσης, αλλά επίσης και τη θελκτικότητα των τοπίων, την καλύτερη ενσωμάτωση των νέων κατασκευών και των υποδομών μεταφοράς στα ιστορικά αστικά κέντρα, ή τη δημιουργία Δημόσιων κήπων και άλλων πράσινων χώρων στις αστικές ζώνες. Με τον τρόπο αυτό η ποιότητα ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων θα μπορούσε να βελτιωθεί σε μεγάλο βαθμό.

Επιβάλλεται λοιπόν η εφαρμογή μιας αποτελεσματικότερης Πολιτικής που, ενώ θα περιορίζει τις καταναλωτικές ανάγκες των πολιτών, θα αυξάνει την ποιότητα ζωής και, κατά προέκταση, θα αμβλύνει την πρέση που ασκείται στους Φυσικούς Πόρους. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η δημιουργία πιο ελκυστικών θέσεων απασχόλησης, η αξιοποίηση των Ανθρώπινων Πόρων στο πλαίσιο των τοπικών δικτύων, η ενθάρρυνση της υπευθυνότητας και της κοινωνικής συμμετοχής. Στο πλαίσιο του Νέου Αναπτυξιακού Προτύπου για την Κοινότητα πρέπει συνεπώς να αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της αναποτελεσματικής χρησιμοποίησης των Διαθεσίμων Πόρων μέσα από μια ευρεία προοπτική, δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική ποιότητα ζωής του πολίτη. Ορισμένα από αυτά τα ζητήματα έχουν μια Κοινωνική διάσταση. Πράγματι, η μετάβαση προς ένα καλύτερο Πρότυπο Οικονομικής Ανάπτυξης θα γίνει ευκολότερα αν πολλές χώρες ενεργήσουν από κοινού, έτσι ώστε να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Εξάλλου, πολλά μέτρα αφορούν άμεσα ή έμμεσα τις Τομεακές Πολιτικές καθώς επίσης και τον προσανατολισμό των δυνάμεων της αγοράς στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Με την ένταξη του στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης στις γενικότερες Κοινωνικές επιδιώξεις, η συνθήκη αναγνωρίζει ρητά τον ενεργό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσει η Κοινότητα για την επιτευξή του.

10.1.3 Ο νευραλγικός ρόλος των Καθαρών Τεχνολογιών.

Κύριο στοιχείο του Νέου Αναπτυξιακού Μοντέλου θα αποτελέσει η αποσύνδεση της μελλοντικής Οικονομικής ευημερίας από την περιβαλλοντική ρύπανση και μάλιστα η μετατροπή της σχέσης Οικολογίας-Οικονομίας από αρνητική σε θετική. Νευραλγικό ρόλο γι' αυτό θα διαδραματίσει τελικά η δημιουργία των θεμελίων των Νέων "Καθαρών Τεχνολογιών".

Από τα σημαντικά παραδείγματα που υπάρχουν ήδη αποδεικνύεται ότι η ρητή ένταξη των Περιβαλλοντικών Πόρων στις λειτουργικές διαδικασίες της παραγωγής μπορεί να καταστήσει δυνατή την αποσύνδεση αυτή. Τα στοιχεία για την Οικονομική Ανάπτυξη της Γερμανίας και της Ιαπωνίας κατά τις τελευταίες 2 δεκαετίες, παρά το γεγονός ότι ήταν τα καλύτερα

των Βιομηχανικών χωρών του κόσμου-επιτεύχθηκαν με ανεπαίσθητη αύξηση της κατανάλωσης Ενέργειας, ενώ παλαιότερα θεωρούνταν ότι η γραμμική σχέση αποτελούσε κοινό τόπο. Το σημαντικότερο αίτιο της μεταβολής αυτής ήταν η υψηλή τιμή της Ενέργειας, η οποία, και πάλι σε αντίθεση προς τις συνηθισμένες προσδοκίες, δεν παρεμπόδισε, αλλά μάλλον ενεδύρρυνε την Οικονομική Ανάπτυξη.

Παρά το γεγονός ότι τα Οικονομικά Μοντέλα τείνουν να αντιμετωπίζουν τα τεχνολογικά επιτεύγματα ως εξωγενή στοιχεία, πρέπει να αναγνωριστεί ότι τα επιτεύγματα αυτά οφείλονται κατά κύριο λόγο στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν ο Δημόσιος και ο Ιδιωτικός Τομέας. Εκείνο που θα πρέπει επιπλέον να αναφερθεί σαφώς είναι ότι κάθε μορφή Τεχνολογίας δημιουργείται από τον άνθρωπο και ότι κύριο ρόλο στο θέμα αυτό διαδραματίζει η συνεχής επένδυση σε Ανθρώπινους Πόρους. Ένα από τα κυριότερα ζητήματα κατά τα προσεχή έτη θα είναι η επίλυση των σημερινών Περιβαλλοντικών Προβλημάτων.

Οι νέες ολοκληρωμένες Τεχνολογίες, από τις οποίες είναι πολύ πιθανόν να μην έχουμε δει παρά μόνο την κορυφή του παγόβουνου, θα οδηγήσουν κατά πάσα πιθανότητα σε περιορισμό των αναγκών για νέους Περιβαλλοντικούς Πόρους μέσω:

- 1) Της βελτιωμένης "Φυσικής Παραγωγικότητας" των προϊόντων: με άλλα λόγια δηλαδή της αυξημένης ενεργειακής αποδοτικότητάς τους, της ύπαρξης προϊόντων με χαμηλότερη ένταση χρήσης Πρώτων Υλών (ελαφρότερων αυτοκινήτων...).
- 2) Της μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας ζωής του προϊόντος: με τον τρόπο αυτό οι υπηρεσίες επιδιόρθωσης και ελέγχου θα γίνουν ελκυστικότερες, υπηρεσίες οι οποίες αποτελούν κατ' εξοχήν δραστηριότητες υψηλής έντασης εργασίας.
- 3) Της πιο εκτεταμένης επανεκμετάλλευσης και ανακύκλωσης: αυτό ισοδυναμεί με τη χρήση των Πρώτων Υλών ή εξαρτημάτων σε πολύ συχνότερη βάση.
- 4) Της βελτίωσης της Τεχνολογίας των Παραγωγικών διαδικασιών: τις μεγαλύτερες ποσότητες υγρών και στερεών αποβλήτων κ.ο.κ τις παράγουν οι

παραγωγικές διαδικασίες (και όχι οι τελικοί καταναλωτές).

Η βαθμιαία εκμετάλλευση των Νέων Καθαρών Τεχνολογιών θα προκαλέσει τη συνεχή ανανέωση των Κεφαλαιουχικών Πόρων της Κοινότητας και θα απαιτήσει την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους πρόσφατα εκπαιδευμένους μηχανικούς και διευθυντές. Η συνεπακόλουθη ενσωμάτωση των Καθαρών Τεχνολογιών από τη βιομηχανία θα διαδραματίσει πολύ σημαντικότερο ρόλο από τις πρόσφατες δραστηριότητες "καθαρισμού", όπως η κατεργασία των απορριμμάτων και των αποβλήτων, οποιαδήποτε και αν είναι η σημασία τους για το άμεσο μέλλον. Η σχετική, αλλά και η απόλυτη βαρύτητα των δραστηριοτήτων αυτών αναμένεται να υποχωρήσουν, όσο περισσότερο η κοινωνία προσεγγίζει το Μοντέλο της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Οι Νέες Καθαρές Τεχνολογίες ενδέχεται επίσης να αποφέρουν σημαντικά δευτερογενή οφέλη για την Κοινότητα, εκτός από τις σημαντικές βελτιώσεις για το περιβάλλον:

1) Από την άποψη του ανταγωνισμού, τα οφέλη αυτά είναι διττά: η Κοινότητα θα βελτιώσει τη συνολική ισχύ της Οικονομίας της, εκμεταλλευόμενη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους Πόρους της και αποφεύγοντας τις δαπανηρότατες διαδικασίες καθαρισμού, όσο καιρό μπορεί να κάνει χρήση των πλεονεκτημάτων της πρωτοπορίας· το τελευταίο στοιχείο δεν πρέπει να υποτιμάται, μιας και οι Νέες μορφές Τεχνολογίας αποτελούν όχι μόνο αναγκαιότητα για το Βιομηχανικό κόσμο, αλλά επίσης και για τις νέες Βιομηχανικές χώρες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες·

2) Από στρατηγική άποψη: η εξαιρετικά μεγάλη εξάρτηση της Κοινότητας από τον υπόλοιπο κόσμο για τις εισαγωγές Ενέργειας και Πρώτων Υλών θα μειωθεί και μπορεί να διαχειριστεί καλύτερα· τα ποσά που θα εξοικονομηθούν από τη μείωση των εισαγωγών θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν, ώστε να ενθαρρυνθούν Βιώσιμες μορφές Ανάπτυξης, ιδίως μάλιστα με τη μεταφορά των Καθαρών Τεχνολογιών στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες·

3) Η Κοινότητα θα μπορούσε να καταδείξει σε διεθνή κλίμακα με ποιο τρόπο μπορεί να λειτουργήσει η Βιώσιμη Ανάπτυξη στην πράξη, περιορί-

ζοντας την υπερβολική χρήση Πρώτων Υλών και αμβλύνοντας με τον τρόπο αυτό σε σημαντικότερο βαθμό τα μελλοντικά προβλήματα καταμερισμού των πενιχρών Περιβαλλοντικών και Φυσικών Πόρων, σε παγκόσμιο επίπεδο.

10.2 Μέσα διευκόλυνσης διαρθρωτικού μετασχηματισμού.

10.2.1 Μία στρατηγική Μικροοικονομική Πολιτική.

Οι πιθανότητες αποσύνδεσης της οικονομικής ευημερίας από την περιβαλλοντική επιδείνωση μέσω της δημιουργίας Νέων Καθαρών Τεχνολογιών είναι ελάχιστες χωρίς την υιοθέτηση μιας ενεργού Πολιτικής. Προς το σκοπό αυτό τα σύγχρονα Μέσα Πολιτικής θα πρέπει να επαναπροσανατολισθούν, στο βαθμό που ενθαρρύνουν την αναποτελεσματική χρησιμοποίηση των Πόρων στην Κοινότητα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε πολλούς κανονισμούς που θεσπίστηκαν σταδιακά κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, αλλά οι οποίοι δεν εξυπηρετούν πλέον τους στόχους του Νέου Προτύπου Βιώσιμης Ανάπτυξης. Επιπλέον, στις τιμές της αγοράς θα πρέπει να συνυπολογίζονται συστηματικά όλες οι εξωτερικές δαπάνες που επιβαρύνουν την κοινωνία. Αυτού του είδους η αναθεώρηση της Πολιτικής θα πρέπει να καταλήξει στην εκπόνηση μιας σειράς σαφών εξαγγελιών και κινήτρων, τα οποία θα απευθύνονται προς όλους τους Οικονομικούς Φορείς και τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων.

-Το πρώτο κύριο στοιχείο στο οποίο πρέπει να βασισθεί μία στρατηγική Μικροοικονομική Πολιτική αφορά την βασική έρευνα, η οποία πρέπει να αποτελέσει το αντικείμενο ενός ουσιαστικού επαναπροσανατολισμού και να στραφεί προς Τομείς που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στο πλαίσιο προτύπου Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Ανακύκλωση και Νέα Υλικά, Βιοτεχνολογία κ.λ.π). Ο επαναπροσανατολισμός αυτός αφορά επίσης τις Οικονομικές Επιστήμες και ιδίως τον Τομέα που επονομάστηκε "Πράσινη Δογμολογική", ο οποίος συνίσταται κυρίως στην συστηματική ανάλυση και εκτίμηση όλων των εξωτερικών παραγόντων. Συνδυάζοντας τα επιστημονικά και οικονομικά στοιχεία θα βελτιωθεί η κατανόηση των προβλημάτων και των δυνατών λύσεων όσον αφορά την εκμετάλλευση των Φυσικών Πόρων και τη σημασία τους.

-Η επιτάχυνση της εφαρμογής των αποτελεσμάτων της βασικής έρευνας, με στόχο τη δημιουργία εμπορεύσιμων καινοτομιών, αποτελεί το δεύτερο κύριο στοιχείο. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να εκπονηθεί μία συνεπής σειρά ρεαλιστικών κινήτρων προκειμένου οι Οικονομικοί Φορείς να αποφασίσουν να επενδύσουν σε νέα προϊόντα και μεθόδους παραγωγής, και ιδίως σε νέες καινοτόμους μορφές οργάνωσης της εργασίας. Αυτό θα καθιστούσε δυνατή τη δημιουργία ενός πρόσφορου κλίματος εμπιστοσύνης στους καταναλωτές και στους επενδυτές, όσον αφορά το σχέδιο για ένα μέλλον με Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη.

10.2.2 Τα Μέσα Πολιτικής στο Μακροοικονομικό Επίπεδο.

Η προαναφερθείσα σειρά κινήτρων αφορά τη σταδιακή και συστηματική αναθεώρηση πολλών Μέσων Πολιτικής, εκ των οποίων ορισμένα έχουν Κοινωνική διάσταση. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα ακόλουθα Μέσα:

1) Οι έμμεσοι φόροι επί της ρύπανσης αποτελούν αποτελεσματικό Μέσο καταπολέμησης των κεκαλυμμένων επιδοτήσεων, στο βαθμό που με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται εξωτερικές δαπάνες σε βάρος ολόκληρης της κοινωνίας. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει ενδεχομένως να διορθωθούν οι τιμές της αγοράς κατά τρόπον ώστε να συμπεριλαμβάνουν το κόστος των περιβαλλοντικών ζημιών που προκαλεί η χρησιμοποίηση συγκεκριμένων προϊόντων, όπως π.χ οι Πηγές Ενέργειας ανάλογα με την περιεκτικότητά τους σε διοξείδιο του άνθρακα.

2) Οι φορολογικές κανονιστικές διατάξεις, και ιδίως τα συστήματα φορολογικών εκπτώσεων, αποτελούν αποτελεσματικό Μέσο για την ενθάρρυνση βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων (π.χ, έρευνα πριν από το στάδιο της εμπορικής εκμετάλλευσης "πράσινων" καινοτομιών). ωστόσο, προς το παρόν έχουν συχνά αρνητικές επιπτώσεις επί του περιβάλλοντος (όπως, π.χ γενικά συστήματα φορολογικών εκπτώσεων υπέρ της χρησιμοποίησης ιδιωτικών οχημάτων, η φορολογία της κίνητης περιουσίας, η οποία ευνοεί την ανάπτυξη των προαστίων κ.λ.π).

3) Οι κατευθυντήριες δυνάμεις της εσωτερικής αγοράς μπορούν να κατευθυνθούν κατά τρόπον που να προωθεί την άριστη εκμετάλλευση των Πόρων στην Κοινότητα: κατ' αρχάς, ένας υγιής ανταγωνισμός επί ίσοις όροις παρέχει μεγαλύτερες πιθανότητες επίτευξης των αναγκαίων τεχνολογικών αλλαγών και ανανέωσης των εξοπλισμών· κατά δεύτερο λόγο, οι ρυθμίσεις που διέπουν της δημόσιες συμβάσεις θα μπορούσαν να προσανατολιστούν σαφώς προς βιώσιμους στόχους· τρίτον η εσωτερική ανακατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη δυνατή εκμετάλλευση των Πόρων του Περιβάλλοντος στο εσωτερικό της Κοινότητας και στη μείωση των υπερβολικά μεγάλων περιβαλλοντικών πιέσεων σε ορισμένους Τομείς. Το ίδιο επιχείρημα ισχύει βεβαίως και σε σχέση με τη διεύρυνση της Κοινότητας.

4) Οι διεθνείς εμπορικές συναλλαγές και η πολιτική συνεργασίας: ο διασυννοριακός και σφαιρικός χαρακτήρας που έχουν συχνά τα προβλήματα στον Τομέα του περιβάλλοντος έχει ως φυσικό επακόλουθο την εντατικοποίηση της διεθνούς συνεργασίας. Πολύ συχνά, η χρησιμοποίηση Κοινοτικών Πόρων για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων που προέρχονται από το εξωτερικό αποδεικνύεται αποδοτική λύση για τη ρύθμιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στο εσωτερικό της Κοινότητας (οξείνιση, ρύπανση των ποταμών, περιορισμός του διοξειδίου του άνθρακος). Το ίδιο ισχύει και για τα διαρθρωτικά προβλήματα στους Τομείς της Ανάπτυξης και της Απασχόλησης. Και στις 2 περιπτώσεις, κάθε πραγματική και βιώσιμη λύση πρέπει να λαμβάνει υπόψη την διεθνή αυτή διάσταση, και ιδίως όταν πρόκειται για περιοχές πλησίον της Κοινότητας, όπως π.χ η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, η Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών (CIS) και η Δεκάνη της Μεσογείου.

10.2.3 Μέσα Πολιτικής σε Τομεακό Επίπεδο.

Εκτός από τα Μέσα που τοποθετούνται σε Μακροοικονομικό Επίπεδο, η Κοινότητα διαθέτει επίσης, ως ένα βαθμό, διάφορα μέσα και σε συγκεκριμένους ειδικούς Τομείς, η σημασία των οποίων αναμένεται ότι θα αυξηθεί όσο περισσότερο προσεγγίζει η Κοινότητα το προαναφερθέν Νέο Οικονομικό Πρότυπο. Οι ακόλουθοι Τομείς αξίζει να προσεχθούν ιδιαίτερα

και αναφέρονται εξάλλου ρητά στο 5ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον:

Ενέργεια: Ο τρόπος χρησιμοποίησης της Ενέργειας αποτελεί το επίκεντρο του Νέου Προτύπου Ανάπτυξης. Παράλληλα με την ελευθέρωση της εσωτερικής αγοράς στον Τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, η Κοινότητα θα πρέπει να προβεί σε ορισμένες στρατηγικές επιλογές, οι οποίες μέχρι στιγμής εναπόκειντο στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών-μελών. Οι επιλογές αυτές αφορούν συγκεκριμένα την έντονη ανάπτυξη της διαχείρισης της ζήτησης καθώς και τη διαφοροποίηση των προμηθειών υπέρ των φιλικών προς το περιβάλλον Πηγών Ενέργειας. Κατά το παρελθόν χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά Μέσα (EURATOM κ.λ.π) τα οποία θα πρέπει να επαναπροσανατολισθούν και να ενισχυθούν.

Μεταφορές: Οι τεράστιες ζημιές, από την άποψη της ποιότητας ζωής που αναφέρονται ανωτέρω, θα πρέπει να εξαλειφθούν μέσω της αναθεώρησης της Πολιτικής Επενδύσεων και του σχεδιασμού των υποδομών στον Τομέα των Μεταφορών (ιδίως στις αστικές περιοχές). Τα φορολογικά μέσα και οι επιδοτήσεις που εφαρμόζονταν συνήθως κατά το παρελθόν είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν σε βάθος, καθώς και οι αντιλήψεις σχετικά με την υποδιαίρεση σε ζώνες και την πολεοδομία.

Γεωργία: Η τρέχουσα μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της στήριξης των τιμών, ο οποίος αντισταθμίζεται με την άμεση χρηματοδοτική στήριξη των γεωργών και συνοδεύεται από άλλα μέτρα που επιτρέπουν τη στήριξη γεωργικών πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον καθώς και με την κατάλληλη ανταμοιβή των δραστηριοτήτων που διασφαλίζουν την διατήρηση της υδρογεωλογικής ισορροπίας (ποιότητα του πόσιμου ύδατος, πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους, κ.λ.π) ή βελτιώνουν την ποιότητα του τοπίου. Η τάση αυτή αναμένεται ότι θα ενισχυθεί σταδιακά κατά τη διάρκεια των προσεχών ετών. Με τον τρόπο αυτό, θα καταστεί δυνατή η διόρθωση, σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό, των υφιστάμενων περιβαλλοντικών ανισορροπιών, ενώ ταυτόχρονα τίθενται οι βάσεις για την άσκηση νέων βιώσιμων δραστηριοτήτων

και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής στις αγροτικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, έχει επίσης μεγάλη σημασία η εκτίμηση, από οικονομική καθώς και από περιβαλλοντική άποψη των πρότυπων σχεδίων παραγωγής βιολογικών καυσίμων (βιομάζα, DIESTER, αιθανόλη βιολογικής προέλευσης) που έχουν ξεκινήσει σε πολλά κράτη-μέλη με συγκεκριμένο σκοπό την εκπόνηση ενεργειακών σεναρίων που σέβονται το περιβάλλον.

Βιομηχανία: Έχει αρχίσει η εκμετάλλευση μιας νέας σειράς περιβαλλοντικών μέσων στον Τομέα της Βιομηχανίας υπό τη μορφή οικολογιστικών ελέγχων, οικολογικών σημάτων, καθεστώτων προσδιορισμού της ευθύνης κ.λπ. Ορισμένα από τα μέσα αυτά θα δημιουργήσουν νέες δυνατότητες απασχόλησης, ιδίως στον Τομέα των Υπηρεσιών που συνδέεται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος.

10.2.4 Συστάσεις στο Βραχυπρόθεσμο Επίπεδο.

Εάν αποδειχθεί ότι η τρέχουσα ύφεση αποκτά διαστάσεις που υπερβαίνουν το συγκυριακό κύκλο, η προετοιμασία για το μακροπρόθεσμο σχέδιο θα πρέπει να αρχίσει από σήμερα. Αυτό συνεπάγεται όχι μόνον το συστηματικό επαναπροσανατολισμό των Κρατικών Πολιτικών σύμφωνα με τις γενικές αρχές που περιεγράφησαν ανωτέρω, αλλά και την εκπόνηση μέτρων για την αντιμετώπιση της αρνητικής συγκυρίας, τα οποία ταυτόχρονα θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Προτύπου της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Η πρώτη ενέργεια συνίσταται στην πρόληψη οποιασδήποτε περαιτέρω επιδείνωσης του περιβάλλοντος μέσω της δημιουργίας μιας "Περιβαλλοντικής Υποδομής". Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την τελεοποίηση των Καθαρών Τεχνολογιών, κατά πάσα πιθανότητα οι δραστηριότητες καθαρισμού θα εξακολουθήσουν να είναι σημαντικές βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, ενώ αναμένεται ότι θα αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο στο άμεσο μέλλον. Πρέπει με τον τρόπο αυτό να καλυφθεί η σημαντική καθυστέρηση που παρατηρείται όσον αφορά τις επενδύσεις σε εγκαταστάσεις ανακύκλωσης (υπερβολική παραγωγή αποβλήτων από χαρτί), σε αποτεφρωτήρες αποβλήτων (βέλτιστης διαθέσιμης Τεχνολογίας) και σε εξοπλισμούς καθαρισμού των λυμάτων.

Πολλές από τις δραστηριότητες αυτές αφορούν τον Τομέα των Κατασκευών και αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν βραχυπρόθεσμα σημαντικό αριθμό θέσεων απασχόλησης, η χρηματοδότηση των οποίων θα διασφαλιστεί μέσω των τελών και των φόρων που θα καταβάλλονται δυνάμει της αρχής "Ο ρυπαίνων πληρώνει" που προβλέπεται στη συνθήκη. Οι Δημόσιες Δαπάνες και η δυνατότητα δημιουργίας θέσεων απασχόλησης θα είναι ακόμη σημαντικότερες στο βαθμό που δεν έχουν ακόμη κατασκευαστεί οι βασικές υποδομές, π.χ τα δίκτυα υπονόμων.

Η αύξηση του δυναμικού των συστημάτων των Δημοσίων συγκοινωνιών, η οποία μπορεί να βελτιώσει εξαιρετικά την ποιότητα ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων που ζουν στις αστικές περιοχές, παρουσιάζει τις ίδιες δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Οι έρευνες απέδειξαν εξάλλου ότι υπάρχει σημαντική ζήτηση και σαφής θέληση χρηματοδότησης για την υλοποίηση σχεδίων αναφυχής φιλικών προς το περιβάλλον σε τοπικό επίπεδο, όπως για τη δημιουργία πάρκων, διαδρομών για περιπάτους ή τρέξιμο και ποδηλατοδρόμων.

Η χρησιμοποίηση της Ενέργειας έχει αναγνωριστεί πολλές φορές ως ένας εκ των κύριων Τομέων του Νέου Προτύπου Οικονομικής Ανάπτυξης. Ιδίως στο επίπεδο των νοικοκυριών, η Ενέργεια μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο πολύ αποτελεσματικότερο-σύμφωνα με πολλούς δείκτες, κατά 40%-50%- υπό την προϋπόθεση ότι θα πραγματοποιηθούν στις κατοικίες οι κατάλληλες Επενδύσεις (διπλή/τριπλή υαλοφραγή, μόνωση της σκεπής, λέβητες βέλτιστης διαθέσιμης Τεχνολογίας-BAT). Στον Τομέα αυτόν είναι δυνατόν να δημιουργηθεί σημαντικός αριθμός θέσεων απασχόλησης υπό την προϋπόθεση ότι θα θεσπιστούν επαρκή κίνητρα.

Τέλος, για την αντιμετώπιση της διπλής πρόκλησης που θέτουν η ανέργεια και η ρύπανση του περιβάλλοντος, θα μπορούσε ενδεχομένως να εξεταστεί η δυνατότητα μείωσης του μισθολογικού κόστους μέσω της αύξησης της φορολογίας της ρύπανσης. Μία συγκεκριμένη πρόταση της Επιτροπής, η οποία εντάσσεται πλήρως στην προοπτική του μακροπρόθεσμου διαρθρωτικού μετασχηματισμού αφορά το φόρο CO₂κ/ενέργεια: οι εξωτερικές δαπάνες που συνδέονται με τη χρησιμοποίηση της Ενέργειας λαμβά-

νανται υπόψη και το σημαντικό έσοδο που δημιουργείται χάρη στην επιβολή του φόρου (περίπου 1% του ΔΕΠ) μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μια πρώτη φάση από τους εργοδότες για την αντιστάθμιση των υψηλών μισθολογικών δαπανών.

Μία σημαντική πλευρά της πρότασης αφορά την ευρέως υποστηριζόμενη αλλαγή που συνίσταται στην εντονότερη χρησιμοποίηση της έμμεσης φορολογίας καθώς και στην διεύρυνση και εξισορρόπηση της φορολογικής βάσης για τα ενεργειακά προϊόντα. Στην Κοινότητα, οι προτάσεις αυτές τυγχάνουν ευρείας αποδοχής: 60% περίπου των Ευρωπαίων πολιτών είναι υπέρ αυτού του είδους της φορολογίας.

10.3 Συμπεράσματα.

Οι διαρθρωτικές αλλαγές που διέρχεται η Κοινότητα πρέπει να αναγνωρισθούν επακριβώς προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα. Έχει μεγάλη σημασία να αναπτυχθεί ένα κοινωνικό σχέδιο με κύριο άξονα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Κοινότητα, ικανό να κινητοποιήσει τους ανθρώπους και συνεπώς να παράγει την απαιτούμενη ανθρώπινη ενέργεια προς το σκοπό αυτό:

(α) Τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει τη στιγμή αυτή η Κοινότητα είναι το αποτέλεσμα ορισμένων ουσιαστικών ελλείψεων: τις ανεπαρκείς αξιοποιήσεις της ποιότητας και της ποσότητας του εργατικού δυναμικού σε συνδυασμό με την υπερεκμετάλλευση των Φυσικών και Περιβαλλοντικών Πόρων. Τα 2 αυτά στοιχεία αποελούν το επίκεντρο του Προτύπου Οικονομικής Ανάπτυξης που εφάρμοσε η Κοινότητα κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10ετιών.

(β) Η κύρια πρόκληση που θέτει το Νέο Πρότυπο Οικονομικής Ανάπτυξης συνίσταται στην αντιστροφή της αρνητικής σχέσης που παρατηρείται τη στιγμή αυτή μεταξύ, του περιβάλλοντος και της ποιότητας της ζωής αφ' ενός, και της οικονομικής ευμάρειας αφ' ετέρου. Από την άποψη αυτή, η ευρεία χρησιμοποίηση Καθαρών Τεχνολογιών έχει ουσιαστική σημασία. Παρά το γεγονός ότι ήδη υπάρχουν πολλές επιστημονικές γνώσεις στον Τομέα αυτό, αυτές δεν έχουν ακόμα ενταχθεί στο Οικονομικό Σύστημα.

(γ) Η μετάβαση προς ένα Νέο Πρότυπο "βιώσιμης ανάπτυξης" προϋποθέτει την εφαρμογή μιας συνεπούς σειράς κινήτρων. Απαιτείται κυρίως η

συστηματική αναθεώρηση των σύγχρονων Μακροοικονομικών και Τομεακών Πολιτικών. Οι πολιτικές αυτές θα πρέπει στο εξής να βασίζονται στην αρχή σύμφωνα με την οποία στις τιμές της αγοράς θα πρέπει να συνυπολογίζονται όλοι οι εξωτερικοί παράγοντες. Πράγματι, πολλές αποφάσεις στον τομέα της φορολογίας, των επιδοτήσεων, του ανταγωνισμού, των υποδομών, της οργάνωσης εργασίας, της Χωροταξίας, της Πολεοδομίας, κ.λπ. έχουν ληφθεί σταδιακά και σε AD HOC βάση ή σε συνάρτηση με μακροπρόθεσμες επιδιώξεις που δεν ανταποκρίνονται πλέον στον στόχο της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το ίδιο ισχύει ακόμα περισσότερο όσον αφορά τις Πολιτικές στους Τομείς της Ενέργειας, των Μεταφορών, της Βιομηχανίας και της Γεωργίας, όπου πολλές από τις επιλογές της δεκαετίας του '50 και του '60 θα πρέπει να αναθεωρηθούν.

(δ) Όλα τα προτεινόμενα βραχυπρόθεσμα μέτρα για την επιτυχή αντιμετώπιση της παρούσας ύφεσης θα πρέπει να συγκλίνουν προς τον επαναπροσανατολισμό της Πολιτικής που αναλύεται ανωτέρω. Εξάλλου, στο πλαίσιο της ίδιας μακροπρόθεσμης προοπτικής, θα μπορούσε να δημιουργηθεί σημαντικός αριθμός θέσεων απασχόλησης στον Τομέα των Υποδομών που συνδέονται με το περιβάλλον, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, τη δημιουργία φυσικών περιοχών αναψυχής και τον καθαρισμό των περιοχών που έχουν υποστεί ρύπανση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

11. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στην εισηγητική έκθεση του Ν. 1404/83 αναφέρονται μεταξύ άλλων:

"Η Ελλάδα χρειάζεται ένα νέο πρότυπο αυτοδύναμης και συνολικής Ανάπτυξης που θα είναι ταυτόχρονα Εκπαιδευτική, Πολιτιστική, Τεχνολογική, Οικονομική, Κοινωνική, Περιβαλλοντική και Διοικητική, προσανατολισμένη στον άνθρωπο και στην ικανοποίηση των ορθολογικών αναγκών που απαιτούνται για την ολόπλευρη ανάπτυξη τους. Κεντρικό στρατηγικό στόχο αποτελεί η δημιουργία μιας σύγχρονης, αυτοδύναμης, ολοκληρωμένης εθνικής Οικονομίας που θα στηρίζεται σε ενδογενείς συντελεστές Ανάπτυξης, αλλά θα αξιοποιεί ταυτόχρονα στον ανώτερο βαθμό τα πλεονεκτήματα του διεθνούς καταμερισμού εργασίας, θα είναι σε θέση να πραγματοποιεί καινοτομίες και ποιοτικά διεθνοποιημένη αναπαραγωγή των παραγωγικών διαδικασιών, θα εξασφαλίζει ταχύρρυθμη και συμμετρική Ανάπτυξη, Απασχόληση και την καλύτερευση της ποιότητας της ζωής.

Προϋπόθεση όμως αποτελεί ο προσανατολισμός τους στις ανάγκες της χώρας μας και στις απαιτήσεις της εποχής μας. Η οργανική σύνδεση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών κατευθύνσεων με τις επιλογές της Τεχνολογικής, Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης, τη γρήγορη και αποτελεσματική εφαρμογή των γνώσεων και των ερευνητικών επιτευγμάτων. Έτσι, θα ενισχυθεί και η κοινωνική χρησιμότητα της Εκπαίδευσης, της Έρευνας και της Τεχνολογίας.

Η δημιουργία τεχνολογικής και σύγχρονης τεχνικοεπαγγελματικής υποδομής, αποτελεί προϋπόθεση για το ξεκίνημα ανάπτυξης νέων δυναμικών κλάδων. Η επιδίωξη αυτή, είναι καθοριστική για το ξεπέρασμα της τεχνολογικής περιθωριοποίησης της χώρας και την επίτευξη της οικονομικής της αυτοδυναμίας.

Το εκπαιδευτικό σύστημα, το περιεχόμενό του και οι μορφές του θα πρέπει να προσαρμοστούν στις σύγχρονες απαιτήσεις".

Στα αναπτυξιακά αυτά πλαίσια που περιγράφονται στην εισηγητική έκθεση, ο ρόλος των ΤΕΙ και των αποφοίτων τους, όπως αναφέρεται στην

βία εισηγητική έκθεση είναι ο ακόλουθος:

- 1) Συμβολή των ΤΕΙ και των αποφοίτων τους στην αυτοδύναμη Ανάπτυξη κύρια με την προσφορά τους στην αξιολόγηση, αφομοίωση και εφαρμογή της εισαγόμενης τεχνολογίας και στη δημιουργία εθνικής τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
- 2) Εξασφάλιση του απαιτούμενου δυναμικού-στελεχών για την ανάπτυξη και εξέλιξη της παραγωγής και παράλληλα πολιτών που σαν εργαζόμενοι θα κατανοούν το κοινωνικό περιεχόμενο της εργασίας τους.
- 3) Στελέχωση παραδοσιακών κλάδων που εξακολουθούν να έχουν υψηλές ανάγκες σε ειδικευμένο δυναμικό και που χρειάζεται να αναπροσανατολίσουν την παραγωγή τους σε προϊόντα περισσότερο προηγμένης τεχνολογίας, ειδικευμένης εργασίας και υψηλής ποιότητας.
- 4) Δημιουργία στελεχών για την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και την αξιοποίηση της τεχνολογίας για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων και την κάλυψη των αναγκών, με στόχο τη συμβολή και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής.
- 5) Εκπαίδευση στελεχών για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και τις αυτοδιαχειριζόμενες επιχειρήσεις.
- 6) Συμβολή στην εθνική έρευνα, στην Περιφερειακή, Οικονομική και Κοινωνική Ανάπτυξη και στην ορθολογική αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού.

Η απόφαση για τη δημιουργία της Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ήταν απόφαση για τη γενικότερη ολοκλήρωση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στο βασικό αναπτυξιακό τρίπτυχο: Επιστημονική Έρευνα, Εφαρμοσμένη έρευνα, Παραγωγικές Εφαρμογές.

Ο κύριος ρόλος των ΑΕΙ είναι προς το πρώτο σκέλος του Αναπτυξιακού Τρίπτυχου:

Επιστημονική Έρευνα προς Εφαρμοσμένη Έρευνα. Ο ρόλος των ΤΕΙ είναι προς το δεύτερο σκέλος του θεμελιακού Αναπτυξιακού Τρίπτυχου: Εφαρμοσμένη Έρευνα προς Παραγωγικές Εφαρμογές.

Από αυτό το ρόλο εκπορεύεται και ο επαναστατικός χαρακτήρας των ΤΕΙ

στο παραγωγικό γίνεσθαι της χώρας. Από αυτό εκπορεύεται ο τερράστιος κοινωνικός και πολιτικός-με την ευρύτερη έννοια του όρου- ρόλος της Επιστήμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

12. ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΟΣ ΣΩΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗΡΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΝΑΙΣΗ
-ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΛΜΗΡΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.

Εκείνο λοιπόν, που χρειάζεται σήμερα είναι ένα καλά μελετημένο και σωστό πρόγραμμα σε 2 φάσεις—ένα μεταβατικό και ένα μακροχρόνιο—τολμηρό και ρεαλιστικό συγχρόνως, που—δε μπορεί ακόμα να τεθεί σε εφαρμογή. Το οικονομικό πρόβλημα της Ελλάδας είναι σύνθετο: Οικονομικό και Πολιτικό. Μόνο η εφαρμογή μιας νέας τολμηρής Δημοσιονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής θα επιτύχει την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας και την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Υπό τις σημερινές συνθήκες, μόνο μια ευρύτερη πολιτική και κοινωνική συνέναιση μπορεί να βγάλει τη χώρα από το σημερινό αδιέξοδο. Η πολιτική ηγεσία, οι πνευματικές δυνάμεις, οι παραγωγικές τάξεις, τα συνδικάτα, οι νέοι, όλοι μαζί, σ' ένα κλίμα ομοφυχίας και εθνικής συνεργασίας, πρέπει να επιδιώξουν τη χάραξη μιας Εθνικής και δυναμικής Μακροπρόθεσμης Πολιτικής, που αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Έθνους, παράλληλα με της μεγάλης σημασίας χρηματοδοτική βοήθεια της Κοινότητας, θα φέρει την Ελλάδα σε θέση να παύσει στη διεθνή σκηνή τον ρόλο που της επιβάλλει η ιστορία της και η συμβολή της—με τόσες δυσίες του λαού της— στα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας, και θα την διαφυλάξει από τους εξωτερικούς κινδύνους που την απειλούν και από τον ολισθηρό δρόμο μιας επικείμενης παρακμής.

Μόνο η εφαρμογή μιας νέας τολμηρής Δημοσιονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής θα επιτρέψει την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας και την αντιμετώπιση της ανεργίας, ώστε η Ελλάδα να μπορέσει να παύσει τον αποφασιστικό ρόλο που της επιβάλλουν η ιστορία της, οι πλουτοπαραγωγικές της πηγές και η γεωγραφική της θέση. Μόνο η Πολιτική της λιτότητας δε λύει το οικονομικό πρόβλημα. Στις χώρες που εφαρμόσθηκε, οδήγησε τελικά στην κοινωνική και πολιτική αποδιάρθρωση, με υψηλό πολιτικό κόστος για τις κυβερνήσεις που

την εφήμεσαν.

Έχει έλθει συνεπώς, η στιγμή των τολμηρών αποφάσεων. Όταν η Οικονομία της χώρας περνάει σοβαρή κρίση όπως η δική μας, οι υπεύθυνοι πολιτικοί ηγέτες παίρνουν ρεαλιστικές και τολμηρές αποφάσεις με μόνο κριτήριο το συμφέρον του Έθνους, αποφάσεις απαλλαγμένες από στενούς δογματικούς και στενά κομματικά κριτήρια, που εμποδίζουν την οικονομική απογείωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Άγγελος Θ. Αγγελόπουλος, "Οικονομικά Προβλήματα- Ελληνικά και Διεθνή", Αθήνα 1986, Της Ακαδημίας Αθηνών.
2. Ξενοφών Ζολώτας, "Νομισματική Ισορροπία και Οικονομική Ανάπτυξη", 1994.
3. Μιχάλης Α. Γλαμπαδάκης, "Οικονομία και Εκπαίδευση".
4. Γρηγόρης Θ. Παπανίκος, "Σημειώσεις Περιφερειακής Ανάπτυξης".
5. Σημειώσεις Σεμιναρίου Διοικητικής Εκπαίδευσης & Δημόσιας Διοίκησης, (Ανδρέας Ν. Κούρτης, Παναγιώτης Α. Σίσκος, Κων/νος Δ. Καρώνης)
6. "Οδηγός για το Σπουδαστή ΤΕΙ", Έκδοση Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
7. "Το Βήμα της Κυριακής".
8. "Οικονομικός Ταχυδρόμος".

Οι Περιοχές Ανάπτυξης στις οποίες έχει δε-
σμευθεί η Ελληνική Επικράτεια, για την
εφαρμογή του Νόμου 1892/90, καθώς και
των συμπληρωματικών ή τροποποιητικών
διατάξεών του, με τους Νόμους 2008/92,
2065/92, 2093/92, 2166/93, 2234/94,
2240/94 και 2324/95.

ΠΕΡΙΟΧΗ Α'

ΠΕΡΙΟΧΗ Β'

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ'

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'

ΘΡΑΚΗ